

710-2/18

Broj: 01-02-4-

Dana: 12.07.2018. godine

13-07-2018			
PRILAGODI:	01,02-4-1616/18		

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**PREDMET: Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini za
2017. godinu, dostavlja se**

U skladu sa članom 40. stav 1. tačka c. Zakona o zaštiti ličnih podataka («Službeni glasnik BiH», broj 49/06, 76/11 i 89/11), dostavljamo vam Izvještaj o zaštiti ličnih podataka u Bosni i Hercegovini za 2017. godinu.

Izvještaj dostavljamo na službenim jezicima i pismima u šampanoj kao i elektronskoj formi.

S poštovanjem,

DIREKTOR
Petar Kovačević

Dostavljeno:

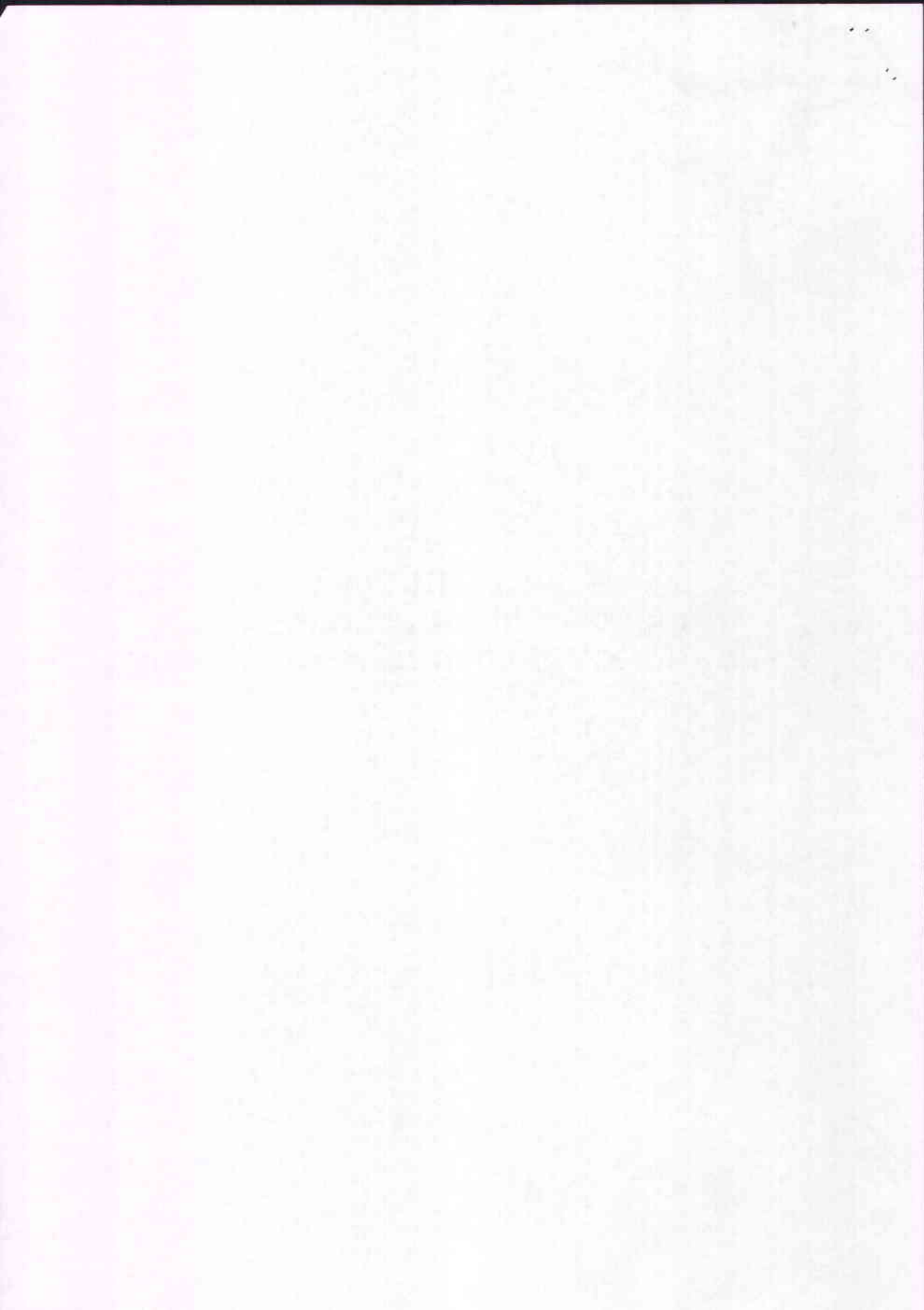
- Naslovu
- U spis

Број: 01-02-4-710-1/18
Датум: 14.05.2018.

ИЗВЈЕШТАЈ **О ЗАШТИТИ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА** **У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ ЗА 2017. ГОДИНУ**

Сарајево, мај 2018. године

I. УВОД

Ово је десети Извјештај о заштити личних података који Агенција за заштиту личних података у Босни и Херцеговини (у даљем тексту: Агенција) подноси Парламентарној скупштини Босне и Херцеговине.

Заштита личних података, у смислу заштите приватности, једно је од основних вриједности сваког демократског друштва и аспект људских права којем се поклања велика пажња, а има за циљ заштиту приватног живота у прикупљању, обради и коришћењу личних података. Свједоци смо великих промјена које је проузроковала глобализација и технолошки напредак, посебно у информатичком и дигиталном свијету. Питања заштите приватности присутна су у сваком аспекту живота појединца, посебно, јер савремени услови живота омогућавају доступност великом броју података. У процесу глобализације, информације не познају границе, па је тешко осигурати баланс између приватности и безбједности, подржавајући слободан приступ информацијама и заштиту личних података.

Законодавни оквир који се односи на заштиту личних података обухвата Устав Босне и Херцеговине¹, усвојена међународна документа и домаће прописе.

Устав БиХ гарантује заштиту свих људских права и основних слобода предвиђених Европском Конвенцијом о заштити људских права и основних слобода и њених протокола, те самим тим права на приватни и породични живот, дом и преписку: „Права и слободе предвиђени у Европској конвенцији за заштиту људских права и основних слобода у њеним протоколима директно се примјењују у Босни и Херцеговини. Ови акти имају приоритет над свим осталим законима.“

Такође, Босна и Херцеговина је ратификовала Конвенцију Савјета Европе за заштиту лица с обзиром на аутоматску обраду личних података (ЕТС бр. 108) (у даљем тексту: Конвенција 108), која је од кључног значаја за осигурање права на приватност. Конвенција 108 гарантује право на приватност, па тиме и заштиту личних података сваког физичког лица.

Слиједом Устава БиХ и наведене међународне Конвенције 108, Босна и Херцеговина је донијела Закон о заштити личних података („Службени гласник БиХ“ број 49/06, 76/11 и 89/11) (у даљем тексту: Закон).

Тренутно, домаћи закон одражава одредбе Директиве 95/46 ЕЗ Европског парламента и Савјета од 24.10.1995. о заштити појединаца у вези са обрадом личних података и о слободном кретању таквих података. Инкорпорирањем Директиве, коју су у домаћи закон обавезне примијенити само чланице ЕУ и земље кандидати за чланство, доказали смо да је наша земља постигла усклађеност са европским стандардима у формалном смислу.

Међутим, Европски парламент и Савјет Европске уније донијели су Уредбу 2016/679 о заштити појединаца у вези са обрадом личних података и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података). Исто тако, Европски парламент и Савјет Европске уније донијели су Директиву 2016/680 о заштити појединца у вези са обрадом личних података од стране надлежних органа у сврхе спрјечавања, истрага, откривања или прогона кривичних дјела или извршавања кривичних

¹ Како би се избјегло оптерећење текста и постигло његово лакше праћење, у даљем тексту Извјештаја биће коришћена скраћеница БиХ уз правни акт или институцију који у свом називу садрже ријечи *Босна и Херцеговина*

санкција и слободном кретању таквих података, о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савјета 2008/977/ПУП.

У Босни и Херцеговини постоје четири кривична закона и сваки од тих закона прописује кривично дјело „недозвољено коришћење личних података.“

Судска заштита личних података је осигурана и кроз парнични поступак за накнаду штете по Закону о облигационим односима.

Један од основних принципа управног поступка „заштита права грађана и заштита јавног интереса“ гарантује заштиту права странака у поступку, па и закониту обраду личних података.

Потписивањем Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица и Босне и Херцеговине, преузета је обавеза усклађивања законодавства које се односи на заштиту личних података, с правом Заједнице и другим европским и међународним законодавством о приватности. Овим Споразумом, Босна и Херцеговина се обавезала да ће успоставити независни надзорни орган са довољно финансијских и људских потенцијала, с циљем спровођења националног законодавства о заштити личних података.

У свим досадашњим Извјештајима Европске комисије о напретку Босне и Херцеговине наводи се да је постигнут извјестан напредак у области заштите личних података али и слjedeће:

„Заштита личних података у Босни и Херцеговини дјелимично је усклађена са европским стандардима. Потребно је ојачати кадровско попуњавање Агенције.“

II. НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА

У овом поглављу, посебно ћемо се осврнути на поједине теме из заштите личних података, које су биле најактуелније у извјештајном периоду.

2.1. Ново европско законодавство о заштити личних података

Подсјећамо да су Европски парламент и Савјет Европске уније донијели Уредбу 2016/679 о заштити појединаца у вези са обрадом личних података и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Директиве 95/46/ЕЗ (Општа уредба о заштити података). Сама чињеница да је област заштите личних података била један од приоритета за Европску унију, у 2016. години, говори о актуелности и значају заштите личних података, као једног од основних људских права.

Општа уредба о заштити података створиће јасноћу успостављањем једног Закона у цијелој Европској унији, а замијениће тренутну Директиву 95/46/ЕЗ за заштиту података, која датира из 1995. када је Интернет био на својим почецима, како би се грађанима пружила већа контрола над властитим подацима у дигитализованом свијету паметних телефона, друштвених медија, интернет банкарства и глобалних трансфера. Директива је била ограничена, представљала је минимум правних стандарда које су чланице Европске уније требале унијети у своје националне законе о заштити података, јер у супротном свака чланица би могла израђивати властите законе по властитим стандардима

Општа уредба о заштити података непосредно намеће јединствени режим закона безбједности података за све чланице Европске уније. Нема потребе да државе чланице усвајају законске прописе, јер након усвајања, Општа уредба о заштити података постаје закон у свакој држави чланици. Општа уредба о заштити података ступила је на снагу 25. маја 2016, с тим да ће се иста примјењивати у свим државама чланицама двије године након овог датума, од 25. маја 2018.

Прије свега, Општа уредба о заштити података штити право на заштиту личних података, али у исто вријеме и на исти начин препознаје значај обраде личних података за општи напредак човјечанства. Значи, заштита личних података ни у ком случају не значи да се лични подаци не обрађују, већ управо супротно. Сваким даном је све већа потреба за обрадом личних података, како од стране јавних тако и приватних субјеката. Обрада, наравно, подразумијева и размјену, а без тога нема напретка у било ком друштвеном сегменту. Због тога је потребан квалитетан закон којим ће се то на најбољи начин уредити. Управо је то један од разлога због чега су се Европски парламент и Савјет одлучили за уредбу која треба спријечити различитости у заштити личних података и отклонити препреке за проток личних података.

Општом уредбом о заштити података ојачана су права носиоца података, као и обавезе оних који обрађују личне податке. Тако, јасније и опширније, гарантују се права на информације о обради личних података, право на исправке и брисање личних података (право на заборав), право на приговор, грађани ће моћи одлучивати које личне податке желе подијелити и тако поново добити контролу над својим личним подацима, и друго. С друге стране, прецизирају се и проширују обавезе оних који обрађују личне податке, те се уводи обавеза именовања службеника за заштиту података, успостављање и праћење кодекса понашања приликом обраде личних података, сертификација и слично.

Посебан значај дат је независним надзорним органима који морају успоставити високе стандарде независности и квалификације да би били компетентни за задатке који су им дати у надлежност.

Ту су наравно ријешена и друга битна питања као што је кажњавање, обрада личних података у односу на: слободу изражавања и информисања, приступ службеним документима, национални идентификациони број, архивске, научне и историјске, те статистичке сврхе и друго.

Одобрена нова правила прикладна су за дигитално доба и ова реформа сматра се великим успјехом, као и жестоко европско „да“ јаким правима потрошача и конкуренцији у дигиталном добу. Нова европска правила о заштити података стварају повјерење, правну безбједност и праведније тржишно такмичење, као и висок и уједначени ниво заштите података широм Европске уније за дигитално доба.

Пакет реформе заштите података такође укључује и Директиву о преносима података у сврху рада полиције и правосуђа - Директива (ЕУ) 2016/680 Европског парламента и Савјета од 27. априла 2016. о заштити појединаца у вези са обрадом личних података од стране надлежних органа у сврхе спрјечавања, истраге, откривања или прогона кривичних дјела или извршавања кривичних санкција и о слободном кретању таквих података, те о стављању ван снаге Оквирне одлуке Савјета 2008/977/ПУП.

Ова Директива ступила је на снагу 6. маја 2016, а државе чланице треба да до 06. маја 2018. донесу законе и друге прописе који су потребни ради усклађивања са Директивом. Државе чланице ће имати двије године да преузму одредбе Директиве у своје државно законодавство.

Директива ће се примјењивати на прекогранични пренос података унутар Европске уније и по први пут поставиће минималне стандарде за обраду података у полицијске сврхе у свакој држави чланици. Нова правила за пренос података осигураће бољу полицијску сарадњу, имаће за циљ заштиту појединаца, било жртава, криминалаца или свједока, постављањем јасних права и ограничења на пренос података у сврху превенције, истраге, откривања и процесуирања кривичних дјела или извршење кривичних санкција, укључујући заштиту и спрјечавање угрожавања јавне безбједности, а истовремено олакшавање боље и успјешније сарадње између органа за спровођење закона. Ова Директива постаће моћан и користан алат који ће помоћи органима да размјењују личне податке једноставно и успјешно, поштујући у исто вријеме основно право на приватност.

У Босни и Херцеговини није успједила потребна реакција власти којом је требало преузети и Општу уредбу и Директиву. У циљу анимирања власти, Агенција је у јулу мјесецу упутила Савјету министара БиХ посебну Информацију о хитности и неопходности усклађивања закона у Босни и Херцеговини са Општом уредбом и Директивом. Није успједила очекивана реакција, па је Агенција предузела активности на изради приједлога новог Закона о заштити личних података. Осигурана је подршка, за разумијевање стандарда Уредбе и Директиве, преко *TAIEX* инструмента ЕУ, доласком експерата из надзорних органа Покрајине Саксоније – СР Њемачке и Републике Хрватске у посјету Агенцији. Такође, преко Пројекта ИПА 2017, осигурано је преводње приједлога на енглески језик и анализа истог од стране експерта из Велике Британије, у погледу његове усклађености са новим европским стандардом. У тренутку писања извјештаја, израда Закона о заштити личних података, као приједлога Агенције је у завршној фази. Након што Агенција сачини коначан приједлог, исти ће бити достављен Министарству цивилних послова БиХ, као једином овлашћеном предлагачу, ради упућивања у даљу процедуру.

На крају, упозоравамо да ће примјена новог европског законодавства направити озбиљне проблеме, како институционалној сарадњи, тако и пословним субјектима из Босне и Херцеговине, уколико домаће законодавство у скорије вријеме не буде усклађено са европским. Самим тим, потребно је да овом важном питању дужну пажњу посвете све институције које су за то надлежне. Није реално очекивање да само ангажманом Агенције може бити направљен квалитативан искорак по питању заштите личних података у Босни и Херцеговини.

2.2. Пројекат „Не остављајте своје трагове на Интернету“

У складу са предвиђеним активностима Агенције на јачању свијести јавности о заштити личних података и приватности, отпочеле су активности на креирању и реализацији Пројекта едукације дјеце у основним школама у Босни и Херцеговини „Не остављајте своје трагове на Интернету“. Приједлог Пројекта обухватио је циљ, као и специфичне циљеве Пројекта, циљну групу (ученике ВИ разреда основних школа), партнере за успостављање и реализацију Пројекта, предвиђена средства и финансијске трошкове, као и динамику Пројекта.

Реализација Пројекта у виду презентације и радионица у основним школама покренута је у школској 2016/2017 години. Успостављени су контакти са релевантним ентитетским органима, надлежним за координацију Федералним министарством образовања и науке и Министарством просвјете и културе РС², у циљу добијања сагласности.

² Као би се избјегло оптерећење текста и постигло његово лакше праћење, у даљем тексту Извјештаја ће бити коришћена скраћеница РС и ФБиХ за ријечи Република Српска и Федерација Босне и Херцеговине.

Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/мел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

Анализом наставних планова и програма у деветогодишњим основним школама у Босни и Херцеговини, установљено је да предмет „Информатика“ ученици први пут слушају у ВИ разреду основне школе. Из тог разлога, приједлог Пројекта био је одржавање предавања о заштити личних података на Интернету за одјељења ВИ разреда основних школа, у склопу једног или два часа Информатике.

Реализација Пројекта започела је у Унско-санском кантону и обухватила је по једну основну школу у сљедећим градовима: Бихаћ, Цазин, Босанска Крупа и Велика Кладуша. Том приликом предавање је одслушало 290 ученика ВИ разреда. У Зеничко-добојском кантону реализација Пројекта одвијала се у основним школама у Зеници, Какњу, Тешњу и Високом. Предавање је одслушало 298 ученика у четири основне школе. У Херцеговачко-неретванском кантону пројекат је реализован у пет основних школа у Коњицу, Мостару и Стоцу, а предавању је присуствовало 287 ученика. У Тузланском кантону одређене су двије школе у Тузли за реализацију Пројекта, када је предавањима присуствовало 120 ученика. У Босанско-подрињском кантону, надлежно кантонално министарство унапријед је одредило једну основну школу у Горажду за реализацију пројекта. Предавање је одслушало 67 ученика.

У првој фази Пројекта, чија је досадашња реализација била искључиво у ФБиХ, предавања је одслушало 954 ученика. Извршена је статистичка анализа резултата анкете, која је, између осталог, показала реалан ризик за заштиту личних података дјеце за вријеме коришћења интернета. Питања су била: имате ли профил на друштвеним мрежама; да ли су вам тражени лични подаци; знају ли родитељи које странице посјеђујете и сл.

Наставак друге фазе Пројекта почео је у другом полугодишту школске 2017/2018 године у основним школама у Кантону Сарајево и РС, а те активности нису обухваћене овим Извјештајем.

Све посјећене школе изразиле су жељу за додатним предавањима за ученике, али и за родитеље, с обзиром да је већина дјеце искуснија и бржа од родитеља кад су дигиталне технологије у питању.

Проблеми везани за безбједност и заштиту личних података дјеце на Интернету јављају се због социјално-друштвених подјела међу дјецом, те потребе за доказивањем на Интернету. Наиме, дјеца су увјерена да имају своју публику којој се обраћају и на тај начин стварају зависност према друштвеним мрежама које представљају контакт са публиком. Жеља за што више дијелења њихових постова, те добијања подршке и симпатизера за те постове, односно жеља за популарношћу на друштвеним мрежама, уједно их чини осјетљивијима и подложнијима разним облицима манипулације, малтретирања и злостављања. И у наредном периоду дјеца, као посебно рањива категорија, кроз овај али и друге пројекте, бит ће у фокусу пажње Агенције у циљу подизања свијести о значају заштите личних података.

Овај проблем препознат је и у Општој уредби о заштити података, која прописује да је нуђење услуга информационог друштва дјечи млађој од 16 година законито једино уз сагласност родитеља. Уредба предвиђа да државе могу прописати и нижу старосну границу, али не нижу од 13 година.

2.3. Проблеми у раду Агенције

У протеклом периоду, од оснивања, Агенција је имала подршку Парламентарне скупштине БиХ и Савјета министара БиХ. Агенција, сходно њеној независности, представља ресурс Парламентарне скупштине БиХ. Ипак, Савјет министара БиХ, кроз одређене активности и

одлуке, утиче на рад Агенције. Међутим у посљедње вријеме одређене одлуке и поступци Савјета министара БиХ отежавају и доводе у питање законит рад Агенције.

У Извјештају за 2016. годину упознали смо Парламентарну скупштину БиХ и јавност о одређеним случајевима који доводе у питање законитост рада Агенције. Подсјећамо, радило се о сљедећем:

1. Агенција је 2013. године покренула процедуру доношења новог Правилника о унутрашњој организацији. Разлози за израду новог Правилника су усклађивање са Одлуком о принципима за утврђивање унутрашње организације органа управе БиХ и Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријума за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ.

Водећи рачуна о надлежностима и обиму рада Агенције, као и ограничавајућим финансијским средствима, предложеним Правилником број извршилаца у Агенцији је остао исти, али је промијењена структура запослених, и то на начин да је смањен број запосленика, а повећан број државних службеника. Запосленичка радна мјеста за административно техничке послове код замјеника и помоћника директора су укинута (укупно четири). Од тога повећан је број државних службеника, и то стручних савјетника за инспекцијски надзор за три извршиоца. Осим тога, предложено је организовање писарнице као посебне цјелине у саставу Сектора за администрацију и систематизовање радног мјеста шеф писарнице – референт специјалиста, у складу са важећим одлукама. Разлог за увођење ових рјешења у Приједлогу правилника су досадашњи показатељи и искуства у раду Агенције, имајући у виду њену надлежност и основну функцију која произлази из Закона. Наиме, основна дјелатност Агенције јесте на инспекторима Агенције и због тога је повећан број истих са седам на десет. Исто се могло постићи укидањем радних мјеста административно техничких послова код замјеника и код три помоћника директора. Сасвим логично, указала се потреба да се организационо ојача администрација, с обзиром да се број извршилаца смањио. Управо због тога је предложено формирање писарнице и увођење радног мјеста шеф писарнице – референт специјалиста. Овим се постиже економичност, рационалност и експедитивност, као и уштеда финансијских средстава и простора.

На овај приједлог Правилника, изузев сугестије у погледу предложеног алтернативног степена стручне спреме, а што је и уважено, Министарство правде није имало примједби.

Агенција није могла прихватити сугестију Канцеларије за законодавство Савјета министара БиХ којом се тражило да се за позицију директора и замјеника директора пропише седам година радног искуства како је то прописано Одлуком, имајући у виду чињеницу да Закон прописује да кандидат за директора и замјеника директора мора имати пет година радног искуства на пословима руковођења у управи.

Такође, Агенција није могла прихватити услов Министарства финансија и трезора БиХ да се радно мјесто референт-шеф писарнице укине. За Агенцију је неприхватљив произвољан захтјев и образложење Министарства да Агенција у протеклом периоду није имала проблема у свом раду без тог радног мјеста. Наиме, Агенција је и у протеклом периоду имала проблема, али је исте, углавном, успјешно рјешавала. Приједлог Правилника са образложењем Агенција је 19.05.2016. доставила Савјету министара БиХ на сагласност. Агенција никада није добила одговор.

2. Савјет министара БиХ је усвојио Правилник о условима набавке и начину коришћења службених возила у институцијама Босне и Херцеговине у коме за Агенцију нису предвиђена возила за инспекцијски надзор. Агенција располаже са три службена возила, што не одговара потребама Агенције. Наиме, Правилником је предвиђено да Агенција може само располагати већ постојећим бројем и категоријом возила, те да право коришћења имају директор, замјеник директора и у сврхе курирско - административних послова.

Овакво рјешење доводи у питање обављање основне дјелатности Агенције. Треба имати у виду чињеницу да прво овлашћење Агенције, прописано чланом 40. став (2) тачка а) Закона је да „путем инспекције врши надзор над испуњавањем обавеза прописаних овим законом“. У члану 2. став (2) Правилника дефинисано је да су „службена специјализована возила“ и возила за обављање „... и инспекцијских активности...“. Самим тим је, по аутоматизму, у члану 13. Правилника, гдје су набројане институције БиХ које обављају инспекцијске послове, требало навести и Агенцију. Због чега то није урађено, није познато. Агенција је ово покушала исправити, али безуспјешно, јер Министарство финансија и трезора БиХ то онемогућава. Садашња ситуација је неодржива, јер је Агенција онемогућена да извршава једно од својих основних овлашћења, чиме се доводи у питање оправданост њеног постојања. Надаље, ту су поступци пред судовима за прекршаје, обуке, разни састанци и скупови и слично, на којима је неопходно учешће представника Агенције. Уштеде, на шта се позива Министарство, не могу доводити у питање законит рад институција и није нам јасан прави разлог за негативно мишљење Министарства финансија и трезора БиХ. Агенција не спори да су имплементацијом Правилника учињене уштеде, напротив, подржавамо сваки облик штедње у јавном сектору, ако је то реално и разумно.

3. Савјет министара БиХ је на 46. сједници, одржаној 03.03.2016. закључило да су све институције Босне и Херцеговине из надлежности Савјета министара БиХ, прије расписивања огласа ради попуне упражњених или нових радних мјеста, обавезне прибавити сагласност Савјета министара БиХ.

У Агенцији је дана 01.02.2016. престао радни однос државном службенику, који је радио на позицији Вишег стручног сарадника за поступке по приговорима, на основу екстерног премјештаја. Донесена је одлука о потреби пријема новог државног службеника на ту позицију и од Агенције за државну службу БиХ је затражено да јавно објави оглас за упражњено радно мјесто. Агенција за државну службу БиХ доставила је обавјештење да не могу расписати јавни оглас због предметног закључка Савјета министара. Дана 31.03.2016. путем Генералног секретаријата, затражена је сагласност Савјета министара БиХ, а након тога, 21.04.2016. достављена и ургенција, али до данас нисмо добили одговор.

Законом о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину, одређено је да Агенција у 2016. години има 27 запослених. Од 01.02.2016. Агенција има 26 запослених и онемогућавање запослења на основу закључка Савјета министара БиХ представља кршење Закона о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину. Дакле, већу правну снагу има закључак Савјета министара БиХ, него Закон о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2016. годину.

Један од основних задатака и сталних приоритета Агенције јесте, управо, поступање по приговорима грађана. Правилником су систематизована два извршиоца за поступке по приговорима и тренутно су оба упражњена. Свјесни смо тренутне тешке финансијске ситуације, међутим, не прихватамо селективан приступ одобравању додатног запошљавања. Не умањујући значај ниједне институције, мада су многе својим радом довеле исти у питање, цијенимо да је јачање капацитета Агенције приоритет.

Из напријед наведених разлога, приморани смо да смањимо инспекцијске надзоре, обуставимо сарадњу са агенцијама за државну службу, смањимо издавање прекршајних налога и сл. О наведеним проблемима упознали смо предсједавајућег Савјета министара БиХ и његове замјенике. Агенција никада није добила одговор.

У 2017. години ниједан наведени проблем Агенција није успјела ријешити. Напротив, стање је лошије. Наиме, Агенција је у 2017. години имала и један смртни случај. У октобру мјесецу преминула је службеница распоређена на радно мјесто шеф Одсјека за правне и кадровске послове. И за ову позицију је тражена сагласност за попуну од стране Савјета министара БиХ. Одговор није достављен. Закон о извршењу буџета институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину, као и претходни, предвидио је да је у Агенцији запослено 27 службеника. Дакле, противзаконитим закључком Савјета министара БиХ, Агенцији је онемогућено да изврши попуну радних мјеста у складу са законом, тако да је тренутно у Агенцији запослено 25 службеника. Осим свих других одсустава са посла, само због боловања у 2016. години било је 629 дана (у просјеку сваки радни дан два и по радника), а у 2017 години 851 дан (у просјеку сваки радни дан три и по радника). Без сумње треба истаћи да су одсуствовања била оправдана.

Имајући у виду горе наведене чињенице, очекујемо да ће Парламентарна скупштина БиХ подржати Агенцију у превазилажењу наведених проблема.

III. РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ

3.1. Надлежности Агенције

Агенција је самостална управна организација основана да би осигурала заштиту личних податка у Босни и Херцеговини. У том смислу, чланом 40. Закона дефинисане су надлежности Агенције:

- ❖ надгледање спровођења одредби овог Закона и других закона о обради личних података,
- ❖ поступање по поднесеним приговорима носилаца података,
- ❖ подношење Парламентарној скупштини БиХ годишњег извјештаја о заштити личних података, који треба да буде доступан јавности,
- ❖ праћење услова за заштиту личних података давањем приједлога за усвајање или измјену закона који се односи на обраду личних података, те давање мишљења с приједлозима тих закона и старање о испуњавању критеријума заштите података који проистичу из међународних споразума обавезујућих за Босну и Херцеговину.

3.2. Овлашћења Агенције

У циљу успјешног обављања послова и задатака, законодавац је Агенцији дао сљедећа овлашћења:

- ❖ путем инспекције врши надзор над испуњавањем обавеза прописаних овим Законом,
- ❖ води Главни регистар,
- ❖ прима примједбе и приговоре грађана које се односе на кршење овог Закона,
- ❖ доноси спроведбене прописе, смјернице или друге правне акте, у складу са Законом,
- ❖ налаже блокирање, брисање или уништење података, привремену или трајну забрану обраде, упозорава или опомиње контролора,
- ❖ изриче казне у прекршајном поступку, односно подноси захтјев за покретање поступка у складу са овим Законом,
- ❖ даје савјете и мишљења у вези са заштитом личних података,
- ❖ сарађује са сличним органима у другим државама,
- ❖ врши друге дужности прописане Законом,
- ❖ врши надзор над изношењем личних података из Босне и Херцеговине.

Овим овлашћењима створена је реална претпоставка да се Агенција адекватно бави заштитом личних података. Агенција у оцјени законитости обраде личних података у сваком конкретном случају мора у потпуности да одговори на четири питања, и то:

1. Да ли је дошло до мијешања у ово право?
2. Да ли је мијешање у складу са законом?
3. Да ли се обрада врши у сврху остварења једног од легитимних циљева?
4. Да ли је мијешање неопходно и пропорционално у демократском друштву?

3.3. Независност и капацитети Агенције

Независност Агенције је један од кључних фактора за реализацију међународно преузетих обавеза и за ефикасан и правилан рад Агенције. Потпуна независност Агенцији даје јој легитимитет да се бави повјереним пословима. Значај независности Агенције, као једног од кључних института заштите личних података, намеће потребу да се у сваком Извјештају о заштити личних података да осврт и на овај сегмент.

Прије свега, надзорни орган мора имати независну организацију. Члан 35. Закона у ставовима (1) и (2) прописује „Агенција је самостална управна организација основана да би се осигурала заштита личних података, на чијем је челу директор“ и „Агенција дјелује потпуно независно у извршавању дужности које су јој повјерене“. Директора и замјеника директора Агенције именује Парламентарна скупштина БиХ, која их може суспендовати и разријешити прије истека мандата у таксативно набројаним околностима у члану 45. Закона. Овим рјешењем је ојачан легитимитет Агенције иза кога стоји Парламентарна скупштина БиХ. Агенција не подноси извјештај о раду Парламентарној скупштини БиХ, већ извјештај о заштити личних података, чиме се жели спријечити утицај на Агенцију. То ни у ком случају не искључује одговорност и професионалност у раду Агенције, већ их оснажује. Независност за собом повлачи забрану обављања било којих профитабилних дјелатности и других дјелатности које би могле угрозити увјерење у њену независност. Наглашавамо појам „увјерење“ који спада у субјективни суд појединца о независности Агенције и који је самим тим посебно захтјеван. Независност и одговорност су у директној пропорцији и

функционишу по систему спојених посуда – што је већа независност, то је и већа одговорност.

Финансијска независност Агенције као посебног буџетског корисника осигурана је чланом 36. Закона, који регулише да се средства потребна за финансирање рада Агенције осигуравају из буџета институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине. Међутим, сам поступак усвајања Закона о буџету отвара могућности утицаја на Агенцију, те би било потребно осигурати већи утицај Парламентарне скупштине БиХ у том дијелу.

Запослени у Агенцији имају статус државних службеника и запосленика. Проблем представља садашње рјешење у Закону о државној служби у институцијама БиХ, гдје се у поступку пријема државних службеника као главна институција налази Агенција за државну службу. Учешће директора је симболично што је свакако неприхватљиво и негативно утиче на независност Агенције. Законом о државној служби у институцијама БиХ прописано је да су од његове примјене изузети запослени у Централној банци БиХ и у Канцеларији омбудсмана за људска права у БиХ. Међутим, намеће се принципијелно питање због чега само ове двије институције. Државни службеници Агенције поступају у предметима гдје се као контролор појављује Агенција за државну службу, што доводи у питање њихову непристрасност.

Агенција није класични орган управе, јер је њен главни задатак да надзире спровођење закона којима је регулисана обрада и заштита личних података, што подразумијева оцјену законитости обраде личних података. Ово су само неки од основа и параметара по којима се Агенција битно разликује од других управних организација и она свакако треба бити позиционирана у независне органе у пуном капацитету у свим законима који регулишу то питање.

Агенција мора имати капацитете за извршавање повјерених надлежности и овлашћења. Тренутно Агенција нема потребне капацитете (број запослених, буџет, смјештај, возила и сл.), да би законито и ефикасно обављала послове који су јој повјерени. Активности попут инспекцијских надзора, поступака по приговорима, мишљења, издавања прекршајних налога, учествовања у поступцима пред судовима, одржавање Главног регистра и друго, врло су захтјевне и подразумијевају довољне капацитете.

Агенција је овлашћена да издаје ауторитативне налоге. Када Агенција уочи незакониту обраду личних података, налаже мјере које је контролор дужан да предузме у одређеном року и да о томе информисе Агенцију. Исти члан прописује да Агенција може да захтијева од контролора или обрађивача да јој достави информацију или дозволи увид у било који документ и евиденцију у којима могу да буду лични подаци. Агенција има право да уђе у просторије у којима се врши обрада личних података, државне и службене тајне не представљају препреку за Агенцију, а јавни органи обавезни су да Агенцији на њен захтјев пруже помоћ у вршењу њене надлежности. Наравно, ово је на адекватан начин пропраћено казним одредбама. Рјешења Агенције су коначна и могу бити предмет оцјене само у управном спору пред Судом БиХ.

Једна од законских обавеза Агенције је да прати стање у области заштите личних података и да с тим у вези даје приједлоге, иницијативе и мишљења. У протеклом периоду је Агенција то и радила. Међутим, постоји проблем што предлагачи прописа којима се регулише заштита личних података, у правилу, не достављају приједлоге Агенцији на мишљење, јер то није системски ријешено.

Ширење знања о заштити личних података у оквиру комуникације са јавношћу један је од основних инструмената, који омогућавају ефикасност рада сваког надзорног органа које се бави заштитом личних података. Агенција ради активно на промоцији права која произлазе из заштите личних података, те редовно извјештава јавност о својим активностима.

3.4. Инспекцијски надзори

У извјештајном периоду извршена су 83 инспекцијска надзора, од тога 53 редовна и 30 ванредних.

3.4.1. Редовни инспекцијски надзори

Редовни инспекцијски надзори извршени су у складу са годишњим и мјесечним плановима инспекцијских надзора. Годишњи план инспекцијских надзора доноси се са циљем усмјеравања тих активности према тачно одређеним секторима, а у циљу сагледавања стања у тој области. У овој години планирани су редовни инспекцијски надзори код правних лица која пружају услуге из области туризма, осигурања, промета некретнина, управљања и одржавања зграда.

Мјесечним плановима рада инспекције утврђени су инспекцијски надзори у правним лицима која пружају услуге из области туризма, осигурања, промета некретнина, управљања и одржавања зграда у циљу контроле испуњавања обавеза прописаних Законом.

У складу са мјесечним плановима инспекцијских надзора, извршено је 25 редовних инспекцијских надзора у правним лицима која пружају услуге у области туризма, и то у:

1. Лукс травел д.о.о. Требиње
2. Буена Виста д.о.о. Зеница, Пословна јединица „Сол Азур“ Сарајево
3. Убла-Турс д.о.о. Требиње
4. Френд травел д.о.о. Требиње
5. Реисбиро д.о.о. Сарајево
6. Голден турс д.о.о. Тузла
7. Хит турс д.о.о. Тузла
8. Центротурс д.о.о. Сарајево
9. АРД д.о.о. Сарајево
10. Тавор д.о.о. Пале
11. Обнер д.о.о. Горажде
12. БХ Паспорт д.о.о. Сарајево
13. Фибула д.о.о. Сарајево
14. Еуролајн Травел д.о.о. Бања Лука
15. Цептер Паспорт д.о.о. Бања Лука,
16. Унис Турс д.о.о. Бањалука
17. Глобус травел д.о.о. Источно Сарајево
18. Ер Турс д.о.о. Тузла
19. Динамик турс д.о.о. Брчко
20. Турист д.о.о. Брчко
21. Бис Турс д.о.о. Зеница
22. Травел тајм д.о.о. Зеница
23. Компас-Сарајево д.о.о. Сарајево
24. Травел центар д.о.о. Сарајево
25. Сириус травел д.о.о. Сарајево

Извршено је 11 редовних инспекцијских надзора у правним лицима која пружају услуге у области управљања и одржавања зграда, и то у:

1. Фамос Градња д.д. Сарајево
2. ОКИ управитељ д.о.о. Сарајево
3. Хетиг д.д. Сарајево
4. Фидгес Управитељ д.о.о. Сарајево
5. А елинг д.о.о. Зеница
6. Метал Експорт Управитељ д.о.о. Сарајево
7. Импортане д.о.о. Сарајево
8. Нови Стандард д.о.о. Сарајево
9. Стамбени сервис д.о.о. Зеница
10. Хидромонтажа д.д. Сарајево
11. Сарајевостан д.д. Сарајево

Извршено је девет редовних инспекцијских надзора у правним лицима која пружају услуге у области промета некретнина, и то у:

1. Еуропартнер д.о.о. Требиње
2. Простор д.о.о. Сарајево
3. Херц Инвест д.о.о. Требиње
4. ЈАС Пропертис д.о.о. Илица
5. Сигенкс д.о.о. Сарајево
6. ТК Некретнине Тузла
7. С.П. Емпориум некретнине Брчко
8. Екслузива Некретнине Брчко
9. Нек некретнине Источно Сарајево

Извршено је осам редовних инспекцијских надзора у правним лицима која пружају услуге у области осигурања, и то у:

1. Централ осигурање д.д. Сарајево
2. Понте д.о.о. Мостар
3. Заштитни фонд ФБиХ Сарајево
4. Еурохерц осигурање д.д. Сарајево
5. ГРАВЕ д.д. Сарајево
6. Триглав осигурање д.д. Сарајево
7. Дунав осигурање а.д. Бања Лука-Пословница Пале
8. Уника осигурање д.д. Сарајево

Инспекцијским надзорима је утврђено да већина наведених субјеката није извршила формално-правне обавезе прописане Законом, што значи да нису пријавили збирке личних података у Главни регистар Агенције, нису донијели План безбједности за заштиту личних података, нису успоставили посебне евиденције о личним подацима који су дати трећој страни и сврси због које су дати, те евиденцију о одбијеним захтјевима носилаца личних података за приступ својим подацима. У складу са утврђеним, донесена су одговарајућа рјешења.

Од укупног броја извршених инспекцијских надзора, седам није ријешено у 2017. години.

3.4.2. Ревизијски инспекцијски надзори

У току 2017. године нису вршени ревизијски инспекцијски надзори. Једини разлог неизвршавања ових надзора је недостатак кадрова, што представља озбиљан проблем у ефикасности рада Агенције.

3.4.3. Ванредни инспекцијски надзори

Ванредни инспекцијски надзори представљају средство ради утврђивања чињеница и околности значајних за рјешавање конкретног поступка.

Извршено је укупно 30 ванредних инспекцијских надзора, од чега 18 у поступку по приговору, а 12 у поступку по службеној дужности.

а) Контролори код којих је извршен ванредни инспекцијски надзор у поступку по приговору су:

1. Фонд за повратак БиХ - обрада личних података садржаних у поднесцима и припадајућим прилозима који су достављени Фонду за повратак БиХ;
2. Интеса Санпаоло Банка БиХ д.д. Сарајево, Пословница Добриња - обрада личних података грађана приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге;
3. Центротурс д.о.о Сарајево - обрада личних података купаца карата за утакмице фудбалске „А“ репрезентације БиХ;
4. Аутоцесте ФБиХ д.о.о. Мостар – обрада личних података кандидата у конкурсној процедури за чланове управе Јавног предузећа Аутоцесте ФБиХ д.о.о. Мостар;
5. Физичко лице настањено у Романовцима у Новој Тополи, општина Градишка - обрада личних података путем видео надзора;
6. Уникредит Банк д.д. Мостар, Пословница 17 Сарајево - обрада личних података у сврху ажурирања идентификационих докумената клијента;
7. Федерална управа цивилне заштите – обрада личних података о посебном стажу;
8. Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено-ослободилачког рата – обрада личних података о посебном стажу;
9. Развојна банка ФБиХ – обрада личних података путем видео надзора и давање личних података трећој страни;
10. Германија – Центар за едукацију Бања Лука – обрада копије личне карте те аудио и видео надзор;
11. Сбербанк БХ д.д. Сарајево - приступ личним подацима садржаним у Централном регистру кредита;
12. Електротехнички факултет Универзитета у Источном Сарајеву, задржавање личне карте као средство осигурања;
13. Физичко лице из Брчког - обрада личних података путем камере видео надзора на стамбеном објекту на адреси од стране одређеног лица;
14. Завод за трансфузијску медицину ФБиХ - утврђивање чињеница и околности под којима је извршена обрада личних података подносиоцице приговора из брисане Пресуде Општинског суда у Сарајеву;
15. ЈП БХ Пошта д.о.о., Сарајево – обрада јединственог матичног броја одређеног лица, приликом упућивања пошилке;
16. Агенција за приватизацију у ФБиХ – обрада копије личне карте, приликом подношења захтјева за издавање увјерења да није искоришћена стара девизна штедња Љубљанске банке у поступку приватизације;

17. Централ осигурање д.д. Сарајево – обрада личних података у сврху директног маркетинга;
18. МКФ „Призма“ у стечају - обрада личних података физичког лица у Централном регистру кредита.

б) Контролори код којих је извршен ванредни инспекцијски надзор у поступку по службеној дужности су:

1. Уникредит Банка БХ д.д. Мостар, Пословница Добриња - обрада личних података грађана приликом плаћања рачуна за пружене комуналне услуге;
2. Робот ГТ Цо д.о.о. Сарајево – обрада личних података кандидата у конкурсној процедури путем кадровског упитника „Образац за запошљавање“;
3. Град Требиње - обрада личних података путем анкетирања (пописа) грађана у мјесним заједницама Града;
4. Туркиш Ерлајнс – Представништво Сарајево – обрада копије пасоша или личне карте путника којима је изгубљен или оштећен пртљаг или због закашњеле испоруке пртљага;
5. Уникредит Банк д.д. Мостар, Пословница 2 Сарајево – обрада личних података издавањем извода из евиденције пребивалишта и боравишта држављана БиХ, као замјене за потврду о пребивалишту;
6. Сбербанк БХ д.д. Сарајево - обрада личних података издавањем извода из евиденције пребивалишта и боравишта држављана БиХ, као замјене за потврду о пребивалишту, те обраду отисака прстију као средства идентификације клијената мобилног банкарства;
7. Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ – ИДДЕЕА - идентификација правних лица којима је омогућен приступ личним подацима садржаним у електронским евиденцијама за чије техничко одржавање и електронско архивирање је надлежна ИДДЕЕА, законски правни основ одобравање сталног приступа, те могућности штампања извода из централне евиденција ИДДЕЕА;
8. Управа за индиректно опорезивање БиХ, Царинска испостава Сарајево – обрада личних података задржавањем личних карата посјетилаца Царинског терминала у Сарајеву;
9. Интереуропа РТЦ д.д. Сарајево – обрада личних података задржавањем личних карата посјетилаца Царинског терминала у Сарајеву.
10. Град Тузла – Служба за општу управу и заједничке послове, Матични уред – обрада личних података захтијевањем од младенаца и свједока да доставе копију личне карте и потврду о пребивалишту у сврху заказивања вјенчања;
11. Институт за нестала лица БиХ Сарајево - обрада личних података несталих лица и чланова њихових породица;
12. Удружење друштава за осигурање у ФБиХ - обрада личних података у евиденцији „Листа штета“.

Више појединости у вези са извршеним инспекцијским надзорима биће обрађено у дијелу који се односи на приговоре или поступке по службеној дужности, у оквиру којих су иницирани ванредни инспекцијски надзори.

3.4.4. Жалбе контролора

На рјешење инспектора донесено у поступку редовног инспекцијског надзора, контролор може изјавити жалбу директору Агенције као другостепеном органу. У извјештајном периоду није било жалби на рјешење инспектора.

3.4.5. Инспекцијски надзори урађени у 2016. години

Ријешено је девет инспекцијских надзора извршених у 2016. години, који су извршени у сљедећим контролорима:

1. Тужилаштво Босне и Херцеговине
2. Кантонално тужилаштво Унско-санског кантона Бихаћ
3. МХ „Електропривреда РС“ Требиње, ЗП „Електро Добој“ а.д. Добој
4. Телешоп Ексклусив д.о.о Сарајево
5. Уникредит Банк д.д. Мостар, Пословница у Сарајеву
6. Ланако д.о.о Бања Лука
7. ТелеГруп д.о.о Бања Лука
8. Стамбени објект у улици Породице Рибар бр. 35 у Сарајеву
9. Рент-а-кар „Минел“ д.о.о. Сарајево, Пословна јединица „Сити кар Сарајево“

3.4.6. Упоредни подаци за 2009 – 2017

ИНСПЕКЦИЈСКИ ПОСЛОВИ									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно	21	40	17	99	111	88	90	93	83
Редовни	21	15	12	34	53	43	53	56	53
Ревизијски	0	21	1	2	1	2	1	1	0
Ванредни	0	4	4	63	57	43	36	36	30
Жалбе	3	3	2	14	8	2	1	4	0

3.5. Приговори

Сваки носилац личних података, физичко лице на којег се подаци односе, има право поднијети приговор Агенцији када сазна или посумња да су контролор или обрађивач података повриједили његово право или да постоји директна опасност за повреду права. Право на подношење приговора је прописано у члану 30. Закона.

3.5.1. Рјешавање по приговорима

У извјештајном периоду, запримљено је 96 приговора носилаца личних података. Против јавних органа поднесено је 57 приговора, док је 39 приговора поднесено против других субјеката, као што су банке, микрокредитне организације, привредни субјекти, представници етажних власника и физичка лица.

У цјелости је усвојено 36 приговора док је дјелимично усвојено 6 приговора. 25 приговора је одбијено. Донесено је 11 закључака, којим су окончани поступци по приговору, због ненадлежности или неуредности поднеска, а 1 приговор је достављен у рад надлежном органу. 17 приговора је у поступку рјешавања.

Из 2016. године ријешено је 12 приговора. Из 2015. године у поновном поступку, а по налогу Суда БиХ, ријешено је 5 приговора а из 2013. године 1 приговор.

3.5.2. Приговори против контролора из јавног сектора

Против јавних органа поднесено је 57 приговора. 22 приговора су усвојена као основана у цјелости, док су три усвојена као дјелимично основана. 16 је одбијено као неосновано. Шест приговора је окончано закључком због ненадлежности и због неуредности поднесака. Десет приговора је у поступку рјешавања.

• *Контролори против којих су приговори усвојени као основани:*

1. КЈКП „РАД“ д.о.о. Сарајево - тражење од кандидата да доставе овјерену копију личне карте у конкурсnoj процедури,
2. Општинска изборна комисија Општине Центар Сарајево - објава Извода из привременог Централног бирачког списка на службеној интернет страници Општине (два приговора),
3. Министарство просвјете и културе РС - објава личних података студената на службеној веб страници Министарства,
4. КЈКП „Топлане–Сарајево“ д.о.о Сарајево - прикупљање копија купопродајног уговора приликом пријаве промјене потрошача,
5. ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево, Електродистрибуција Сарајево - прикупљање копија купопродајног уговора приликом пријаве промјене потрошача,
6. КЈКП „Водовод и канализација“ д.о.о Сарајево - прикупљање копије купопродајног уговора приликом пријаве промјене потрошача,
7. Електротехничка школа за енергетику Сарајево - објава личних података на службеној веб страници,
8. Правни факултет Универзитета у Сарајеву – објава ранг листе студената за постдипломске студије на веб страници Факултета,
9. Поште Српске а.д. Бања Лука - обрада ЈМБ у обрасцу уплатног налога (два приговора),
10. Фонд за повратак Босне и Херцеговине - прикупљање Налаза, оцјена и мишљења Првостепене љекарске комисије и доставе налаза, оцјена и мишљења и платне листе Заводу здравственог осигурања Кантона Сарајево уз Захтјев за рефундацију, те достава Извјештаја о привременој спријечености за рад Клиничком центру Универзитета у Сарајеву,
11. Канцеларија за правну помоћ Брчко Дистрикта БиХ - обрада личних података путем видео надзора,
12. ЗУ Дом здравља Босанска Крупа - давања здравственог картона трећој страни,
13. Министарство правде РС - тражење од кандидата да доставе копију личне карте у конкурсnoj процедури,
14. Ј.П. Регионална депонија „Деп-от“ д.о.о. Бања Лука - тражење увјерења о неосуђиваности уз пријаву на Конкурс за избор и именовање директора Предузећа,
15. Електротехнички факултет Универзитета у Источном Сарајеву - задржавање личне карте као средства гаранције за извршење обавеза и поврата докумената преузетих на реверс,
16. Ј.П. Међународни аеродром Сарајево д.о.о. - навођење личних података о имену и презимену радника у обавијести о исходу поступака по инспекцијском надзору и достављање исте организационим јединицама,
17. Град Бања Лука - прикупљање копије личних карата од подносилаца захтјева за куповину станарске паркинг карте,
18. МУП УСК – навођење података о сродству са командиром Полицијске станице на позиву за странку,
19. ЈП БХ Пошта д.о.о. Сарајево - обрада јединственог матичног броја у обрасцу поштанске упутнице,

20. Агенција за приватизацију у ФБиХ - обрада копије личне карте приликом подношења захтјева за издавање увјерења да није искоришћена стара девизна штедња у поступку приватизације.

3.5.3. Приговори против контролора из приватног сектора

Против контролора из приватног сектора поднесено је 39 приговора. У цјелости је усвојено 14 приговора док су три приговора усвојена као дјелимично основани. Девет приговора је одбијено као неосновани, пет приговора је окончано закључком због ненадлежности или неуредности поднеска, а седам приговора је у поступку рјешавања. Један приговор је достављен надлежном органу на рјешавање.

• ***Контролори против којих су приговори усвојени као основани:***

1. Интеса Санпаоло Банка д.д. БиХ - увид у личну карту и обрада јединственог матичног броја приликом плаћања комуналних услуга,
2. Представник етажних власника – објава података о етажним власницима,
3. Одређено лице - обрада личних података путем камера видео надзора постављених на породичној кући,
4. ОКИ Управитељ д.о.о. Сарајево – обрада копије купопродајног уговора приликом пријаве промјене етажног власника,
5. Феликс д.о.о. Сарајево - интернет приступ систему Пореске управе ФБиХ без знања носиоца података,
6. Аура осигурање а.д. Бања Лука и УНИQA осигурање д.д. Сарајево - обрада јединственог матичног броја, копије возачке дозволе и копије банковне картице у поступку пријаве штете,
7. Сбербанк БХ д.д. Сарајево - приступање личним подацима у Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у БиХ, без сагласности носиоца података,
8. „ГЕРМАНИЈА“ Маја Мустафић с.п. Бања Лука - обрада личних података употребом аудио и видео надзора, те обрада јединственог матичног броја и копије личне карте од полазника курса,
9. Централ осигурање д.д. Сарајево - прикупљање и обрада личних података у сврху директног маркетинга (шест приговора).

3.5.4. Приговори из 2016. године који су окончани у извјештајном периоду

У извјештајном периоду ријешено је 12 приговора из 2016. године. Ради се о приговорима запримљеним на крају исте године. Осам приговора је усвојено као основано и три као дјелимично основана, док је један одбачен закључком због ненадлежности. Приговори су поднесени против контролора из јавног и приватног сектора а односили су се на обраду података радника из радног односа, због објаве података о дужницима за одржавање заједничких дијелова зграде, обраде података у петицији, затим обраде броја личне карте приликом продаје артикала, те обраде личних података у поступку пријаве штете.

• ***Контролори против којих су приговори усвојени као основани:***

1. Општина Живинице и Kera&Disk д.о.о. Живинице - обрада личних података у поступку заснивања и престанка радног односа,

2. Представник етажних власника на адреси у Сарајеву - објава списка дужника за одржавање заједничких дијелова зграде на огласној табли,
3. Синдикат Јавног комуналног предузећа „Комрад“ д.о.о. Бихаћ - објава на огласној табли записника са састанка Синдикалног одбора,
4. Бинас д.д. Бугојно - обрада података у петицији и објава на порталу *bugojno-danas.info*,
5. МУП ХНК, ПУ Мостар - достављање личних података лица из службене евиденције послодавцу,
6. ЗУ „Моја апотека“ Бања Лука - обрада броја личне карте приликом продаје артикала по акцијској/сниженој цијени,
7. МУП УСК Бихаћ и Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба за УСК Бихаћ - обрада нетачних података у радној књижици и матичној евиденцији,
8. АСА Осигурање д.д. Сарајево - обрада јединственог матичног броја, копије личне карте, копије извода из матичне књиге рођених и копије банковне картице, у поступку пријаве штете.

У извјештајном периоду ријешено је шест приговора и то у поновном поступку по налогу Суда БиХ. Пет приговора је ријешено из 2015. године (четири усвојена и један одбијен) и један из 2013. године који је усвојен.

• **Контролори против којих су у поновном поступку приговори усвојени као основани:**

1. Министарство унутрашњих послова СБК и Федерални завод за пензијско и инвалидско осигурање, Кантонална административна служба Травник - обрада посебног стажа (пет приговора).

3.5.5. Примјери из праксе

• *Давање на увид здравственог картона супружнику, од стране здравствене установе*

Приговор носитељице личних података, против ЗУ Дом здравља Босанска Крупа (у даљем тексту: Здравствена установа), због давања њеног здравственог картона супружнику, који је податке из здравственог картона изнио у оквиру бракоразводне парнице, усвојен је као основан. Здравственој установи је забрањено да здравствене картоне пацијената даје неовлашћеним лицима.

Здравствена установа је у изјашњењу, по захтјеву Агенције, доставила информације да је на писмени захтјев једног физичког лица за подизање здравствених картона за себе и супружника, истом уступила и здравствени картон његове супруге, ради пресељења у иностранство. Након извјесног времена, тај подносилац захтјева је вратио здравствене картоне образлажући да су се предомислили и одустали од пресељења. Здравствена установа је истакла да је здравствени картон подносиатељице приговора дат њеном супружнику и да је све урађено по устаљеној пракси.

Према прописима из области здравства³, здравствени картон пацијента представља основну медицинску документацију, која се отвара за сваког пацијента приликом прве посјете здравственој установи. Здравствени картон прати сваког пацијента, током цијелог живота, а у случају промјене доктора медицине, здравствене установе или мјеста становања, здравствени картон или препис истог се доставља новој здравственој установи, односно приватној пракси у којој пацијент остварује право на здравствену заштиту. Дакле, није

³ Закон о евиденцијама у области здравства („Службене новине ФБиХ“ број: 37/12)
Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/мел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

прописано да се здравствени картон даје пацијенту, а нарочито не другом лицу, па ни члану уже породице пацијента.

Прописи који регулишу права и обавезе пацијената,⁴ гарантују читав сет права међу којима право на повјерљивост информација и приватност, лично достојанство, тајност података, право увида у податке садржане у медицинској документацији и др.

Давањем личних података на претходно описани начин, од стране Здравствене установе дошло је до је повреде принципа правичности и законитости.

- *Достављање личних података Хрватском заводу за пензионо осигурање*

Приговор носиоца личних података, против МУП-а УСК (у даљем тексту: Министарство), због достављања његових личних података Заводу за пензијско осигурање Републике Хрватске без његове сагласности, одбијен је као неоснован.

Министарство је по захтјеву Агенције доставило информације да је на основу увида у персонални досје подносиоца приговора утврђено да је исти у периоду 1988-1990 године имао запослење у органима унутрашњих послова Републике Хрватске за које се признаје стаж осигурања са увећаним трајањем. Имајући у виду да се радило о стажу код ранијег послодавца, а да подаци о уплатама доприноса нису били познати, подносилац приговора је као запосленик писменим путем био позиван да достави увјерење о чињеницама из матичне евиденције Завода за пензијско осигурање Републике Хрватске. Како подносилац приговора није поступио по писменом захтјеву за достављање података, путем Министарства иностраних послова БиХ, затражени су подаци од Хрватског завода за мировинско осигурање. Надлежни органи Републике Хрватске су затражили да захтјев буде достављен путем Централне административне службе Федералног завода за пензијско инвалидско осигурање, што је и учињено. Подаци су били неопходни за утврђивање услова за престанак радног односа на основу навршених година пензијског стажа.

Дакле, Министарство је на основу закона о полицијским службеницима било дужно утврђивати испуњеност услова за престанак радног односа. Таква обрада личних података може се вршити без сагласности носиоца личних података, односно подносиоца приговора, у смислу члана 6. став (1) тачка а) Закона, којим је прописано да контролор може обрађивати личне податке без сагласности носиоца личних података, уколико се обрада врши у складу са законом или је обрада неопходна да би се испуниле надлежности утврђене законом

- *Обавјештавање свих запосленика о представи једног запосленика, која је имала за исход утврђивање кршење правила о забрани коришћења духанских производа у канцеларијама и другим просторијама од стране надлежне инспекције*

Приговор носиоца личних података, против Ј.П. Међународни аеродром Сарајево д.о.о.(у даљем тексту: Аеродром) због навођења његових личних података у обавијести свим организационим јединицама о обавези предузимања мјера у вези са поштовањем прописа којима се регулише употреба духанских производа у канцеларијама и другим просторијама, усвојен је као основан. Аеродрому је наложено да у обавијестима које доставља свим организационим јединицама, не наводи личне податке радника по чијим представкама су ти поступци покренути.

⁴ Закон о правима, обавезама и одговорностима пацијената („Службене новине ФБиХ“ број: 40/10)
Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/тел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

Подносилац приговора се заједно са групом запосленика безуспјешно обраћао Аеродрому, ради непоштовања прописа о забрани употребе духанских производа у канцеларијама и другим просторијама послодавца. Надаље, исти је са још неколицином запосленика поднио пријаву надлежној управи за инспекцијске послове која је утврдила непридржавање забране конзумирања духанских производа и издала прекршајни налог послодавцу. Аеродром је у циљу информисања свих запослених, да су дужни поштовати правила о забрани коришћења духанских производа, навео име и презиме запосленика који је поднио представку, те да је управо као исход те представке издан налог од управе за инспекцијске послове.

У свом изјашњењу Аеродром је истакнуо да је подносилац приговора у својој представи навео своје пуно име и презиме и није тражио анонимност, те је у истом и најављено подношење пријаве надлежној инспекцијској управи, те да је његов поступак професионалан и исправан када је подносиоца приговора и све остале запосленике обавијестио о мјерама које ће предузети по налогу инспекцијске управе.

Навођење имена и презимена подносиоца приговора у обавијести свим организационим јединицама, о обавези предузимања мјера у вези са поштовањем прописа којима се регулише употреба духанских производа у канцеларијама и другим просторијама послодавца, зато што је исти био покретач овог поступка, је управо усмјерен против подносиоца приговора и имао је за циљ његово откривање другим запосленима који се могу сматрати „погођеним“ спровођењем ових законских мјера.

Овај поступак Аеродрома је супротан члану 4. став (1) тачка ц) Закона, који обавезује контролоре да личне податке обрађују у мјери и обиму који је неопходан за испуњење одређене сврхе.

- *Пристап личним подацима у Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица, без сагласности носиоца личних података*

Приговор носиоца личних података, против Сбербанк БХ д.д. Сарајево (у даљем тексту: Банка) због приступања личним подацима у Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у БиХ усвојен је као основан. Банци је забрањено да приступа подацима физичких лица без сагласности носиоца личних података.

Према изјашњењу Банке, приступи личним подацима подносиоца приговора у Централном регистру кредита су извршени ради обједињавања документације и евентуалног одобрења захтјева за кредит који је поднијела његова супруга. Истакнуто је да је личне податке подносиоца приговора као потенцијалног судужника по кредиту дала његова супруга, наводећи их на обрасцу за кредит. Приликом обраде захтјева утврђено је да је супруга подносиоца приговора судужник по кредиту за који постоје ненаплаћена потраживања. С обзиром да је подносилац приговора дужник по том кредиту, извршени су приступи његовим личним подацима, а све као би се утврдило да ли је његова супруга кредитно способна. Релевантним Одлуком⁵ је прописано да корисници података из Централног регистра кредита у које између осталог спадају и кредитне организације, могу користити искључиво уз писану сагласност пословних субјеката и физичких лица.

Банка је без писане сагласности подносиоца приговора, извршила приступе личним подацима подносиоца приговора у Централном регистру кредита ради обједињавања

⁵ Одлука о централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у Босни и Херцеговини („Службени гласник БиХ“ број: 92/11, 103/11 и 22/12)

документације и евентуалног одобрења захтјева за кредит његове супруге, правдајући се чињеницом да је иста у захтјеву за кредит добровољно навела његове личне податке као потенцијалног судужника.

Ова обрада личних података од стране Банке је супротна принципу правичности и законитости из члана 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

- *Објављивање личних података о висини неисплаћених накнада за превоз и топли оброк, за вријеме трајања штрајка радника*

Приговор неколицине носилаца личних података, запослених у Жељезницама РС а.д. Добој (у даљем тексту: Жељезнице) због јавног објављивања њихових личних података који се односе на висину неисплаћених накнада за превоз и топли оброк, одбијен је као неоснован.

Жељезнице су за вријеме трајања штрајка радника због неисплаћених потраживања, јавно објавиле податке о висини неисплаћених накнада за превоз и топли оброк према сваком од подносилаца приговора. Жељезнице су у изјашњењу на наводе из приговора истакли да су подносиоци приговора ступили у штрајк глађу и да су злонамјерним медијским иступима и давањем неистинитих података о висини дуговања, те о свом и статусу других радника, покушавали да обману јавност око основаности, врсте и износа потраживања које имају према Жељезницама. Из наведених разлога Жељезнице су одлучиле да информишу јавност колика су потраживања „штрајкача“ за 2017. годину, те су путем новинске агенције доставили саопштење за јавност, у којем су наведени подаци о приспјелим а неисплаћеним примањима за превоз и топли оброк штрајкача.

Према Закону о раду⁶ лични подаци који се односе на раднике не могу бити доступни трећим лицима, осим у случајевима и под условом утврђеним законом или ако је то потребно ради доказивања права и обавеза из радног односа или у вези са радом. Неспорно је да су подносиоци приговора у току штрајка, износили податке о дуговањима по основу неисплаћених накнада, за превоз и топли оброк, те да је јавност упозната са чињеницом да Жељезнице имају дуговања према својим радницима по тим основама.

Жељезнице су имале законит интерес да у сврху демантовања навода подносилаца приговора, издају Саопштење за јавност путем којег су јавно објавиле податке подносилаца приговора који се односе на висину дуговања по основу неисплаћених накнада, за превоз и топли оброк. Осим тога, објављивање података на утврђени начин није у супротности са чланом 136. Закона о раду, јер нису објављени подаци о појединачним исплатама плата, који укључују одбитке за алиментацију, чланарину за синдикат и слично.

- *Узимање копије купопродајног уговора приликом промјене потрошача електричне енергије*

Приговор носитељице личних података против ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево (У даљем тексту: Електропривреда) због прикупљања копија купопродајног уговора приликом пријаве промјене потрошача, усвојен је као основан. Електропривреди је наложено да врати копију купопродајног уговора подносиатељици приговора.

⁶ Закон о раду („Службени гласник Републике Српске“ број: 1/16)

Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/тел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

Подноситељица приговора је у приговору навела да је након куповине стана и након плаћања пореза и завршене процедуре уписивања некретнине у земљишне књиге, покренула процедуру пријаве рачуна на своје име. На шалтеру Електропривреде добила је информације да је у наведену сврху дужна доставити копију комплетног купопродајног уговора. Подносиатељица приговора је сматрала да су за Електропривреду небитне информације о условима плаћања стана, карактеристикама некретнине и сматрала је да је довољно доставити прву страницу уговора из које се види предмет уговора и уговорне стране и посљедњу страницу уговора на којој се налазе потписи уговорних страна.

У изјашњењу Електропривреде је наведено, да Општи услови⁷ прописују да се код промјене власништва објекта крајњег купца, ранији власник крајњи купац обавезан у року 30 дана од дана промјене власништва доставити обавјештење о отказу уговора о коришћењу дистрибутивне мреже, као и уговора о снабдијевању електричном енергијом уз предочење одговарајуће исправе, а нови власник поднијети захтјев за закључење новог уговора уз предочење одговарајуће исправе о промјени власништва. Даље је наведено да у споровима који се воде на суду, уговори о купопродаји често служе као доказ на околности права на прикључак електричне енергије на објекат купца, а у случајевима другостепеног поступка пред ФЕРК-ом, ФЕРК од дистрибутера захтијева достављање комплетне документације на основу које је извршена пријава купца, те да је купопродајни уговор један од основних доказа и законских основа прикључења купца.

Општи услови у члану 35. прописују закључење уговора, те које податке уговор о снабдијевању електричном енергијом треба да садржи. Општи услови у члану 41. прописују да је код промјене власништва објекта крајњег купца, ранији власник - крајњи купац обавезан у одређеном року доставити обавијест о отказу уговора о коришћењу дистрибуцијске мреже као и уговора о снабдијевању електричном енергијом уз предочење одговарајуће исправе, а нови власник објекта је дужан у одређеном року поднијети захтјев за закључење нових уговора уз предочење одговарајућег доказа о власништву.

Дакле, пропис је јасан и захтијева предочење, а не прилагање одговарајуће исправе о доказу власништва.

Сходно наведеном, подносиатељица приговора је била дужна да Електропривреди поднесе захтјев за закључење уговора о коришћењу дистрибуцијске мреже и уговора о снабдијевању електричном енергијом уз предочење односно давање на увид одговарајућег доказа о власништву објекта. Увидом у купопродајни уговор овлашћени службеник Електропривреде може провјерити све податке неопходне за закључење наведених уговора, те у образац захтјева уписати број исправе о промјени власништва, датум издавања исправе и пословно име субјекта које је сачинио исправу.

Осим што не постоји правни основ за прикупљање копија купопродајних уговора, исто није неопходно, јер се сврха пријаве промјене потрошача, тј. уписивање података о новом власнику, предмету уговора, мјесту испоруке и осталих података који се уносе у уговор о коришћењу дистрибуцијске мреже и уговор о снабдијевању електричном енергијом, може постићи без узимања копије купопродајног уговора.

Наведеним поступањем Електропривреде дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори личних података.

⁷ Општи услови за испоруку електричне енергије („Службене новине ФБиХ“ бр: 89/14)

- *Навођење личних података о брачном сродству са мужем у нековертираном позиву за странку*

Приговор брачног пара због обраде личних података о сродству и радном мјесту једног брачног супружника у нековертираном позиву упућеном другом брачном супружнику за странку у управном поступку против Министарства унутрашњих послова Унско-санског кантона (у даљем тексту: Министарство), усвојен је као основан. Министарству је наложено да у позиву за странку у управном поступку обрађује само оне личне податке који су прописани релевантним законом.

У приговору је наведено да је супруга запримила позив за странку, из Министарства, ради изрицања заштитне мјере забране управљања моторним возилом „Б“ категорије. У позиву је поред навођења њених личних података наведено болдираним словима у загради „супруга име и презиме командира полицијске станице х.....“, што сматрају неоснованим мијешањем у њихов приватни живот.

У изјашњењу Министарства неведено је да су препорученом поштом послали нековертирани позив на пријављену адресу пребивалишта и која је као таква евидентирана у Цивилном регистру грађана. Позив је враћен уз констатацију поштоноше да је достава покушана, али да физичко лице коме је позив упућен не живи на адреси, уз констатацију чија је иста супруга. Дошли су до сазнања да је лице коме је упућен позив преселило на другу адресу на којој је и достава уредно извршена. Када су у питању нековертирани позиви, истакнуто је да је на нивоу Министарства постигнут договор да се у циљу уштеда и смањења трошкова канцеларијског материјала, позиви шаљу нековертирани, по типском обрасцу позива.

Према релевантном пропису⁸ у писменом позиву потребно је назначити назив органа који позива, име и презиме и адресу лица које се позива, мјесто, дан, а када је то могуће и сат доласка позваног, предмет због кога се позива и у ком својству (као странка, свједок, вјештак итд.), а затим и која помоћна и доказна средства позвани треба да понесе. Противно наведеној норми, осим имена и презимена и адресе пребивалишта/станована, Министарство је навело и који је брачни супружник позваног, те његово радно мјесто.

Наведеним поступањем Министарства дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори личних података.

- *Обрада личних података полазника курса страног језика вршењем аудио и видео надзора, узимањем копије личне карте и јединственог матичног броја*

Приговор носиоца личних података, против „Германија“ Маја Мустафић с.п. Бања Лука (у даљем тексту: Германија) због обраде личних података полазника курса страног језика вршењем аудио и видео надзора, узимањем копије личне карте и јединственог матичног броја усвојен је као основан. Германији је наложено да прекине аудио и видео надзор у просторијама у којима се одржава настава, те је забрањено да прикупља копије личних карата и јединствени матични број полазника курса, као и уништење до сада насталих снимака и прикупљених копија личних карата и јединствених матичних бројева.

У спроведеном поступку је утврђено да је Германија у сврху личне безбједности и квалитета наставе, те онемогућавања професора да полазницима дају индивидуалне часове страног

⁸ Закон о управном поступку („Службене новине ФБиХ број: 2/98 и 48/99)

*Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/мел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251*

језика, са четири камере постављене у учионици и једном камером постављеном на рецепцији, вршила тонско снимање разговора запослених и полазника курса страног језика као и разговора других лица која долазе у просторије Германије. Такође, Германија је са девет камера вршила видео надзор у унутрашњим и вањским просторима у сврху осигурања личне безбједности и квалитета наставе, те спрјечавања отуђења књига које су ауторско дјело и власништво Германије. Унутрашњим камерама видео надзора снимале су се четири учионице и рецепција. Од свих полазника узимала се копија личне карте, а у уговору о организовању обуке из језика и конверзацијских вјештина обрађивао се јединствени матични број у сврху идентификације. У складу са релевантним правним прописима⁹ за наведено поступање не постоји ни правни основ, нити неопходност обраде личних података на описани начин.

Снимањем видео и аудио камерама долазило је до повреде права на приватни живот како полазника тако и наставног особља гдје се снимају њихови гласови као и покрети на одређеном простору чиме се ова лица спрјечавају у њиховој слободи понашања за вријеме извођења наставе, а штићене вриједности имовина, књиге и уговарање часова између полазника и наставног особља нису вриједности које надјачавају њихово право на заштиту приватног живота у погледу обраде личних података.

Када је у питању прикупљање копија личних карата и јединственог матичног броја, ствара се неоправдан ризик од њихове злоупотребе будући да недостаје јасан законски основ за њихову обраду.

Наведеним поступањем Германије дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори личних података.

- *Достављање медијима информације о првостепеној пресуди којом је бивши носилац јавне функције оглашен кривим, за злоупотребу положаја и овлашћења док је вршио ту дужност*

Приговор носиоца личних података против Кантоналног тужилаштва Тузла (у даљем тексту: Тужилаштво) због достављања медијима информације да је Општински суд Тузла донио првостепену пресуду којом је подносилац приговора оглашен кривим за злоупотребу положаја или овлашћења вршењем функције министра, одбијен је као неоснован. У достављеној и објављеној информацији се наводи да се ради о првостепеној неправоснажној пресуди Општинског суда Тузла, те се наводе име и презиме подносиоца приговора, његова животна доб, општина пребивалишта, висина новчане казне, кривично дјело за које га је Тужилаштво теретило.

Према Закону о кривичном поступку¹⁰, произлази да се свако лице против којег се води кривични поступак сматра невиним до доношења правоснажне пресуде којом се оглашава кривим за кривично дјело. Такође, према истим прописима произлази да је објава пресуде јавна, чак и у случајевима да је на главној расправи јавност била искључена, да ће суд са

⁹ Закон о раду („Службени гласник Републике Српске“ број: 1/16)

Закон о личној карти држављана БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 и 18/12)

Закон о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 и 18/12)

Закон о облигационим односима („Закон о облигационим односима Сл. Лист СФРЈ“ број: 29/78, 39/85, 45/89, 57/89 и „Сл. Гласник Републике Српске“ број: 17/93, 3/96, 39/03 и 74/04).

¹⁰ Закон о кривичном поступку ФБиХ („Службени новине ФБиХ“ „број: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14)

свим странама у кривичном поступку јавно прочитати диспозитив пресуде. Објављивање пресуде није ограничено само на странке у кривичном поступку, већ су објављивању могли присуствовати и грађани који немају непосредни правни интерес у кривичном предмету, па самим тим и медији.

Према релевантној Препоруци¹¹, начин пружања информација медијима је принцип које обавезује судске власти и полицију да пружају информације у вези са кривичним поступцима. Медијима требају бити пружене информације путем извјештаја за штампу и прес конференција које воде овлашћени дужносници. Заштита приватности у контексту домаћих кривичних поступака гласи: „Пружање информација о осумњиченима, оптуженима или осуђеним лицима као и о другим странама у кривичним поступцима, треба да поштује њихово право на приватност у складу са чланом 8. Конвенције.“ Посебна заштита треба да буде пружена странама које су малолетне и другим рањивим лицима, као и жртвама, свједоцима и породицама осумњичених, оптужених или осуђених. У свим овим поступцима посебна пажња треба да се посвети штетном ефекту који откривање информација које омогућавају њихову идентификацију може имати на лица на која се односи овај принцип.

Сходно наведеном, пошто је подносилац приговора вршио јавну функцију, те да је Тужилаштво против истог надлежном суду поднијело кривичну пријаву за злоупотребу положаја и овлашћења вршењем јавне функције, није лице из Конвенције којему треба бити посвећена посебна пажња.

Јавни је интерес да јавност буде обавијештена на који начин изабрани носиоци јавних функција врше повјерене им послове, што може бити од утицаја и на њихов приватни живот, али је сасвим јасно да носиоци јавних функција не могу уживати заштиту приватности као „обични грађани“.

- *Објављивање јединственог матичног броја студента који конкурише за додјелу стипендија на службеној веб страници министарства*

Приговор носитељице личних података против Министарства просвјете и културе РС (у даљем тексту: Министарство) због објављивања њеног јединственог матичног броја на службеној веб страници, као студента који је конкурисао за додјелу стипендија, усвојен је као основан. Министарству је забрањено објављивање јединствених матичних бројева на службеној веб страници.

На службеној веб страници Министарства била је објављена коначна ранг листа за категорију „Успјешни студенти“ за студенте првог циклуса студија на високо школским установама у РС која се финансирају из буџета за 2012. годину, Научна област: Хуманистичке науке, који је садржавала податке о имену и презимену студента, имену родитеља и јединственом матичном броју подносиатељице приговора и још 16 студената. Наведени документ је уклоњен са службене веб странице, али се исти може пронаћи на интернету коришћењем различитих интернет претраживача.

Према изјашњењу Министарства сваке године се додијели око 1000 стипендија, а претрагом јединственог матичног броја се једино може доћи до тог података који су жељели учинити доступним. Објављивање је извршено како би се видјело да је начин додјеле стипендија

¹¹ Препорука *REC* (2003)13 Одбора министара земљама чланицама у пружању информација путем медија у вези са кривичним поступцима, Анекс Препоруке

прописаних Правилником о додјели стипендија¹² коректан и у складу са поменутих правилником, те да је овакав начин објављивања листи била жеља студената. Такође, објашњено је да се садашње листе објављују без јединственог матичног броја, те да је спорна листа из 2012. године.

Релевантни закон¹³ за обраду јединственог матичног броја прописује да „само ако је то законом прописано ЈМБ се уписује у личну карту, извод из матичне књиге рођених, вјенчаних и умрлих, радну књижицу, здравствену легитимацију, путну исправу возачку дозволу, оружни лист, евиденцију о држављанству као и друге евиденције и јавне исправе грађана.“

Посебни закон¹⁴ који се примјењује за додјелу стипендија не прописује обраду јединственог матичног броја студената.

Наведеним поступањем Министарства дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори личних података.

- *Тражење овјерене копије личне карте у конкурсној процедури за избор правобраниоца и замјеника правобраниоца*

Приговор носиоца личних података, против Министарства правде РС (у даљем тексту: Министарство), због тражења од кандидата да доставе овјерену копију личне карте, у конкурсној процедури, за избор правобраниоца и замјеника правобраниоца РС, усвојен је као основан. Министарству је наложено да уништи прикупљене овјерене копије личних карата.

Министарство је јавним конкурсом од кандидата за позиције правобраниоца и замјеника правобраниоца захтијевало достављање овјерених копија личних карата. У одговору Министарства, по захтјеву Агенције, наведено је да је постојала сагласност кандидата, у смислу да је пријава на јавни конкурс добровољна, те да су кандидати својом вољом достављали тражене документе.

Министарство је јавни орган који спровођење конкурсне процедуре, те у оквиру исте и обраду личних података, не може заснивати на сагласности појединаца. Рад јавних органа, па тако и у односу на обраду личних података, заснива се на извршавању законом утврђених надлежности и овлашћења и у принципу не зависи од сагласности грађана.

Релевантни правни прописи¹⁵, који се односе на личну карту, те прописи који се односе на именовање, не дају право јавном органу да у конкурсној процедури може захтијевати копију личне карте. Узимањем и задржавањем копије личне карте у сврху идентификације кандидата или доказивања других чињеница садржаних у личној карти, Министарство је знатно превазишло границу потребне идентификације и створило неоправдан ризик од злоупотребе личних података. Идентификација кандидата у конкурсној процедури се могла извршити увидом у личну карту и евидентирањем неопходних података, без тражења и задржавања копије личне карте.

¹² Правилник о додјели студентских стипендија („Службени гласник Републике Српске“ број: 101/10, 92/12, 90/13 и 73/15)

¹³ Закон о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 63/08, 103/11, 87/13 и 84/15)

¹⁴ Закон о студентском стандарду („Службени гласник Републике Српске“ број: 34/08)

¹⁵ Закон о личној карти држављана Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 и 18/12)

Закон о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број: 41/03)

Наведеним поступањем Министарства дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

- *Евидентирање броја личне карте купаца приликом продаје артикала по сниженој цијени*

Приговор носиоца личних података, против ЗУ „Моја апотека“ Бања Лука (у даљем тексту: Апотека), због обраде броја личне карте приликом продаје артикала по сниженој цијени, усвојен је као основан. Апотеци је наложено да избрише бројеве личних карата купаца артикала по сниженој цијени.

У одговору Апотеке, по захтјеву Агенције, достављене су информације да је Апотека обавезна предузети ове мјере у складу са Законом¹⁶ којим је прописано да „трговац који обавља трговину на мало дужан је да у сваком продајном објекту или продајном мјесту води и држи трговачку књигу која садржи евиденције о куповини и продаји робе и да осигура доступност те евиденције“.

Цитирана законска норма обавезује вођење трговачке књиге, али не и обраду личних података. Сходно овој законској норми Апотека је дужна за сваку продату робу или извршену услугу купцу издати фискални рачун, те евидентирати остварени промет у трговачкој књизи. Вођење трговачке књиге је ограничено на информације о оствареном трговачком промету робама и услугама, при чему су лични подаци појединачних купаца ирелевантни, те обрада истих није прописана законом.

Наведеним поступањем Апотеке дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

- *Достављање личних података послодавцу, од стране полиције*

Приговор носиоца личних података, против МУП-а ХНК (у даљем тексту: Министарство) због достављања личних података из службене евиденције његовом послодавцу, усвојен је као основан. Министарство је упозорено да личне податке обрађене у полицијске сврхе не доставља трећој страни без правног основа и сврхе за такву обраду, а послодавцу је наложено да обавијест са личним подацима подносиоца приговора врати Министарству.

Министарство је путем надлежне полицијске управе запримило пријаву о насилничком понашању подносиоца приговора, након чега су су га лишили слободе и комплетан предмет предали у надлежност кантоналног тужилаштва. Министарство је путем надлежне полицијске управе доставило послодавцу подносиоца приговора информације да је њихов запосленик починио наведено дјело, те да му је општински суд одредио једномјесечни притвор. Осим наведеног, достављене су и информације да је подносилац приговора у претходном периоду евидентиран у оперативној евиденцији да је починио више кривичних дјела (разбојништва, насилничког понашања, лаке тјелесне повреде) за која се воде поступци пред надлежним судовима.

У одговору, по захтјеву Агенције, Министарство је навело да су се приликом достављања ових информација руководили чињеницом да је подносилац приговора запослен, те да може довести у опасност здравље и безбједност појединаца, јавности или околине, те да су поступајући у јавном интересу извршили достављање информација како би послодавац могао предузети мјере и радње из његове надлежности.

¹⁶ Закон о трговини („Службени гласник БиХ“ број: 2/11 и 67/13)

Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/mel ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

Према релевантним прописима¹⁷ Министарство је било надлежно, ради спрјечавања кривичних дјела и одржавање јавног реда и мира, привести подносиоца приговора и о истом сачинити извјештај и предати га надлежном кантоналном тужилаштву, што је и учинило. Дакле, Министарство није имало правни основ за достављање личних података подносиоца приговора његовом послодавцу. Имајући у виду да је Министарство поднијело извјештај против подносиоца приговора и предало цијели предмет надлежном тужилаштву, због основа сумње да је именовани извршио одређено кривично дјело, релевантне су одредбе кривично процесног законодавства из којих произлази да овлашћени полицијски органи предузимају потребне радње искључиво под надзором тужилаштва. Дакле, послје предаје у надлежност тужилаштва и суда, на права подносиоца приговора се могло утицати само одлукама тих правосудних органа, а не произвољним радњама Министарства. У контексту напријед наведеног, значајно је истакнути да, уколико је одређеном лицу правоснажном судском одлуком изречена кривична санкција, подаци о истој се обрађују у оквиру казнене евиденције. Давање података из казнене евиденције је прописано чланом 227. Закона о кривичном поступку, према којем се исти подаци могу дати на образложен захтјев државним органима ако још трају одређене сигурносне мјере или правне посљедице осуде. Из наведеног произлази да, чак и да је лице осуђено правоснажном судском одлуком, за полицијски орган не постоји обавеза обавјештавања његовог послодавца и других субјеката о томе.

Достављањем информација о подносиоцу приговора његовом послодавцу, подносилац приговора је изложен ризику сношења штетних посљедица на његов приватни живот, иако према претходно наведеним прописима Министарство није имало правни основ да обавјештава послодавца о предузетим полицијским овлашћењима.

Наведеним поступањем Министарства дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

3.5.6. Упоредни подаци за 2009 – 2017

ПРИГОВОРИ									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно приговора	7	29	35	71	107	140	121	113	96
Рјешења	7	17	23	55	75	87	90	70	67
Мишљења	0	7	1	2	1	0	0	0	0
Уступљени предмети	0	1	0	0	0	0	0	3	1
Закључци	0	0	6	15	16	19	18	28	11
Предмети у раду	0	1	5	2	12	34	17	12	17

¹⁷ Закон о полицијским службеницима ХНК („Службене новине ХНК“ број: 9/07 и 9/12)

Закон о кривичном поступку ФБиХ („Службене новине ФБиХ“ број: 35/03, 37/03, 56/03, 78/04, 28/05, 55/06, 27/07, 53/07, 9/09, 12/10, 8/13 и 59/14)

Предмети из претходне године	0	0	1	5	12	13	34	14	12
------------------------------	---	---	---	---	----	----	----	----	----

3.6. Поступци по службеној дужности

Поступак по службеној дужности Агенција покреће на основу сазнања о незаконитој обради или сумњи у незакониту обраду личних података. Сазнање може стећи пријавом различитих субјеката, укључујући и анонимну пријаву, опажањем на електронским и писаним медијима, интернету, из других предмета у раду Агенције и слично.

У извјештајном периоду покренуто је укупно 45 поступака по службеној дужности, од чега је 16 поступака покренуто против јавних органа, док је 29 поступака покренуто против других субјеката. У циљу правилног и потпуног утврђивања чињеничног стања у 11 поступака по службеној дужности извршен је ванредни инспекцијски надзор, док су 34 поступка ријешена без инспекцијског надзора.

У вези са поступцима покренутим по службеној дужности у извјештајном периоду донесено је 26 рјешења, четири закључка (један о ненадлежности и три о обустави поступка), шест поступака је окончано другим актима (приједлог, мишљење, обавијест). Девет поступака није ријешено.

3.6.1. Поступци по службеној дужности према јавним органима

Према јавним органима спроведено је 16 поступака. Донесено је осам рјешења којима су наложене управне мјере, у једном поступку донесен је закључак о ненадлежности, у једном

поступку је дат приједлог за измјену правилника, у једном поступку је издано мишљење. Пет поступака није ријешено.

Контролори којима су наложене управне мјере:

1. Град Требиње – обрада личних података грађана Требиња, путем анкетирања;
2. Институт за нестала лица БиХ – обрада личних података несталих лица и чланова њихових породица;
3. Завод здравственог осигурања УСК - заштита личних података пацијената због промјене прописаног е-рецепта;
4. Завод здравственог осигурања ТК - пренос података из медицинске евиденције;
5. Агенција за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ - одобравање правним лицима сталног приступа личним подацима у евиденцијама ИДДЕЕА;
6. Агенција за државну управу РС - обрада јединственог матичног броја у обрасцу пријаве, копије личне карте / пасоша и возачке дозволе уз пријаву на јавне конкурсе;
7. Завод здравственог осигурања КС - објављивање личних података грађана, који су добили електронске здравствене књижице, на интернет страници Завода;
8. Општина Хан Пијесак - обрада личних података употребом видео надзора.

3.6.2. Поступци по службеној дужности према контролорима из приватног сектора

Према контролорима из приватног сектора спроведено је 26 поступака. Донесено је 19 рјешења којима су наложене управне мјере, према контролорима. Донесена су три закључка о обустави поступка. Четири поступка нису ријешена.

Контролори којима су наложене управне мјере:

1. ЈКП „Високо“ д.о.о. Високо - захтијевање увјерења о некажњавању за кривично дјело и привредни преступ и увјерења о невођењу кривичног поступка од свих кандидата у конкурсној процедури;
2. Јавно предузеће Аутоцесте ФБиХ д.о.о. Мостар - захтијевање увјерења о некажњавању за кривично дјело и привредни преступ и увјерење о невођењу кривичног поступка у конкурсној процедури;
3. КЈКП Топлане д.о.о. Сарајево - обрада личних података корисника услуга путем обрађивача;
4. АД Градска чистоћа Братунац - захтијевање увјерења о некажњавању и невођењу кривичног поступка у конкурсној процедури;
5. ЈП Рад Братунац - захтијевање увјерења о некажњавању и невођењу кривичног поступка у конкурсној процедури;
6. Алумина д.о.о. Зворник - Збирке личних података; Извршавање обавеза прописаних законом;
7. Интереуропа РТЦ д.д. Сарајево - задржавање личне карте или других личних докумената грађана за вријеме боравка у простору Царинског терминала у Сарајеву;
8. А.Д. Олимпијски центар „Јахорина“ Пале - обрада изјаве о осуђиваности кандидата у јавном конкурс;
9. „Топлана“ а.д. Приједор - објава спискова с именима и презименима станара и износима дуговања на улазима стамбених зграда;
10. КЈКП „Водовод и канализација“ д.о.о Сарајево - омогућавање корисницима комуналних услуга у зградама колективног становања да путем службене интернет странице www.viksa.ba изврше увид у списак свих станара у згради са бројем чланова кућанства;

11. Нешковић осигурање а.д. Бијељина - објава листе штетника на интернет страници;
12. Центротурс д.о.о. Сарајево – обрада јединственог матичног броја купаца карата за утакмице фудбалске „А“ репрезентације БиХ;
13. ОКИ Управитељ д.о.о Сарајево - објава Аналитичке картице на огласној табли зграде;
14. Робот ГТ Цо д.о.о Сарајево - обрада личних података кандидата у конкурсној процедури путем кадровског упитника „Образац за запошљавање“;
15. *Turk Hava Yollari* А.О. Представништво у Сарајеву - прикупљање копије пасоша или личне карте од путника који пријављују губитак или оштећење пртљага или кашњење у испоруци пртљага;
16. Представник етажних власника - објава списка дужника за одржавање заједничких дијелова зграде на огласној табли зграде;
17. Представник етажних власника - објава Аналитичке картице на огласној табли зграде;
18. Неидентификовани контролор - објава путног документа малољетног дјетета на порталу клих.ба.

3.6.3. Поступци по службеној дужности из 2016. године, окончани у извјештајном периоду

У извјештајном периоду, ријешено је осам предмета по службеној дужности који су покренути у 2016. години, те су у оквиру тих поступака донесена рјешења којим су контролорима наложене управне мјере ради отклањања утврђених недостатака. Поступци по службеној дужности су спроведени у односу на:

1. МУП а РС у вези са обрадом личних података запосленика о посједовању важећих возачких дозвола, те ваљаношћу регистрације моторних возила у приватном власништву истих и чланова њихове уже породице;
2. Министарство иностраних послова БиХ у вези са обрадом личних података одређеног лица приликом издавања спроводнице за пренос посмртних остатака из Републике Аустрије у БиХ;
3. Уникредит банку д.д. Мостар у вези са обрадом личних података у сврху отварања девизног рачуна;
4. Минел д.о.о. Сарајево у вези са обрадом личних података путем видео надзора;
5. Удружења пензионера „Центар“ Братунац у вези са обрадом јединственог матичног броја чланова синдиката;
6. Самостални синдикат радника комуналне привреде - Кантонални одбор Сарајево и Синдикална организација КЈКП „Парк“ д.о.о. Сарајево у вези са мјерама безбједности у ЗЗОКС и извршењем коначних Рјешења Агенције;
7. Хетиг д.д. Сарајево у вези са објавом списка са именима и презименима етажних власника и износима њихових дуговања за одржавање заједничких дјелова зграде на огласној табли у згради;
8. Скупштину КС у вези са објавом Уговора о дјелу у којима се наводи адреса становања и јединствени матични број одређеног лица. на веб страници Скупштине у одјељку Заступничка питања.

3.6.4. Примјери из праксе

- *Обрада личних података путем анкете у мјесним заједницама*

Агенција је по службеној дужности спровела поступак оцјене законитости обраде личних података од стране Града Требиње (у даљем тексту: Град), који је прикупљао личне податке грађана спровођењем анкете у мјесним заједницама, у сврху сагледавања потреба грађана и

планирања помоћи. Граду је наложено да уништи обрасце „Информативни упитник о домаћинству“ који садржи личне податке грађана Требиња.

На захтјев Агенције, да јој се доставе расположиве информације и сазнања у вези са спровођењем наведених активности, а посебно о врстама личних података и правном основу за њихову обраду, Град је доставио информацију о улози и начину организовања мјесних заједница, као јединица локалне самоуправе, те да је донесена Одлука о расписивању избора за чланове мјесних савјета и да су спроведене те активности у везу са избором чланова савјета. Надаље, у акту је наведено да је након објаве имена чланова савјета мјесних заједница у службеном гласнику, Град започео са спровођењем анкете. Циљ анкете је препознати проблеме грађана, као би се на адекватан начин предузеле све неопходне активности у циљу унапријеђења живота грађана. Истакнуто је да су грађани о предузетим активностима упознати преко веб странице Градске управе, те да би се избјегли сви неспоразуми о предузетим активностима у мјесним заједницама, обавијештен је Центар јавне безбједности Требиње.

У спроведеном поступку утврђено је да је Град током априла и маја 2017. године ангажовањем чланова савјета мјесних заједница, у свим мјесним заједницама спровео анкетирање грађана, попуњавањем обрасца „Информативни упитник о домаћинству“. Упитник садржи податке о имену и презимену, сродству, јединственом матичном броју, занимању, радном статусу, врсти прихода, износу мјесечних прихода, врсти објекта, структури власништва, расположивом обрађеном и необрађеном земљишту, као и евентуалној заинтересованости за преквалификацију - додатно образовање, самостално покретање приватног бизниса, обнова куће, заинтересованост за рад у приватном сектору, бављење пољопривредом и сточарством и потребна социјална давања. Анкетирање је извршено по пристанку грађана да се изјасне на питања из упитника, а сврха прикупљања података је сагледавање стања у циљу рјешавања свих проблема са којима се сусрећу грађани, унапријеђење живота у локалној заједници и планирање помоћи.

Сходно основним принципима законите обраде личних података, да би Град Требиње, као јединица локалне самоуправе, могао обрађивати личне податке грађана у својству контролора путем информативног упитника, мора имати за то јасно законско овлашћење. Према мјеродавном пропису¹⁸, који се односи на Град, таксативно су набројане надлежности по областима које спадају у самосталне послове локалне самоуправе. Прикупљање личних података анкетирањем грађана и даља обрада тих података у било коју сврху од стране јединица локалне самоуправе, нема ваљан правни основ.

Сагласност, као правни основ за анкетирање грађана, на коју се позивао Град не може бити релевантан правни основ, јер рад јавних органа генерално може бити заснован искључиво на закону којим се прописују одређене надлежности и овлашћења у интересу свих грађана, а не оних који су сагласни. Град не може као правни основ узимати сагласност појединаца и зависити од њихове воље. Управо из тог разлога упитни су и показатељи и резултати до којих би се дошло на основу тако прикупљених података.

Наведеним поступањем Града дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

¹⁸ Закон о локалној самоуправи Републике Српске („Службени гласник РС“ број: 97/16)
Sarajevo-Sарајево, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/мел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

- *Прикупљање јединствених матичних бројева купаца карата за утакмице фудбалске репрезентације*

Агенција је по службеној дужности спровела поступак оцјене законитости обраде јединственог матичног броја купца карата за утакмице од стране Центротоурс д.о.о. Сарајево (у даљем тексту: Центротоурс). Центротурс-у је забрањено да обрађује јединствени матични број купаца карата за утакмице фудбалске „А“ репрезентације БиХ, те да избрише до сада прикупљене јединствене матичне бројеве купаца.

У спроведеном поступку утврђено је да Центротоурс води збирку личних података-евиденцију купаца карата за утакмице фудбалске „А“ репрезентације БиХ. Предметна евиденција је успостављена како би се спријечила злоупотреба у продаји карата, односно да се онемогући да једно лице купи више карата него што је одредио Фудбалски савез БиХ. У евиденцији су се обрађивали лични подаци о имену и презимену купаца карата и њихов јединствени матични број. Евиденција је успостављена 2013. године и није вршена њена ажурност.

Будући да законским прописима није регулисана куповина карата за фудбалске утакмице с једне стране, а с друге стране постојање прописа¹⁹ који изричито прописује обраду јединственог матичног броја само у законом прописаним случајевима, у спроведеном поступку је утврђено да је Центротоурс обрадио јединствени матични број противно принципу правичности и законитости.

Цијенећи да приликом продаје карата може доћи до злоупотребе, тако да једно лице може купити већи број карата, оправдано је да се одреди максималан број карата које може купити једно лице. У ту сврху довољно је било евидентирати име и презиме купца и број његове личне карте, на основу које је извршена идентификација купаца, без обраде јединственог матичног броја. Дакле, осим што нема законског основа, за обраду јединственог матичног броја, такође не постоји неопходност за његову обраду, јер се сврха спрјечавања злоупотреба приликом куповине карата може постићи обрадом имена и презимена и броја личне карте купца. Осим наведеног, Центротоурс је дужан утврдити и временски период у којем ће чувати личне податке купаца карата. Центротоурс није брисао личне податке купаца карата од 2013. године иако је сврха обраде личних података у евиденцији испуњена након одржаног спортског догађаја.

Наведеним поступањем Центротоурса дошло је до повреде принципа правичности и законитости, принципа мјере и обима, те принципа временског чувања личних података, у складу са којима су дужни поступати сви контролори.

- *Објављивање спискова грађана који нису добили електронске здравствене књижице*

Агенција је по службеној дужности спровела поступак оцјене законитости обраде личних података од стране Завода здравственог осигурања кантона Сарајево (у даљем тексту: Завод) који је објавио на службеној интернет страници, имена и презимена грађана који су добили електронске здравствене књижице, у сврху њиховог обавјештавања да исте могу преузети. Заводу је наложено да са службене интернет странице уклони објављене спискове грађана Кантона Сарајево.

У спроведеном поступку је утврђено да је Завод на службеној интернет страници објавио спискове од *сва* 200.000 грађана Кантона Сарајево који су добили здравствене књижице, у

¹⁹ Закон о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 63/08, 103/11 и 87/13)
Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/тел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

сврху њиховог обавјештавања да исте могу преузети. У списковима су обрађивани име и презиме, година рођења и пословница у којој се електронска здравствена књижица може преузети. Сходно Закону, Завод је контролор личних података грађана Кантона Сарајево којима је издана електронска здравствена књижица и који је личне податке тих грађана објавио на службеној интернет страници и дужан је придржавати се основних принципа законите обраде личних података.

Позитивни правни прописи из области здравственог осигурања не регулишу питање објављивања личних података осигураника, укључујући и објављивање на службеној интернет страници Завода. С тим у вези, поставља се питање неопходности обраде личних података на овај начин, односно да ли се иста сврха може постићи на други начин, чиме би се избјегло да лични подаци осигураника буду доступни широј јавности путем интернета. Полазећи од претпоставке да закон или подзаконски акт не могу регулисати сваку радњу контролора у области обраде личних података, а посебно у дијелу њиховог објављивања, може се закључити да недостатак ових норми у постојећем правном оквиру није стварни разлог што је ова обрада противна принципу правичности и законитости. Основни разлог је одсуство неопходности јер је постојала могућност да се грађани путем јавног позива обавијесте да могу преузети здравствене књижице, без објављивања њихових идентитета.

Доступност личних података широј јавности ствара могућност да се од различитих субјеката ови подаци искористе у било коју другу сврху, што је са аспекта Закона неприхватљиво. Завод је, не водећи рачуна о заштити личних података, велики број грађана изложио опасности да буду контактирани или на други начин ометени у свом приватном животу.

Наведеним поступањем Завода дошло је до повреде принципа правичности и законитости прописаног чланом 4. став (1) тачка а) Закона, у складу са којим су обавезни поступати контролори.

- *Обрада личних података несталих лица и њихових сродника у сврху идентификације*

Агенција је по службеној дужности спровела поступак оцјене законитости обраде личних података од стране Међународне комисије за нестала лица (у даљем тексту: *ICMP*) поводом измијештања лабораторије за анализу ДНК узорака крви, из Босне и Херцеговине у Хаг. Институту за нестала лица БиХ (у даљем тексту: Институт) наложено је да са Међународном комисијом за нестала лица закључи споразум из члана 12. Споразума о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестала лица БиХ.

Министарство за људска права и избјеглице БиХ је од Агенције захтијевало одговоре на низ питања везаних, како су истакли, за једнострану одлуку *ICMP* да лабораторију за идентификацију несталих лица измјести у Хаг. Питања су се односила на власништво и заштиту података у односу на узорке ДНК профила и узорака крви и коштане сржи, те да ли је таква база података пријављена Агенцији. Такође, захтијевано је да Агенција достави информације гдје се у улози контролора појављује Институт. Агенцији је достављена и кореспонденција између Министарства и *ICMP*, у којој *ICMP* указује да је 2014. године постао Међународна организација, из чега је произашла и потреба измјештања сједишта и лабораторије у Хаг. Агенција је на основу достављених информација, те сазнања и доказа до којих је дошла у инспекцијском надзору извршеном у Институту, утврдила слједеће чињенично стање:

Институт води централну евиденцију несталих лица у БиХ (ЦЕН), која садржи личне податке, укључујући и посебну категорију личних података из извјештаја о ДНК резултатима анализе узорака крви сродника и коштаних узорака несталих лица. Анализу и узимање ДНК

узорака врши *ICMP* у својој лабораторији, те Институту доставља ДНК извјештај о прелиминарној идентификацији. Институт није закључио споразум којим се регулише пружање услуга у ДНК лабораторији *ICMP* и није упознат са процедурама, узимања, коришћења и чувања узорака који се користе за ДНК идентификацију. Сходно Закону, Институт је контролор личних података садржаним у ЦЕНБиХ, укључујући и посебну категорију личних података, која се односи на ДНК резултате анализе узорака крви сродника несталих лица, те је дужан те податке обрађивати у складу са основним принципима законите обраде личних података.

Према мјеродавним прописима²⁰ у циљу унапјеђења процеса тражења и идентификације несталих лица, основан је Институт, као независна институција за тражење несталих лица. Осим, наведеног прописано је да суоснивач Института може бити и међународна организација, те да ће Споразумом о оснивању који закључују суоснивачи бити регулисан начин оснивања, ближе надлежности и сл.

Дакле, сагласно Закону о несталим лицима, закључен је Споразум о преузимању улоге суоснивача за Институт, између Савјета министара БиХ и *ICMP*-а. Споразумом су утврђене надлежности Института, његова организација, органи управљања, финансирање, техничка помоћ и сл. Споразумом се у посебном члану (Техничка и стручна помоћ *ICMP*-а) прописује да ће Институт и *ICMP* регулисати односе који се односе на техничку помоћ коју *ICMP* пружа Институту, пружање услуга у ДНК лабораторијама, антрополошку и археолошку помоћ и друге врсте техничке помоћи, укључујући набавку, и/или пренос опреме и/или других средстава.

Закон у члану 12. (обрада личних података преко обрађивача) прописује обавезу закључивања уговора између контролора и обрађивача, који треба садржавати све радње које обрађивач предузима за контролора. Међутим, утврђено је да се обрада личних података која подразумијева узимање узорака у сврху идентификације, вршење анализе ДНК, размјену података ДНК извјештаја, те чување узорака за анализу, у пракси спроводи без формално регулисаних правила и процедура.

Надаље, између *ICMP* и Савјета министара БиХ закључен је међународни споразум, чиме је дат међународни карактер односу између *ICMP*-а и БиХ, те се сходно томе може примијенити члан 18. Закона који прописује да се лични подаци могу „износити у другу државу или давати на коришћење међународној организацији која примјењује адекватне мјере заштите личних података прописане овим Законом“. Имајући у виду да се ради о преносу личних података међународној организацији, исто подразумијева да њено сједиште може бити и изван БиХ, те та чињеница није од утицаја на ваљаност правног основа који произлази из међународног уговора.

Закључно, као посљедица незакључивања предвиђеног споразума, о регулисању односа између Института и *ICMP*-а појавио се низ сумњи и нејасноћа, као што је пренос личних података у ДНК лабораторију, измијештање лабораторије, нејасна даља сарадња за слање и враћање ДНК узорака и сл.

- *Стални приступ правних лица личним подацима садржаним у централној евиденцији које одржава ИДДЕЕА*

Агенција је по службеној дужности спровела поступак оцјене законитости одобравања и омогућавања од стране ИДДЕЕА сталног електронског приступа личним подацима

²⁰ Закон о несталим лицима („Службени гласник БиХ“ број: 50/04) Споразум о преузимању улоге суоснивача за Институт за нестала лица Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ – Међународни уговори“ број: 13/05) *Sarajevo-Sarajevo, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6*
tel/тел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

садржаним у електронским евиденцијама правним лицима. Непосредни повод за спровођење поступка било је саопштење Уникредит Банк д.д. Мостар да је отпочела са пружањем услуге издавања извода из централне евиденције пребивалишта и боравишта држављана БиХ, као замјену за потврду о пребивалишту издату од стране надлежних органа. У спроведеном поступку Агенција је утврдила да је ИДДЕЕА одобрила и омогућила правним лицима (35) стални приступ личним подацима грађана садржаним у електронским евиденцијама. Стални приступ је омогућен правним лицима која пружају финансијске услуге, услуге телекомуникација те комуналне услуге.

Према принципу правичности и законитости релевантни правни прописи за поступање ИДДЕЕА су Закон о ИДДЕЕА²¹ и Правилник.²² Законом о ИДДЕЕА су јасно дефинисани надлежни или изворни органи и пријемни органи. Надлежни или изворни органи су институције које сарађују са ИДДЕЕА и које достављају податке у централне регистре или који достављају захтјеве за персонализацију документа. Пријемни органи су органи којима ИДДЕЕА, у складу са релевантним законима у БиХ, омогућава приступ централним евиденцијама које води. Сходно наведеном, правна лица нису ни изворни ни пријемни органи, којим је према Закону о ИДДЕЕА дозвољен стални приступ подацима из евиденције које се воде код ИДДЕЕА.

Међутим, Законом о ИДДЕЕА је прописано да ИДДЕЕА „издаје податке о евиденцијама и из евиденција овлашћеним институцијама и правним лицима.“ Дакле, ово законско овлашћење за издавање података из евиденција не може се сматрати правним основом за стални приступ подацима правним лицима, јер је законодавац оправдано и јасно направио разлику између института приступа и института издавања података.

Законом о ИДДЕЕА прописан је правни основ за доношење Правилника. Правилником је прописано да поред изворних и пријемних органа, право на стални приступ подацима које се воде у евиденцијама ИДДЕЕА, имају и „остала правна лица“, која за то имају правни интерес. Дакле, Правилником који је требао прописати само начин и поступак, као и техничка и оперативна правила приступа, утврђен је и правни основ за стални приступ правним лицима. Јасно је да Правилником, као подзаконским актом, не могу бити установљена нова права за која не постоји правни основ у закону.

Одобравање правним лицима сталног приступа подацима из евиденција које се воде код ИДДЕЕА, у супротности је и са чланом 11. Закона о ИДДЕЕА, којим је прописано да су лични подаци повјерљиви и могу се прикупљати и обрађивати само у складу са законом, који регулише област заштите личних података и другим релевантним законима. Одобрени стални приступ правним лицима директно је супротан и одредбама Закона јер, сходно истом, сваки поједини приступ личним подацима мора имати утврђен правни основ и сврху, а не да се они претпостављају или зависе од процјене субјекта који захтијева податке. Омогућавањем сталног приступа правним лицима, та правна лица су имала техничку могућност да штампају изводе из евиденција којим приступају уз једини ограничавајући фактор, да плате паушалну накнаду у износу од 3 КМ по једном приступу. На утврђени начин створена је директна опасност да се поступање са личним подацима под контролом јавних органа заснива на произвољности, а што даље може створити оправдану сумњу грађана у могућу повреду права на приватност из области заштите личних података.

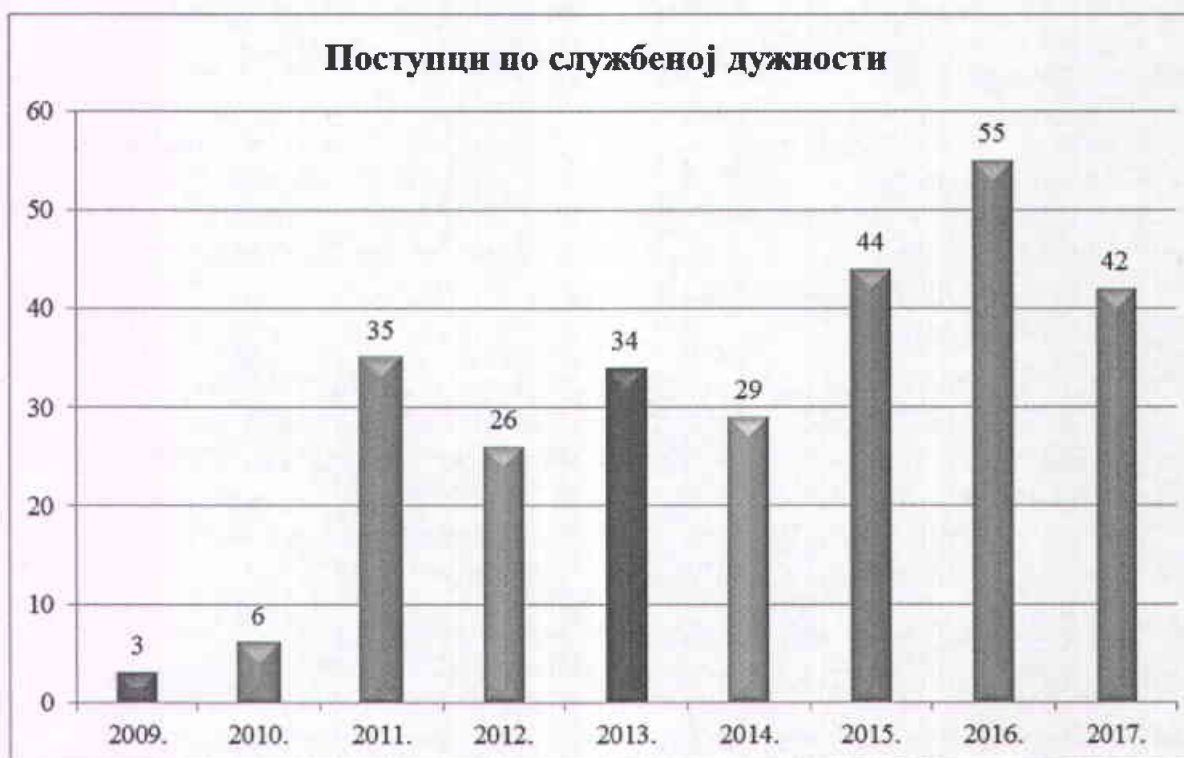
²¹ Закон о Агенцији за идентификациона документа, евиденцију и размјену података БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 56/08)

²² Правилник о начину приступа евиденцијама и размјени података („Службени гласник БиХ“ број: 35/09 и 55/15)

Наведеним поступањем ИДДЕЕА дошло је до повреде принципа правичности и законитости, прописаног у члану 4. став (1) у складу са којим су дужни поступати сви контролори.

3.6.5. Упоредни подаци за 2009 – 2017

ПОСТУПЦИ ПО СЛУЖБЕНОЈ ДУЖНОСТИ									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно поступака	3	6	35	26	34	29	44	55	42

3.7. Кажњавање – прекршајни поступци

У извјештајном периоду издато је 15 прекршајних налога, и то:

1. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, начелнику Општине Живинице, због прикупљања документације и личних података одређеног лица од ЈУ Службе за запошљавање ТК, Биро Живинице и *Kera&Disk* д.о.о. Живинице, у сврху спровођења поступка Јавног конкурса за пријем државних службеника за упражњена радна мјеста у Општини Живинице.

Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.

2. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, директору *Kera&Disk* д.о.о. Живинице, због противправног давања личних података одређеног лица и документације у вези са његовим престанком радног односа у *Kera&Disk* д.о.о. Живинице, Општини Живинице.
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
3. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, руководиоцу ЈУ Службе за запошљавање ТК, Биро Живинице због противправног давања личних података одређеног лица који се односе на његов статус и податке у вези са периодом пријаве и одјаве са евиденције незапослених, података о периоду заснивања и престанка радног односа код претходног и актуелног послодавца, Општини Живинице.
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
4. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, службенику - запосленику ЈУ Службе за запошљавање ТК, Биро Живинице за противправно давање личних података одређеног лица који се односе на његов статус и податке у вези са периодом пријаве и одјаве са евиденције незапослених, података о периоду заснивања и престанка радног односа код претходног и актуелног послодавца, Општини Живинице.
Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.
5. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ издат командир/заповједнику Полицијске станице Гламоч, који је у својству одговорног лица одбио и након писменог захтјева подносиоца приговора да спроведе поступак брисања условне казне изречене Пресудом Основног суда у Бања Луци.
Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.
6. Прекршајни налог у износу од 1.500,00 КМ, секретару Скупштине КС, због тога што је, као одговорно лице Службе за скупштинске послове Скупштине КС, на службеној интернет страници, приликом објаве уговора о дјелу, објавила ЈМБ одређеног лица, његову адресу становања, број жиро рачуна у банци и његов потпис и потпис одговорног лица ЈУ Завод за медицину рада КС.
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
7. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, издат је директору ЗУ Дом здравља Босанска Крупа у којој је одређеном лицу омогућено давање здравственог картона А.Б..
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
8. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, издат запосленом лицу ЗУ Дом здравља Босанска Крупа јер је одређеном лицу дало здравствени картон другог лица.
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
9. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, издат секретару Министарства правде РС.
Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.
10. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, издат контролору ЈП регионална депонија „ДЕП-ОТ“ д.о.о. Бања Лука због захтијевања од кандидата да уз пријаву на конкурс за избор директора доставе увјерење о некажњавању, односно због почињеног прекршаја из члана 4. став (1) тачка а) Закона.

Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.

11. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, издат контролору ЈП регионална депонија „ДЕП-ОТ“ д.о.о. Бања Лука због одбијања извршења наложених управних мјера, односно почињеног прекршаја из члана 41. став (1) Закона.

Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.

12. Прекршајни налог у износу од 10.000,00 КМ, издат „ГЕРМАНИЈА“ Маја Мустафић с.п. Бања Лука, због тога што је са девет камера вршила видео надзор, а да претходно није донесена одлука која садржава правила обраде, да је од полазника течаја страног језика прикупљала копију личне карте приликом потписивања Уговора о организовању обуке из језика и конверзацијских вјештина, те да је у уговору обрађивала ЈМБ полазника курса.

Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.

13. Прекршајни налог у износу од 500,00 КМ, издат је одговорном лицу „ГЕРМАНИЈА“ Маја Мустафић с.п. Бања Лука, због тога што је Германија са девет камера вршила видео надзор, а да претходно није донесена одлука која садржава правила обраде, да је од полазника курса страног језика прикупљала копију личне карте приликом потписивања Уговора о организовању обуке из језика и конверзацијских вјештина, те да је у уговору обрађивала ЈМБ полазника течаја.

Прекршајни налог није реализован јер је затражено судско одлучивање.

14. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, издат запосленику СБЕРБАНК д.д. Сарајево јер је извршио приступ личним подацима одређеног лица у Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у БиХ, без његове сагласности.

Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.

15. Прекршајни налог у износу од 300,00 КМ, издат запосленику СБЕРБАНК д.д. Сарајево јер је извршио приступ личним подацима одређеног лица у Централном регистру кредита пословних субјеката и физичких лица у БиХ, без његове сагласности.

Прекршајни налог је реализован у износу 50% од изречене новчане казне, у складу са Законом о прекршајима Босне и Херцеговине.

По основу издатих и реализованих прекршајних налога, на јединствени рачун трезора Босне и Херцеговине у току 2017. године, уплаћено је 3.150,00 КМ. Судско одлучивање је затражено у седам случајева.

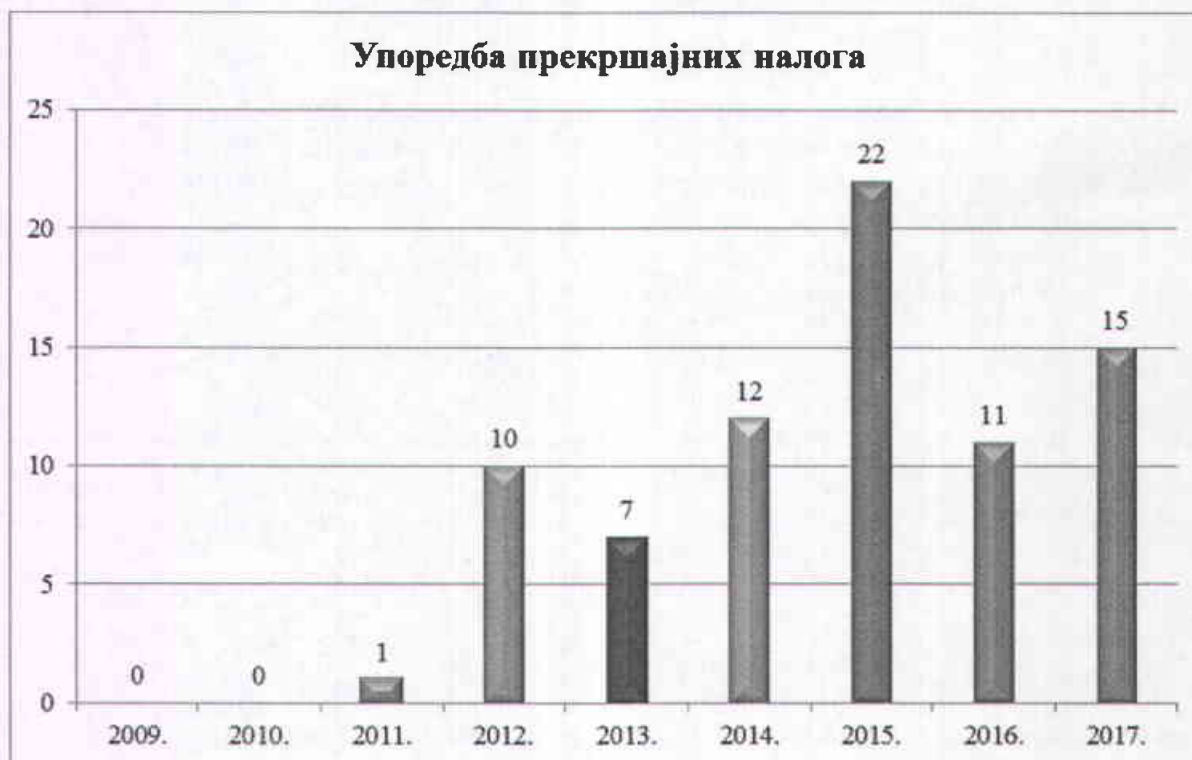
Прекршајни судски поступци покренути по тужбама на издате прекршајне налоге Агенције

1. Основни суд у Бања Луци - Прекршајно одјељење у Лакташима донио је рјешење којим „Телекомуникације РС“ а.д. Бања Лука, оглашава одговорним и кажњава новчаном казном од 1.000,00 КМ, са трошковима поступка у износу од 150,00 КМ.
2. Општински суд Живинице донио је рјешење којим је окривљени оглашен одговорним и изречена му новчана казна у износу од 500,00 КМ са обавезом уплате трошкова поступка од 50,00 КМ.
3. Општински суд Живинице донио је рјешење којим је окривљени оглашен одговорним и изречена му новчана казна у износу од 300,00 КМ и обавезом уплате трошкова поступка од 50,00 КМ.

4. Општински суд у Ливну донио је рјешење којим се окривљени оглашава одговорним и условно кажњава новчаном казном од 500,00 КМ, за период провјеравања од шест мјесеци.
5. Кантонални суд у Тузли донио је рјешење којим се жалба окривљеног против рјешења Општинског суда у Живиницама дјелимично усваја и рјешење преиначава у одлуци о санкцији, те се окривљени условно кажњава новчаном казном од 300,00 КМ, за период провјеравања од шест мјесеци.

3.7.1. Упоредни подаци за 2009 – 2017

ПРЕКРШАЈНИ НАЛОГ									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно прекршајних налога	0	0	1	10	7	12	22	11	15
Контролору	0	0	0	0	0	1	1	4	3
Одговорном лицу	0	0	1	8	6	8	6	6	7
Запосленом у контролору	0	0	0	2	1	3	15	1	5
Јавни орган	0	0	1	6	5	5	20	4	8
Правно лице	0	0	0	4	2	6	2	7	7
Физичко лице	0	0	0	0	0	0	0	0	0

3.8. Управни спорови

У извјештајном периоду окончано је укупно девет управних спорова покренутих пред Судом БиХ против коначних рјешења Агенције и то: три спора покренута у 2015. години и шест у 2016. години. У пет спорова је одбијена тужба и потврђена су коначна рјешења Агенције, у четири спора је тужба уважена и предмет враћен Агенцији на поновно рјешавање.

Суд БиХ је донио сљедеће одлуке:

1. Пресуду којом је одбијена тужба Завода здравственог осигурања Кантона Сарајево ради поништења коначног рјешења којим је забрањено Заводу да, осим Извјештаја о привременој спријечености за рад, прикупља медицинску документацију осигураника од њихових послодаваца, у сврху рјешавања захтјева за рефундацију накнаде плате за вријеме привремене спријечености за рад преко 42 дана;
2. Пресуду којом је одбијена тужба Фонда за повратак БиХ у вези са онемогућавањем одређеног лица на приступ његовим личним подацима;
3. Пресуду којом је одбијена тужба одређеног лица против Савјета за штампу БиХ због обраде његовог имена и презимена путем службене интернет странице, Фејсбук странице, те у интернет билтенима Савјета;
4. Пресуду којом је уважена тужба Удружења за заштиту девизних штедиша против закључка Агенције којим се поступак по пријави истог обуставља;
5. Пресуду којом је одбијена тужба М-тел Бања Лука у вези са обрадом ЈМБ одређеног лица, у евиденцији претплатника телекомуникацијских услуга;
6. Пресуду којом је уважена тужба Федералне управе цивилне заштите у вези са обрадом података о посебном стажу одређеног лица и других;
7. Пресуду којом је одбијена тужба Федералне управе цивилне заштите због обраде података о посебном стажу одређеног лица;

8. Пресуду којом је уважена тужба одређеног лица због обраде података о посебном стажу.
9. Пресуду којом је уважена тужба МУП-а РС против закључка Агенције којим се огласила ненадлежном у поступку осигуравања законитости рада ИДДЕЕА ради успостављања интернет портала за приступ личним подацима и статусу докумената за све грађане БиХ, путем службене веб странице.

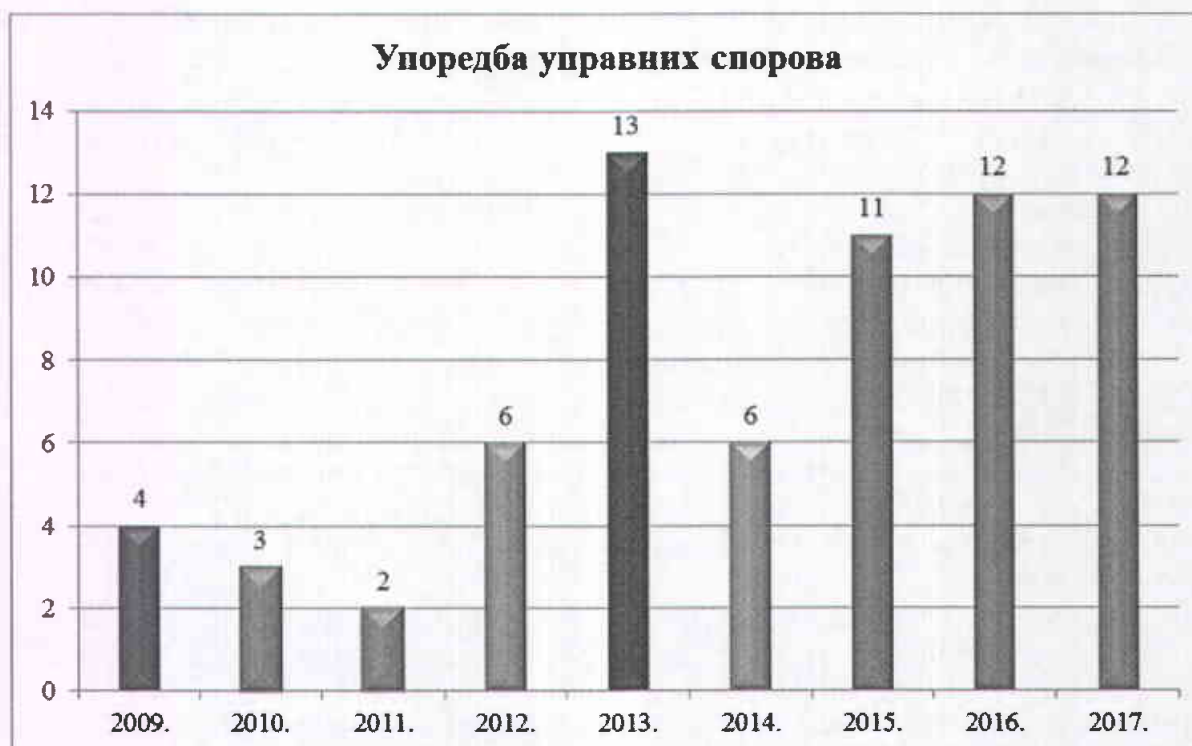
У току 2017. године, покренуто је 12 управних спорова пред Судом БиХ, против коначних рјешења Агенције. Од укупног броја покренутих управних спорова, осам је покренуто тужбом од стране јавних органа, један је покренут тужбом правног лица, а три спора су покренута тужбом подносиоца приговора. Ови спорови нису ријешени у 2017. години.

Тужбу за поништење рјешења/закључака Агенције, Суду БиХ, поднијели су:

1. Општина Живинице за поништење рјешења, којим је уважен приговор одређеног лица због обраде његових личних података у поступку заснивања и престанка радног односа (прибављање документације, увјерења);
2. МУП-а СБК за поништење рјешења којим је уважен приговор одређеног лица због обраде података о посебном стажу;
3. Подносилац приговора за поништење рјешења, којим је одбијен његов приговор због увида Завода здравственог осигурања КС у његов здравствени картон у сврху контроле привремене спријечености за рад;
4. МУП СБК за поништење рјешења којим је уважен приговор одређених лица због обраде података о посебном стажу;
5. ЈП Електропривреда БиХ д.д. Сарајево – Електродистрибуција Сарајево, за поништење рјешења, којим је усвојен приговор одређеног лица због прикупљања копије купопродајног уговора приликом пријаве промјене потрошача.
6. МУП СБК за поништење рјешења, којим је усвојен приговор одређеног лица због обраде података о посебном стажу;
7. ИДДЕЕА за поништење рјешења, којим је истој трајно забрањено да одобрава и омогућава правним лицима стални приступ личним подацима садржаним у електронским евиденцијама;
8. Босна Банк Интернешнал д.д. Сарајево, за поништење рјешења, као заинтересована страна, којим је ИДДЕЕА-и трајно забрањено да одобрава и омогућава правним лицима стални приступ личним подацима садржаним у електронским евиденцијама;
9. Регионална депонија ЈП „ДЕП-ОТ“ Бања Лука за поништење рјешења, којим је уважен приговор одређеног лица због захтијевања да уз конкурсну пријаву достави и увјерење о неосуђиваности;
10. Подносилац приговора за поништење рјешења, којим је одбијен приговор против Порезне управе ФБиХ, Кантонални порезни уред Тузла, Порезна испостава Тузла због давања личних података Правобранилаштву РС;
11. Подносилац приговора за поништење рјешења, којим је одбијен приговор против одређеног лица због злоупотребе, јавног саопштавања и коришћења нетачних личних података, без његове сагласности;
12. МУП РС за поништење закључка којим је одбачен њихов захтјев за осигуравање законитости рада ИДДЕЕА ради успостављања интернет портала за приступ личним подацима и статусу докумената за све грађане БиХ, путем службене веб странице.

3.8.1. Упоредни подаци за 2009 – 2017

УПРАВНИ СПОРОВИ									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно управних спорова	4	3	2	6	13	6	11	12	12
Ријешено	4	3	2	6	9	6	11	7	0
Ријешено у корист Агенције	4	2	2	6	11	5	10	3	0
Ријешено против Агенције	0	1	0	0	2	1	1	4	0
Неријешено	0	0	0	0	0	0	0	5	12

3.9. Мишљења

У извјештајном периоду је дато 199 мишљења по захтјевима различитих контролора и носилаца личних података. Јавним органима је дато 66 стручних мишљења, правним лицима 36, 19 мишљења о преносу личних података у иностранство и физичким лицима 78 стручних мишљења.

Осим тога, у извјештајном периоду, по достављеним захтјевима, Агенција је дала 146 одговора умјесто мишљења, те подносиоце захтјева у 37 случајева упутила на акте објављене на веб страници.

Укупно, по основу мишљења, одговора и упута на веб страницу издано је 360 аката.

3.9.1. Мишљења на законе, подзаконске акте и друге правне акте

Агенција је дала мишљење на достављене нацрте и приједлоге сљедећих закона:

1. Приједлог Закона о измјени и допуни Закона о раду у институцијама БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ

Чланом 6. Нацрта додаје се нови члан 11а. који прописује обавезу послодавца да води Књигу евиденције о запосленима и персоналне досијее запослених, чија ће садржина и начин вођења бити прописани Упутством о садржини, начину вођења и чувања персоналних досијеа запослених у институцијама Босне и Херцеговине и Упутством о садржини и начину вођења Књиге евиденције о запосленима.

Предложено рјешење утврђује обавезу вођења Књиге евиденције и персоналних досијеа запослених, али се на тај начин суштински не прописује нити уређује успостава и вођење евиденције од стране послодаваца. Наведена одредба не прописује назив евиденције, иако је у образложењу истакнуто да „...се прописује обавеза вођења евиденција запослених у органима управе и институцијама са јавним овлашћењима како би се на једном мјесту на брз и ефикасан начин могли утврдити кадровски капацитети запослених у институцији, као и статус запослених.“.

Изнесено је мишљење да је потребно предметном нормом осигурати адекватан законски оквир, тј. законом прописати назив евиденције, сврху, начин вођења евиденције (електронској и/или материјалној форми), те прописати врсте личних података и рок чувања. Прописивањем евиденције и обраде личних података у законској норми, осигурао би се ваљан правни основ, постигла усаглашеност са чланом 12. те омогућила лакша и прецизнија примјена члана 15. Закона о раду у институцијама БиХ. Такође, остварио би се неопходан услов за закониту обраду појединих врста личних података за чију обраду је потребан изричит законски основ. Изричит законски правни основ, осим за успоставу евиденције запослених, неопходан је и за обраду појединих врста личних података, што је случај код обраде ЛМБ или електронске обраде посебне категорије личних података.

Закључно, изнесено је мишљење да прописивање садржаја и начина вођења досијеа и евиденције Упутством, као подзаконским актом, није прихватљиво.

2. Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о управи - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ

Чланом 5. Приједлога се у члану 56., иза става (2) додају нови ставови (3) и (4), који гласе: „Посебне услове за именовање руководиоца и замјеника руководиоца из ст. 1. и 2. овог члана утврдиће Савјет министара посебним актом, уколико ти услови нису прописани посебним законом, на приједлог Министарства правде Босне и Херцеговине (у даљем тексту: Министарство правде).

Министарство правде ће обавезно приликом сачињавања приједлога акта из става 3. овог члана консултовати орган управе за који се утврђују посебни услови.“

Изнесен је став да предложено законско рјешење није у складу са основним принципима законите обраде личних података. Законом је у члану 4. став (1) тачка а) прописан принцип правичности и законитости, који значи придржавање материјалних и формално-правних прописа који се имају примијенити приликом обраде личних података у одређеној области. Дакле, основни принцип законите обраде личних података полази од тога да ли је и на основу чега прописана обрада личних података. Законски пропис представља најсигурнији и најпоузданији начин регулисања друштвених односа, а нарочито у области људских права, чиме се спрјечава произвољност и могућност задирања у право, више него што је неопходно и потребно у демократском друштву. Предложено законско рјешење доводи до неједнаког односа у погледу прописивања посебних услова за руководиоце и замјенике руководиоца, јер се за једне посебни услови прописују законом, док се за друге прописују подзаконским актом и уз утицај органа управе у којем се врши именовање у сваком поједином случају. Изнесено је мишљење да се у циљу поштовања принципа правичности и законитости треба прописати обавеза да се посебни услови за именовање руководиоца и замјеника руководиоца требају утврдити релевантним законским прописом.

Мишљење Агенције није прихваћено и Закон је усвојен какав је био у Приједлогу, без образложења.

3. Приједлог закона о парламентарном надзору - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ

У члану 22. (Радње током саслушања) Приједлога закона о парламентарном надзору прописано је *„Саслушање се, у правилу, снима фонографски, односно о њему се води записник, а техничке и друге исправке могу се обавити само у договору и уз сагласност лица која су предмет саслушања.“* Сходно члану 3. Закона, снимање гласа представља обраду биометријских података који спада у посебне категорије података и на исте се примјењује члан 9. Ставом (2) истог члана Закона, прописани су изузеци од забране обраде посебних категорија личних података, те је између осталог према тачки г) обрада посебне категорије личних података изузетно дозвољена ако *„је то од посебног јавног интереса или у другим случајевима прописаним законом. У овим случајевима закон мора садржавати конкретне одредбе о адекватним механизмима заштите.“*

Први недостатак наведене одредбе је прописивање фонографског снимања „у правилу“ што упућује на закључак да се саслушање не мора у сваком случају снимати фонографски. С тим у вези, потребно је одредбу допунити прописивањем критеријума, који ће превагнати у одлуци, да ли вршити фонографско снимање или не. Недостатак се огледа и у чињеници да не постоји обавеза претходног упознавања лица које се саслушава да ће се снимати. С тим у вези, потребно је оквиру исте одредбе додати став, којим се прописује обавеза, да лице које се саслушава мора прије почетка саслушања бити информисано да се врши фонографско снимање. На тај начин би се испоштовао члан 22. Закона који обавезује да се прије почетка прикупљања, носилац података обавијести о прикупљању података, тј. сврси, правном основу, контролору итд. У предложеној одредби нису предвиђени механизми заштите који би се примијенили за чување насталих фонографских снимака.

Изнесено је мишљење да је у оквиру члана 22. Приједлога, неопходно кроз наредне ставове прописати адекватне механизме заштите биометријског податка – гласа, који се фонографски снима током саслушања. Наведено подразумијева прописивање техничких и организационих мјера којим ће се осигурати како физичка, тако и техничка заштита података у циљу

онемогућавања неовлашћеног приступа и преноса података или њиховог губитка, те временски период чувања података.

Осим наведених примједби, истакнуто је, да је услед недостатка образложења за неопходност увођења фонографског снимања, нужно додатно размотрити потребу његовог увођења. Изнесен је став, да се сврха саслушања лица у поступку парламентарног надзора може постићи и без фонографског снимања, давањем писане изјаве или усменог саслушања, осим уколико не постоје неки други, нама непознати, разлози за увођење оваквог начина саслушања лица.

У члану 30. у ставу (2) Приједлога прописано је да се дневни редови, свједочења, транскрипти, записници и извјештаји обавезно објављују на интернет страници Парламентарне скупштине БиХ, у складу са Законом о заштити тајних података. У односу на наведену норму изнесено је мишљење да је потребно на крају наведеног става, прије тачке додати текст „и Законом о заштити личних података“. На овај начин, би се успоставило ограничење да се наведени акти по аутоматизму не објављују на интернет страници Парламентарне скупштине БиХ. Дакле, то би значило обавезу да се прије објаве аката изврши процјена њиховог садржаја, односно испита да ли је неопходно поједине личне податке адекватно заштитити како њиховом објавом не би дошло до повреде права на приватност појединаца који су учествовали у поступку (нпр. генералије учесника, као што су датуми рођења, ЈМБ, адресе, брачно стање и сл.).

4. Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о Управи за индиректно опорезивање - Управа за индиректно опорезивање БиХ

Чланом 2. Нацрта додани су ставови (3) и (4) у члану 7. Закона о Управи за индиректно опорезивање који гласе: „(3) У радњама и поступцима из надлежности УИО, само у мјери и обиму који је неопходан за испуњавање одређене сврхе, као лични подаци физичког лица користе се: име и презиме, адреса пребивалишта или боравка и јединствени матични број или, за физичко лице које нема јединствени матични број, друга информација која се односи на физичко лице на основу које је утврђен или се може утврдити идентитет лица. Наведени лични подаци уписују се у поднесцима, царинским пријавама, одлукама и другим службеним актима који се подносе и/или настају у радњама и поступцима из надлежности УИО, као и у прописаним евиденцијама и регистрима које води УИО.“

„(4) Вођење, прикупљање и обрада личних података из става (3) овог члана врши се у складу са Законом о заштити личних података.“

У Образложењу за овај члан наведено је: „Овим чланом, у ставу (3). и (4) регулисано је питање коришћења личних података, као нова надлежност УИО, а које се појавило као нужно у радњама и поступцима из надлежности Управе, и то само у мјери и обиму који је неопходан за испуњавање одређене сврхе“.

Предложено законско рјешење није у складу са основним принципима законите обраде личних података.

Законом су у члану 4. став (1) тачка а) прописани принципи законите обраде личних података: правичности и законитости, принцип сврхе, пропорционалности, временског ограничења итд. Сваки од наведених принципа треба на правилан начин примијенити и приликом прописивања. Приликом доношења закона, којим се регулише обрада личних података, потребно је водити рачуна да законска норма буде јасна и потпуна што значи да из норме произлази који ће се лични подаци обрађивати и у коју сврху. Неприхватљиво је предложено рјешење да ће се у свим радњама и поступцима односно службеним актима

Управе користити исте врсте личних података укључујући и јединствени матични број, а при томе се истиче да је то „у мјери и обиму који је неопходан за испуњавање одређене сврхе“. Поготово имајући у виду да УИО у свом раду спроводи различите поступке и сасвим логично обрађује различите податке лица чији је статус такође различит. То се најбоље види увидом у став (1) предметног члана.

Надаље, позивање на Закон је сувишно, јер је обавеза примјене овог закона већ прописана у Закону. Уосталом, у ставу (3) члана 6. Закону о управи за индиректно опорезивање већ постоји одредба која гласи: „УИО штити тајност личних података у складу са Законом о заштити личних података и другим законима.“

Чланом 3. Нацрта иза члана 13. додаје се нови члан 13а (Обавезе оператера у ваздушној, поморској и ријечној луци и жељезничког оператера) Закона о Управи за индиректно опорезивање. У Образложењу за овај члан је наведено да су ти подаци потребни: „ради благовременог спровођења анализе ризика и царинског надзора и контроле, а све у смислу спрјечавања и откривања евентуалних прекршаја и казних дјела (што укључује и могућност контроле износа готовине у међународном путничком промету са иностранством, сходно девизним прописима и /или прописима којима се регулише област спрјечавања прања новца и финансирања терористичких активности). Без регулисања предметног питања законом УИО не може захтијевати достављање тих података, независно од наведене потребе за истима“. Наведени члан на јасан начин прописује обавезе оператера, врсте личних података и њихове носиоце и временски период обраде. Међутим, из наведеног члана није јасна сврха обраде личних података и у којем ће се поступку користити царински надзор и контрола, девизно пословање, спрјечавање прања новца и др.

У акту којим је достављен Нацрт Закона на мишљење, наведено је да је Савјет министара донијело Одлуку о формирању радне групе, са задатком да изврши оцјену усклађености прописа и практичног поступања Управе за индиректно опорезивање и других органа у БиХ у вези са преносом новца и новчаних инструмената преко границе у складу са препорукама ФАТФ-а. Истакнуто да је Министарство финансија и трезора БиХ, актом који је достављен свим релевантним институцијама, указало на обавезу предузимања мјера, те је указано да надлежне институције на свим нивоима власти припреме и у даљу процедуру упуте измјене и допуне прописа из наведене области. У истом акту је наведено да је на предложени нацрт закона и Дирекција за европске интеграције дала своје мишљење о његовој усклађености са Уредбом (ЕЗ) број: 1889/2005, те је у прилогу истог и достављена. Слиједом наведених информација, наметнут је закључак да Нацрт Закона треба ускладити са Уредбом бр. 1889/2005 Европског Парламента и Савјета од 26. октобра 2005. о контролама готовине која се уноси у Заједницу или износи из Заједнице.

Предметна Уредба, у члану 3. Обавеза пријављивања, прописује обавезу сваком лицу које улази или напушта Заједницу да пријави готовину у назначеној вриједности, те које податке та пријава треба да садржи, начин достављања података итд. Дакле, Уредба је на сасвим јасан начин прописала обраду личних података у сврху контроле уноса или износа готовине из Заједнице у сврху спрјечавања прања новца и финансирања терористичких активности. Анализом Уредбе, утврђено је да у истој не постоји норма садржаја који третира члан 13а.

5. Приједлог Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ – СДП БиХ

На основу анализе достављеног Приједлога, утврђено је да се истим у циљу отклањања нерегуларности у изборном процесу, предвиђа увођење нових техничких рјешења која

укључују обраду личних података. Нова техничка рјешења предвиђају увођење оптичког скенирања гласачких листића, видео надзора на бирачким мјестима и обраду биометријског податка отиска прста бирача. Цијенећи Приједлог, могло се закључити да би контролор личних података обрађених путем видео надзора на бирачким мјестима и биометријског податка отиска прста бирача, била Централна изборна комисија Босне и Херцеговине (у даљем тексту: ЦИК).

У члану 4. Закона прописани су основни принципи обраде личних података којих су обавезни да се придржавају сви контролори у поступку обраде личних података. Један од принципа обраде личних података је принцип правичности и законитости прописан у тачки а) наведеног члана, који подразумева обраду личних података на основу законског прописа који се примјењује у конкретној области и да је обрада неопходна за остваривање сврхе која се жели постићи. Надаље, заштита личних података обухваћена је чланом 8. Европске конвенције о људским правима и основним слободама који одређује поштовање приватног и породичног живота, дома и преписке, наглашава значај владавине закона у демократском друштву, а посебно спрјечавање произвољног мијешања у права из Конвенције.

Свака обрада личних података је ограничење приватности, а да би била законита према члану 8. став 2. Конвенције морају кумулативно бити испуњена три услова: да је прописана законом; да се врши у једном од легитимних циљева и да је неопходна у демократском друштву.

Цијенећи Приједлог у односу на наведене услове законитог мијешања у право на приватност, неспорно је да би истим, принципијелно, био испуњен први услов који се односи на постојање законског основа.

Приједлогом се прописује увођење видео надзора на бирачким мјестима у сврху уочавања и спрјечавања повреде процеса гласања на начин на који се не смије повриједити тајност гласања. У контексту заштите права на приватност, видео надзор значи прибављање и похрањивање звучних, визуелних или других записа из праћених мјеста гдје се крећу физичка лица, путем инсталираног система видео надзора. Видео надзор значи обраду личних података када се врши запис о мониторингу физичког лица, сходно дефиницији обраде личних података прописаној чланом 3. Закона. У овом случају долази до систематичног прикупљања снимака лица на одређеном простору, у одређеном временском периоду, уз очекивану претпоставку даљег коришћења ових снимака. Надаље, видео надзор представља мјеру техничке заштите чија је примјена оправдана једино у сврху личне и имовинске безбједности, те под условом да се наведена сврха не може остварити другим, мање инвазивним мјерама. Наиме, једина легитимна и оправдана сврха употребе видео надзора јесте заштита имовине и лица која бораве у/на одређеном простору, уз заштиту интереса појединца чији лични подаци могу бити обрађени употребом видео надзора. Примјена видео надзора на бирачким мјестима, у сврху уочавања и спрјечавања повреде процеса гласања имала би изразито негативан утицај на приватност лица које су под таквим надзором. Инсталирање видео надзора на бирачким мјестима, код бирача би створио осјећај нелагоде, да се налазе под присмотром, да се прате да ли су гласали, када су гласали, да ли су дошли са члановима породице или сами и слично. Такође, треба имати у виду чињеницу да се ради о хиљадама бирачких мјеста и милионском броју бирача чији би лични подаци били обрађени видео записом, само зато што су изашли на изборе. Видео надзором на бирачким мјестима би се неоправдано ограничила приватност свих грађана, због потребе за надзором и праћењем појединаца, који крше изборна правила. Отклањање нерегуларности на изборима, уочавање и спрјечавање повреде процеса гласања, може се постићи примјеном мање инвазивних мјера које адекватно и досљедно требају примијенити бирачки одбори и

надzirати посматрачи на бирачким мјестима. Закључно, видео надзор на бирачким мјестима не би био мјера која је сразмјерна циљу који се жели постићи, нити је таква мјера неопходна у демократском друштву.

Надаље, податак о отиску прста је биометријски податак и спада посебну категорију података, чија је обрада сходно члану 9. став (1) Закона, забрањена, осим у случају изузетака из става (2) истог члана који нису примјењиви за предметну обраду. Такође, када се врши аутоматска обрада посебне категорије података, законом мора бити предвиђена и одговарајућа заштита. (члан 9 и 10. Закона). Без обзира на предложену законску норму, која би формално била правни основ, овдје се намеће питање неопходности обраде овог података, те који легитимни циљ се треба остварити задирањем у приватност свих бирача у овој мјери. Анализом Приједлога Агенција није утврдила да постоје релевантни и довољно јасни разлози који би били оправдани реалном друштвеном потребом и легитимним циљем који се жели постићи обрадом овог личног података. Сходно изборном закону Босне и Херцеговине идентитет бирача се утврђује на основу важеће личне исправе (лична карта, пасош и возачка дозвола), што је у складу и са другим законима којим је прописано да се наведеним документима доказује идентитет. Стога је немогуће оправдати захтјев да грађани чији идентитет је на бирачком мјесту утврђен на основу важећег идентификационог документа, морају „дати“ отисак прста да би остварили бирачко право.

Неспорно је да ЦИК као контролор треба да осигура регуларне, поштене и фер изборе, али остваривање тог циља не може се вршити претјераним задирањем у приватност грађана на начин да се исти ради остваривања демократског и грађанског права условљавају обрадом биометријских података. Обрада биометријских података представља посебно инвазиван и ризичан продор у приватност појединца. Обрада биометријских података дозвољена је само када је нужна и неопходна (нпр. расвјетљавање кривичних дјела, идентификација починилаца и сл.), а увођење биометријских мјера само ради контроле изборног процеса је прекомјерно и несразмјерно, те на тај начин представља непотребно задирање у приватност појединца. Несразмјерност се огледа и у чињеници да грађани идентификационим документом доказују идентитет пред судом, овлашћеним службеним лицима, да могу прећи државну границу, располагати некретнинама, кредитно се задужити и сл., а са друге стране исти идентификациони документ не би био довољан за идентификацију пред бирачким одбором. Сходно наведеном, обрада отиска прста као биометријског личног податка у сврху остваривања бирачког права, и када би се прописала законом не би била у складу са принципом правичности и законитости, иако би формално постојао законски основ.

Како је раније образложено, „прописано законом“ не значи само пуко прописивање радње законом, него квалитет тог закона. Наиме, закон мора пружити одређену мјеру заштите од произвољног мијешања јавних власти у права која штити Конвенција. Имајући у виду наведено, јасно је да би вршење видео надзора и обрада отиска прста у сврху уочавања и спрјечавања повреде процеса гласања представљала кршење права на приватност појединаца.

Агенција нема примједби у вези са приједлогом да се примијени оптичко скенирање гласачких листића, с обзиром да исти не укључује обраду личних података.

6. Приједлог Закона о управљању заједничким дијеловима зграде - Министарство просторног уређења, грађења и заштите околиша Кантона Сарајево

Чланом 41. Приједлога, поред осталих обавеза, прописана и обавеза управника „да води ажурну евиденцију етажних власника за зграду“, док је у истом члану прописано овлашћење

Министра да донесе Упутство о садржају обрасца „Евиденције зграда, станова, самосталних просторија и етажних власника“, те су тачкама а) и б) децидно прописане врсте података које садржи. Из наведених одредби није било јасно да ли се обавеза управника састоји од вођења одвојене евиденције етажних власника за зграду или је ријеч о јединственој „Евиденцији зграда, станова, самосталних просторија и етажних власника“, чији облик и садржај прописује Министар посебним упутством. Изнесено је мишљење, да је неопходно јасно прописати да ли управник води посебну евиденцију етажних власника или се иста води у оквиру „Евиденције зграда, станова, самосталних просторија и етажних власника“. Такође, потребно је прописати да се подаци о етажном власнику из члана 41. став (7) тачка б) Приједлога евидентирају на основу увида у јавне исправе које доказују потребне податке за етажног власника.

Приједлог у члану 50. став (5) прописује да записник о одлучивању етажних власника садржи све личне податке о појединачном етажном власнику, који су предвиђени и чланом 41. став 7. тачка б), при чему је нејасна сврха обраде наведеног обима личних података у сваком појединачном одлучивању (писменом изјашњавању на записник) о управљању заједничким дијеловима зграде. Имајући у виду да је претходно већ извршена идентификација и евидентирање свих прописаних података о етажном власнику, изнесено је мишљење смо да је у наредним поступцима одлучивања етажних власника, довољно евидентирати знатно мањи обим личних података, као што је име, презиме, број личне карте и потпис етажног власника.

Члан 50. став (9) Приједлога предвиђа обавезу етажног власника да лично или путем представника етажних власника управнику достави доказ о етажном власништву, који је дужан водити рачуна о заштити личних података. За регулисање међусобних права и обавеза управника и етажних власника довољно да се изврши увид у јавну исправу којом се доказује власништво, те евидентирају неопходни подаци без прикупљања копија. Наиме, обавеза етажног власника је да на прикладан начин обавијести пружаоца услуге одржавања заједничких просторија-управника, да је правним послом или на други законит начин стекао власништво над одређеним станом, те дати на увид јавну исправу којом доказује статус власника.

Члан 51. Приједлога у ставу (5) предвиђа да записник са одлуком донесеном прикупљањем потписа, буде постављен на огласну таблу или неко друго видно мјесто у згради, али ће се учинити невидљивим лични подаци о ознаци посебног дијела, назив и број документа о власништву и број личне карте етажног власника. Према наведеном, објава имена (имена оца) и презимена етажних власника није изузета од објаве, што је несврсисходно и представља неоправдано мијешање у приватне односе етажних власника објављивањем на огласној табли њихових имена, имена оца и презимена у оквиру записника о одлучивању. У контексту заштите права на приватност, обрада предметног обима личних података на огласној табли је неоправдана и представља непотребно задирање у приватност етажних власника јер се обавјештење о донесеним одлукама може бројчано исказати на начин колико је етажних власника било за доношење конкретне одлуке. Уколико неки од етажних власника захтијева детаљне информације о етажним власницима који су донијели одређену одлуку, о истом се може упознати на начин да изврши увид у оригинални записник. Објављивањем личних података на огласној табли, исти нису доступни само етажним власницима већ и свим лицима која улазе у зграду.

Члан 54. став (1) тачка ц) Приједлога предвиђа, поред осталих, обавеза и обавезу представника етажних власника да: „*прати промјене етажног власништва и промјене на*

заједничким дијеловима зграде и о томе обавјештава управника“, док је тачком н) истог члана и става прописана обавеза да: „доставља управнику копије доказа о власништву свих етажних власника ради увођења у евиденцију, уколико то етажни власници нису учинили лично“. На предложену норму односе се исте примједбе као и за члан 50. став (9) Приједлога.

Прикупљање копије доказа о власништву, од стране представника етажних власника и управника, није неопходно, те је Агенција дала мишљење да је довољно евидентирање неопходних података на основу увида у исправу којом се доказује власништво.

7. Приједлог Закона о допунама Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу БиХ – Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
8. Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о раду у институцијама БиХ - Министарство правде БиХ;
9. Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о акцизама у БиХ;
10. Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о полагању правосудног испита у БиХ - Министарство правде БиХ;
11. Нацрт Закона о електронској идентификацији и услугама повјерења за електронске трансакције - Министарство комуникација и транспорта БиХ;
12. Нацрт Закона о високом образовању - Министарство за образовање, науку и младе Кантона Сарајево;
13. Приједлог Закона о измјени Закона о лијековима и медицинским средствима - Министарство цивилних послова БиХ;
14. Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о осигурању депозита у банкама БиХ - Агенција за осигурање депозита Босне и Херцеговине;
15. Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о Управи за индиректно опорезивање - Управа за индиректно опорезивање БиХ;
16. Приједлог Закона о измјени Закона о порезу на додату вриједност - Управа за индиректно опорезивање БиХ;
17. Приједлог Закона о осигурању депозита у банкама БиХ - Агенција за осигурање депозита БиХ;
18. Приједлог Закона о измјени и допунама Закона о омбудсмену за људска права БиХ – Министарство за људска права БиХ;
19. Приједлог Закона о измјенама Закона о основама безбједности саобраћаја на путевима БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
20. Приједлог Закона о измјени Закона о раду у институцијама БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
21. Приједлог Закона о измјени Закона о државној служби у институцијама БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
22. Приједлога Закона о измјенама и допунама Изборног закона БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
23. Приједлог Закона о измјени и допуни Закона о независним и надзорним органима полицијске структуре у БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
24. Приједлог Закона о осигурању депозита у банкама БиХ – нови текст - Агенција за осигурање депозита БиХ;
25. Преднацрт Закона о допунским правима бранилаца и чланова њихових породица у ХНК - Министарство за питања бранилаца/бораца ХНЖ/К;
26. Нацрт Закона о измјенама и допунама Закона о управним споровима Босне и Херцеговине - Министарство правде БиХ;
27. Нацрт Закона о допунама Закона о комуникацијама - Министарство комуникација и транспорта БиХ;

28. Приједлог Закона о измјенама и допунама Закона о административним таксама - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
29. Нацрт Закона о електронским комуникацијама - Министарство комуникација и транспорта БиХ;
30. Приједлог Закона о јавном радиотелевизијском систему БиХ - Дом народа Парламентарне скупштине БиХ;
31. Нацрт Закона о допунама Закона о платама и другим накнадама у судским и тужилачким институцијама на нивоу БиХ - Министарство правде БиХ.

Напомена:

На Нацрте и Приједлоге закона од броја седам до 31. Агенција није имала примједби због тога што ти закони нису садржавали норме о обради личних података, док су на поједине Нацрте и Приједлоге примједбе Агенције биле минималне. Из наведених разлога та мишљења нису посебно образложена у Извјештају.

- *Агенција је дала мишљења на достављене подзаконске акте*
 1. Приједлог измјене и допуне Правилника о стандардима и условима изграђености и опремљености граничних прелаза - Министарство безбједности БиХ;
 2. Нацрт Правилника о поступку уписа, садржају и начину вођења евиденције удружења и савеза
исељеника из БиХ - Министарство за људска права и избјеглице БиХ.
- *Други правни акти који су достављени Агенцији на мишљење су:*
 1. Нацрт основа за вођење преговора и закључивање Нацрта Споразума између Европске уније и БиХ о граничној сарадњи - Министарство безбједности БиХ.
- *Агенција је упутила приједлоге за измјене и допуне следећих прописа:*
 1. Приједлог измјене Правилника о начину обиљежавања моторног возила којим управља лице које први пут стекне возачку дозволу - Министарству комуникација и транспорта БиХ. Предложено је да се из Правилника избришу одредбе о уписивању броја возачке дозволе возача почетника на наљепници која је истакнута на возилу.

3.9.2. Примјери из праксе за друга стручна мишљења

- *Давање личних података пацијената*

ЈУ Дом здравља Какањ (у даљем тексту: Дом здравља) упутила је захтјев да давање мишљења, на који начин да поступи по захтјевима послодаваца за достављање медицинске документације о радницима, затим по захтјевима за достављање медицинске документације умрлих пацијената, који су поднесени од стране њихове дјеце, осигуравајућих друштава, те банака.

Према Закону, здравствени подаци спадају у посебну категорију личних података, чија обрада је забрањена, осим, између осталог, ако је обрада потребна за извршавање обавезе или посебних права контролора из области радног права у оној мјери у којој је овлашћен законом и ако је неопходна за покретање, спровођење или одбрану од правних захтјева. Дом здравља је контролор, који на основу захтјева послодаваца или банака, треба цијенити писани захтјев у погледу правног основа и сврхе за коју се траже лични подаци (члан 17.) те

цијенити постојање разлога за давање личних података који се односе на законом утврђене надлежности или остваривање законитих интереса треће стране.

Обрада личних података пацијената је регулисана прописима из области здравства²³ који гарантују пацијентима право на повјерљивост информација и приватност, лично достојанство, право на тајност података, право увида у податке садржане у медицинској документацији и друго. Дом здравља треба цијенити основаност захтјева послодаваца за достављање података из медицинске документације са аспекта наведених прописа, те уколико на основу утврђеног чињеничног стања, донесе одлуку којом се одобрава приступ и давање тражених података, потребно је да води рачуна о врсти и обиму личних података који се дају. Када је у питању поступање по захтјевима за достављање медицинске документације умрлих пацијената од стране њихове дјеце, осигуравајућих друштава и банака, мјеродавне су одредбе закона који регулише права, обавезе и одговорност пацијената. Неспорно је да осигуравајућа друштва и банке имају законит интерес да добију од Дома здравља податке о умрлом пацијенту, који су неопходни за рјешавање одштетних захтјева произашлих након његове смрти, али не би могли остварити увид у здравствени картон или пак добити копију истог.

- *Давање података о накнадама исплаћеним физичким лицима од стране јавног радио-телевизијског сервиса*

Клуб посланика Партије демократског прогреса у Народној скупштини РС (у даљем тексту: Клуб посланика), поднио је захтјев за мишљење да ли ауторска накнада може бити лични податак сакривен од јавности. Клуб посланика поставио је питање Министарству саобраћаја и веза РС под којим условима је одређено лице ангажовано на Јавном радио-телевизијском сервису РС (у даљем тексту: РТРС), те колика накнада му се по том питању исплаћује. На постављено питање добили су одговор да је лице ангажовано по основу ауторског уговора и да ауторска накнада по том основу представља лични податак, те да у том смислу РТРС није овлашћена да трећој страни открије предметне личне податке.

Према Закону, у складу са чланом 17. контролор је дужан спровести поступак оцјене основаности захтјева треће стране и на основу тога донијети одлуку да ли ће омогућити приступ траженим подацима. Правни основ за давање личних података може бити првенствено јавни интерес, а потом законом утврђена надлежност или законит интерес треће стране. Прописани услови нису постављени кумулативно. У вези са наведеним, РТРС је као контролор био дужан спровести поступак основаности захтјева и на основу утврђеног чињеничног стања донијети одлуку. РТРС је јавни радио-телевизијски сервис, односно јавно предузеће чији оснивач је РС и исти се финансира из јавних прихода прикупљених путем РТВ таксе, а може остварити приход из буџета Републике Српске. Поред тога, РТРС је обавезан Народној скупштини РС и јавности представити извјештај о свом раду и финансијском пословању. Дакле, неспорно је да народни посланици у Скупштини имају право бити упознати са трошењем новчаних средстава од стране РТРС као јавног радио-телевизијског сервиса. Физичка лица која остварују новчане накнаде по основу ангажовања у РТРС су корисници новчаних средстава из јавних прихода прикупљених путем РТВ таксе

²³ Закон о правима, обавезама и одговорностима пацијената („Службене новине ФБиХ“ број: 40/10)

Закон о здравственом осигурању („Службене новине ФБиХ“ број: 30/97, 7/02, 70/08 и 48/11)

Закон о здравственој заштити („Службене новине ФБиХ“ број: 46/10)

Правилник о поступку и критеријумима за утврђивање привремене спријечености за рад због болести, повреде или других околности („Службене новине ФБиХ“ број: 66/12)

коју плаћају грађани, те прихода из буџета Републике. Стога исти не могу уживати заштиту на приватност у погледу обраде личних података у оној мјери у којој се та заштита Законом осигурава физичком лицу у приватном сектору. Осим наведеног, подаци који се односе на висину новчаних накнада које исплаћује јавни радио-телевизијски сервис указују на начин трошења новчаних средстава из јавних прихода. Иако откривање података о висини ауторске накнаде може утицати на приватност појединца, претпостављене штетне посљедице не могу надјачати јавни интерес у погледу вршења контроле коришћења новчаних средстава од стране РТРС.

Агенција је дала мишљење да народни посланици имају законит интерес да у сврху вршења контроле трошења буџетских средстава, траже и добију податке о висини накнада које се исплаћују физичким лицима по основу ангажовања у РТРС.

- *Обрада личних података клијената преко обрађивача*

Микрокредитна фондација Партнер (у даљем тексту: Партнер) је доставила захтјев за давање мишљења у вези са коришћењем услуга хибридне поште, коју врше овлашћени поштански оператери, приликом слања писмених обавјештења о стању дуга корисницима кредита, те да ли исте треба пријавити као обрађиваче. У циљу реализације тог посла поштанском оператеру би се достављали подаци о имену и презимену, те адреси корисника кредита. Такође, наведено је да би се екстерној агенцији достављали контактни подаци бивших корисника (име и презиме, контакт телефон и адреса). У том смислу је и питање да ли се екстерна агенција може сматрати обрађивачем.

Сходно законским нормама, Партнер је контролор, који обрађује личне податке својих клијената, а обрађивачи су правна лица која би у име Партнера вршила обраду личних података клијената у сврху достављања обавјештења о стању дуга, бивших корисника услуга, те у сврху провјере задовољства о пруженим услугама. Обрада личних података преко обрађивача регулисана је чланом 12. Закона, према којем контролор може закључити уговор о обради личних података са обрађивачем ако законом није искључена таква обрада. Уговор мора бити сачињен у писменој форми и у истом се требају навести обим, сврха и рок на који је закључен, као и адекватне гаранције обрађивача у вези са техничком и организационом заштитом личних података. Обрађивач може дјеловати на основу упутстава контролора.

Дакле, обрада личних података клијената Партнера преко обрађивача, може се вршити уз испуњавање свих обавеза прописаних чланом 12. Закона, те поштовања и осталих одредби Закона, у циљу заштите права на приватност носиоца личних података.

- *Давање медицинске документације умрлог пацијента на захтјев члана породице*

Институција омбудсмана за људска права БиХ упутила је захтјев за мишљење, а поводом жалбе физичког лица. Из захтјева произлази да је физичко лице путем пуномоћника од ЈЗУ „Болница Градишка“ (у даљем тексту: Болница) затражило копију комплетне историје болести и друге медицинске документације о лијечењу његовог умрлог оца у тој установи. Међутим, Болница је одбила предметни захтјев из разлога што тражена медицинска документација садржи личне податке о пацијенту. Затражено је мишљење да ли физичко лице има право на приступ траженим подацима.

Када је у питању историја болести и друга медицинска документација, та документација садржи податке који откривају здравствено стање, који представљају посебну категорију

личних података, чија обрада је забрањена осим у посебним случајевима прописаним у члану 9. став (2) Закона. Ти случајеви се односе на сагласност носиоца личних података или ако је обрада неопходна за заштиту живота, здравља, имовине и других виталних интереса носиоца података или другог лица за које се сагласност не може добити, затим ако је обрада неопходна за покретање, спровођење или одбрану од правних захтјева, те у другим случајевима прописаним законом.

Давање личних података прописано је чланом 17. Закона, према којем је контролор овлашћен дати личне податке на коришћење на основу писаног захтјева треће стране ако је то потребно ради обављања послова у оквиру законом утврђене надлежности или остваривања законитих интереса треће стране. Писани захтјев мора садржавати сврху и правни основ за коришћење, те врсту личних података који се траже.

С обзиром да је подносилац захтјева дијете умрлог, предметни захтјев треба цијенити са аспекта остваривања његових законитих интереса као законског насљедника умрлог пацијента. Законити интереси могу се односити на регулисање права и обавеза уговорних страна или ако је обрада неопходна за заштиту живота, здравља, имовине и других виталних интереса, те ако су ти подаци потребни за покретање, спровођење или одбрану правних захтјева.

- *Обрада личних података о здравственом стању у сврху увећања дужине годишњег одмора*

Физичко лице, запосленик у органу управе упутио је захтјев за мишљење на који начин може остварити право на увећање дужине трајања годишњег одмора због хроничног обољења када ниједна здравствена установа не жели издати потврду о томе, те да ли он сâм треба доставити медицинску документацију о хроничном обољењу, коју посједује.

Обрада личних података запослених у институцијама Босне и Херцеговине регулисана је Законом о државној служби²⁴ те Законом о раду²⁵ према којем се лични подаци запосленика не могу прикупљати, обрађивати, користити или достављати трећим лицима, осим ако је то одређено законом или ако је то потребно ради остваривања права и обавеза из радног односа. Подзаконским актом су регулисани услови и начин коришћења годишњег одмора за државне службенике.

Орган управе, као контролор, дужан је поштовати принцип мјере и обима из члана 4. став (1) тачка ц) Закона, који је неопходан за испуњење одређене сврхе, што је у предметном случају утврђивање права запосленог на увећање дужине годишњег одмора по основу хроничног обољења.

Напријед утврђена сврха се може постићи достављањем љекарског налаза који садржи податке о постојању хроничног обољења или отпусног писма које посједује запосленик. Како отпусно писмо садржи много више података него што је потребно за остваривање права на повећање годишњег одмора по основу хроничног обољења, истакнуто је да се исто може постићи увидом у отпусно писмо од стране овлашћеног службеника органа управе и евидентирањем релевантних информација или на основу Извјештаја о привременој спријечености за рад, који је раније достављен послодавцу.

²⁴ Закон о државној служби у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број: 19/02, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 32/07, 43/09, 8/10 и 40/12.)

²⁵ Закон о раду у институцијама Босне и Херцеговине („Службени гласник БиХ“ број: 26/04, 7/05, 48/05, 60/120, и 32/13)

- *Давање личних података лица одјављених из евиденције незапослених, на захтјев центара за социјални рад*

ЈУ Служба за запошљавање ТК (у даљем тексту: Служба) упутила је захтјев за мишљење да ли из евиденције бироа за запошљавање, а на упит центара за социјални рад, могу дати податке о свим лицима која су одјављена у току мјесеца са евиденције незапослених. Спискови би садржавали име, презиме и јединствени матични број, а користили би се од стране центара за социјални рад у сврху провјере корисника новчаних накнада.

Сходно Закону, Служба је контролор личних података о незапосленима, који се воде у евиденцији незапослених, а центри за социјални рад су трећа страна којој су ти подаци потребни ради провјере корисника новчаних накнада у погледу испуњености услова за остваривање тог права. Давање личних података прописано је чланом 17. Закона, према којем је контролор овлашћен дати личне податке на коришћење на основу писаног захтјева треће стране, ако је то потребно ради обављања послова у оквиру законом утврђене надлежности или остваривања законитих интереса треће стране. Писани захтјев мора садржавати сврху и правни основ за коришћење, те врсту личних података који се траже.

Неспорно је да центри за социјални рад треба да врше провјеру својих корисника у погледу испуњености услова за остваривање новчаних накнада, те да у ту сврху тражи и добије од Службе податке о корисницима који су одјављени из евиденције незапослених. Треба имати у виду да предметна евиденција, односно спискови садрже податке свих лица која су одјављена са евиденције, а не само лица која путем центара за социјални рад остварују право на новчану накнаду.

Агенција је мишљења да Служба, на захтјев центара за социјални рад, треба да достави податке, који се односе на лица кориснике новчаних накнада код центара за социјални рад, а не спискове који садрже личне податке о свим лицима која су одјављена са евиденције незапослених.

- *Давање личних података о имену и презимену службеника органа управе, странци из окончаног управног поступка*

Министарство здравља и социјалне заштите РС упутило је захтјев за мишљење на који начин одговорити странци из окончаног управног поступка која захтијева податке о имену и презимену службеника који је био задужен за конкретни предмет, а при томе позивајући се на Закон о слободи приступа информацијама.

Закон о општем управном поступку²⁶ по којем су дужни поступати републички органи управе, када у управним стварима, непосредно примјењујући прописе, рјешавају о правима, обавезама или правним интересима појединца, правног лица или друге странке, као и када обављају друге послове утврђене законом. Између осталог, у истом закону је прописано право странке на разгледавање списка и обавјештавање о току поступка, те изузеци од тог права у вези са записником о вијећању и гласању, службених реферата, нацрта рјешења и списка који се воде као повјерљиви.

С тим у вези, изнесен је став да остваривање законом прописаног права странке на разгледавање списка и обавјештавање о току поступка, што подразумијева и право на

²⁶ Закон о општем управном поступку („Службени гласник РС“ број: 13/02)

обавјештавање који је службеник Министарства био задужен за конкретни предмет, није у супротности са принципом правичности и законитости из члана 4. став (1) тачка а) Закона.

- *Обрада личних података корисника у рјешењима из области социјалне заштите*

ЈУ кантонални центар за социјални рад Илида (у даљем тексту: Служба за социјалну заштиту) упутила је захтјев за мишљење на који начин спровести поступак уручења рјешења о престанку права на одређене новчане накнаде из области социјалне заштите. Два пута је враћена доставница са назнаком да је лице на које се односи рјешење одселило, односно да је непознато на адреси. С обзиром да рјешење садржи личне податке о имену и презимену, те јединствени матични број, дилема је да ли је истицање тог рјешења на огласну таблу ради достављања странци супротно Закону.

Када је у питању јединствени матични број, изнесен је став да рјешење из области социјалне заштите не може садржавати тај број уколико то није прописано посебним законом сходно релевантном закону²⁷. Закон²⁸ којим се регулише управни поступак, као један од начина достављања писмена странци, прописује истицање истог на огласној табли органа који је спровео поступак. Дакле, неспорно је да Служба за социјалну заштиту има законом прописану обавезу да под одређеним околностима, достављање писмена странци изврши истицањем истог на огласну таблу и таква обрада је у складу са принципом правичности и законитости из члана 4. став (1) тачка а) Закона.

Служба за социјалну заштиту је, као контролор, обавезна поштовати принцип из члана 4. став (1) тачка ц), којим је прописана обавеза контролора да личне податке обрађују само у мјери и обиму који је неопходан за испуњење одређене сврхе, што значи да је дужна да води рачуна да на огласној табли не буде видљив и доступан јавности цјелокупан садржај писмена са пуним обимом личних података странке, већ само неопходни лични подаци како би се извршила уредна достава (име, презиме и предмет писмена).

- *Давање информације о присуству запосленика на послу у јавном органу*

Фонд за повратак БиХ (у даљем тексту: Фонд) упутио је захтјев за мишљење као поступити по захтјевима физичких лица за давање информација о присуству запосленика на послу позивајући на Закон о слободи приступа информацијама.

У складу са Законом Агенција не даје савјете и мишљења који се односе на захтјеве по Закону о слободи информацијама. Обавеза јавних органа је да у сваком конкретном случају испитају све околности датог случаја, те да сами донесу одлуку у погледу давања тражене информације. Агенција може упућивати на примјену Закона, те на релевантне одредбе када је у питању давање личних података трећој страни. Давање личних података трећој страни представља једну од радњи обраде личних података, коју Закон регулише у члану 17. Према том члану, контролор је овлашћен дати личне податке на коришћење на основу писаног захтјева треће стране ако је то у јавном интересу или уколико је потребно ради обављања послова у оквиру законом утврђене надлежности или остваривања законитих интереса треће стране. Писани захтјев мора садржавати сврху и правни основ за коришћење, те врсту личних података који се траже. Дакле, обавеза Фонда, као контролора, је да цијени да ли у конкретном случају постоји ваљан правни основ за давање личних података, те да поступи у складу са утврђеним, на начин да достави тражене податке или одбије такав захтјев. Фонд је

²⁷ Закон о јединственом матичном броју („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 63/08, 103/11 и 87/11)

²⁸ Закон о управном поступку („Службене новине ФБиХ“ број: 2/98 и 48/99)

јавни орган, финансира се из буџетских средстава, те сходно томе ни запослени у јавном органу не могу уживати заштиту на приватност у погледу обраде личних података у оној мјери у којој је та заштита Законом осигурана физичком лицу запосленом у приватном сектору.

Изнесен је став да уколико се предметни захтјев одобри, пружена информација не треба да садржи податке о разлозима одсуства са посла.

- *Захтијевање копије личне карте уз поднеске грађана пред органима управе*

Општина Соколац је поднијела захтјев за мишљење у вези са овлашћењем општине, као органа управе, да уз поднеске грађана, који се односе на остваривање права, захтијева и прикупља копије њихових личних карата.

Сходно релевантним законским одредбама Општина Соколац је контролор личних података грађана који у циљу остваривања различитих права и испуњавања обавеза истој упућују различите поднеске. Према релевантном закону²⁹ обрада копије личне карте је прописана на сљедећи начин: „од држављанина БиХ може се тражити копија личне карте само у поступку ревизије или престанка држављанства БиХ и када је то законом прописано.“

Изнесен је став, да је за тражење и прикупљање копије личне карте од грађана, који ради остваривања властитих права и интереса достављају поднеске Општини Соколац, неопходно постојање изричитог законског основа. У супротном, прикупљање копије личне карте би било незаконито.

- *Објављивање података из јединственог регистра бораца и корисника права из области борачко – инвалидске заштите на веб страници*

Федерално министарство за питања бораца и инвалида одбрамбено ослободилачког рата (у даљем тексту: Министарство) упутило је захтјев за мишљење, у вези са успоставом Регистра бораца и корисника права из области борачко инвалидске заштите на основу Правилника о јединственом регистру бораца и корисника права из области борачко – инвалидске заштите, те о намјери да се поједини подаци из Регистра објаве као би се имао увид у транспарентно трошење буџетских средстава на службеној веб страници Министарства.

На основу постојећег законског рјешења, неспорно је право Министарства да прикупља мјесечне збирне извјештаје о броју корисника, износу накнада и исплатама, те прописује начин вођења евиденције и извјештавања од стране првостепених органа.

Међутим, Законом о правима бранилаца, као релевантним прописом није утврђен правни основ за успоставу и вођење Регистра, те самим тим није испуњен основни услов законите обраде личних података и ограничења приватности. Из Правилника, произлази да би се у Регистру, поред осталих, обрађивали подаци који се односе на ЛМБ, националност, вјероисповијест, здравствено стање (рањавање, обољење, озљеда) и подаци о судским (кривичним) казнама.

Када је у питању обрада јединственог матичног броја релевантан је Закон о јединственом матичном броју. Према члану 18. став (1) наведеног закона, обрада јединственог матичног броја грађана може се вршити само ако је то законом изричито прописано.

²⁹ Закон о личној карти држављана БиХ („Службени гласник БиХ“ број: 32/01, 16/02, 32/07, 53/07, 56/08 и 18/12.)

Подаци о националној и вјерској припадности, здравственом стању и кривичним пресудама спадају у посебну категорију података, чија је обрада сходно члану 9. став (1) Закона, забрањена, осим у случају изузетака из става (2) истог члана. Такође, када се врши аутоматска обрада посебне категорије података, законом мора бити предвиђена и одговарајућа заштита. (члан 9. и 10. Закона).

Међутим, без обзира на непостојање законске норме као основа, овдје се намеће питање неопходности и оправданости обраде личних података о националној и вјерској припадности, здравственом стању и кривичним пресудама, те који легитимни циљ се треба остварити задирањем у приватност свих бранилаца и корисника права, у овој мјери. Анализом прописа и достављених информација, Агенција није утврдила да у акту Везе нису образложени релевантни и довољно јасни разлози који би били оправдани реалном друштвеном потребом и легитимним циљем који се жели постићи обрадом ових података.

Изнесен је став да би успостављање Регистра, као електронске збирке личних података, на предложени начин, било супротно принципу законитости и правичности из члана 4. став (1) тачка а) Закона. Наглашено је да Агенција не спори успостављање и вођења Регистра, али је за то неопходно осигурати адекватан законски оквир, тј. законом прописати правни основ, сврху, права, одговорности и мјере заштите личних података, те утврдити врсте личних података које ће бити сразмјерне циљу који се жели постићи, без произвољног мијешања у право на приватност.

Посебно питање, које је било приоритет, је објава одређених података из Регистра, на веб страници Министарства. Сврха објаве је да се подаци учине доступним јавности, како би се имао увид у транспарентно трошење буџетских средстава и утврђивање тачног броја бранилаца и корисника права. Као основ за објаву података наведен је члан 6. став (1) тачка а) Закона, који прописује право на обраду личних података без сагласности носиоца података, под условом *„ако врши обраду личних података у складу са законом или је обрада неопходна да би се испуниле надлежности утврђене законом“*. Анализом одредби Закона о правима бранилаца, утврђено је да истим није прописано објављивање личних података корисника права путем веб странице, односно обавеза да се исти учине доступним најширој јавности, нити је то оправдано испуњавањем било које надлежности Министарства. Дакле, за објаву података на веб страници не постоји законом утврђен основ.

Генерално, објављивање података на интернету представља инвазиван начин на који се континуирано врши мијешање у приватност појединца и ствара неоправдан ризик да се објављени подаци злоупотребе у различите из сврхе, а нарочито када се ради о категоријама области борачко – инвалидске заштите.

Изнесен је став да и у случају када би се законом прописала објава личних података корисника права из борачко – инвалидске заштите на веб страници, иста не би била у складу са принципом правичности и законитости, иако би формално постојао законски основ. Појам *„прописано законом“* не значи само пуко прописивање радње законом, него квалитет тог закона. Наиме, закон мора пружити одређену мјеру заштите од произвољног мијешања јавних власти у права која штити Конвенција. Из акта Везе, није било могуће утврдити оправдану сврху, неопходност и легитиман циљ који би се желио постићи објавом података корисника права из борачко – инвалидске заштите на веб страници. Наиме, као сврха објављивања података наведено је *„да се јавности учине доступним подаци ... како би се имао увид у транспарентно трошење буџетских средстава, као и утврђивање тачног броја бранилаца и корисника права...“*. Руководећи се разлозима транспарентности, на овај начин,

на веб страницама би се као редовна активност објављивали подаци за све исплате из буџета (плате, пензије, социјална примања итд.), што је неприхватљиво са аспекта заштите личних података.

Изнесено је мишљење да чињење доступним јавности одређених података, не може бити само себи сврха, нити се транспарентност у трошењу буџетских средстава постиже трајном и неограниченом објавом на веб страници свих личних података које јавни орган обрађује. Исто тако апсурдно је да јавност утврђује тачан број бранилаца и корисника права, а низ надлежних јавних органа је укључено у поступак стицања и контроле остваривања тог права. Имајући у виду наведено, закључено је да је намјера објављивања података о корисницима права на веб страници била резултат произвољности, да би представљала кршење права на приватност загарантованог чланом 8. Конвенције и обраде личних података супротно принципима утврђеним у члану 4. Закона.

- *Пренос личних података у иностранство у оквиру пројекта ИТ стандардизације Групе Триглав*

Агенција је запримила захтјев Триглав осигурања у којем је тражено мишљење Агенције везано за пренос личних података у иностранство у оквиру пројекта ИТ стандардизације Групе Триглав, којим би био обухваћен пренос свих података друштава кћери на приватни клауд Заваровалнице Триглав д.д. у Словенији. Лични подаци обрађивали би се од стране обрађивача у Словенији, тј. Заваровалнице Триглав д.д., на чији клауд би се похранили подаци из свих друштава кћери, укључујући и Триглав а.д. са сједиштем у Бања Луци.

У мишљењу је наведено да уколико су испуњене законске основе за обраду и откривање личних података трећој страни, достављање личних података обрађивачима у Словенију било би принципијелно дозвољено с тим да, као контролор личних података у Босни и Херцеговини, требају имати писмене уговоре о обради личних података са обрађивачима у иностранству као што је регулисано чланом 12. Закона. Члан налаже да се у уговору између контролора и обрађивача, који мора бити сачињен у писаној форми, наведе обим, сврха и рок на који је споразум закључен, као и адекватне гаранције обрађивача у вези са техничком и организационом заштитом личних података. Обрада података преко обрађивача мора бити регулисана уговором који обавезује обрађивача према контролору, а посебно да ће обрађивач дјеловати само на основу упутстава контролора у складу са одредбама Закона. Обрађивач података одговоран је за обраду личних података према упутству контролора података. У обављању својих дужности, обрађивач података не може преносити своје одговорности на друге обрађиваче података, ако за то не добије изричиту сагласност од контролора података.

- *Пренос личних података прикупљених видео надзором у Републику Турску*

Агенција је запримила захтјев за мишљење а у вези преноса личних података прикупљених, видео надзором, у Републику Турску. У захтјеву није наведен правни основ ни сврха обраде личних података прикупљених видео надзором.

Уколико су испуњене законске основе за давање личних података трећој страни (члан 17.), односно уколико је цјелокупни поступак обраде личних података законит, лични подаци који се обрађују могу се износити из Босне и Херцеговине у другу државу или давати на коришћење међународној организацији која примјењује адекватне мјере заштите личних података, прописане Законом, што регулише члан 18. став (1) Закона. Република Турска, као

потписница Конвенције за заштиту појединаца у погледу аутоматске обраде личних података ЕТС 108, те као држава која има уређене домаће прописе и друге инструменте из ове области, сматра се државом код које се примјењују адекватне мјере заштите личних података.

Правни основ за пренос личних података обрађивачима у иностранство регулисан је чланом 12. Закона, који прописује да обрада података преко обрађивача мора бити регулисана уговором који обавезује обрађивача према контролору, а посебно да ће обрађивач дјеловати само на основу упутстава контролора у складу са одредбама Закона. Обрађивач података одговоран је за обраду личних података према упутству контролора података. У обављању својих дужности, обрађивач података не може преносити своје одговорности на друге обрађиваче података, ако за то не добије изричиту сагласност од контролора података.

У складу са чланом 21.а Закона, снимци похрањени путем видео надзора на одређеном простору на основу којих се може идентификовати носилац података, представљају збирку личних података. Контролор који врши видео надзор дужан је донијети одлуку која ће садржавати правила обраде с циљем поштовања права на заштиту приватности и личног живота носиоца података, ако видео надзор није прописан законом.

Само уколико контролор има законски основ за обраду личних података видео надзором, такав пренос личних података у Републику Турску принципијелно је дозвољен контролорима или обрађивачима, уз услов да се испоштују све законске норме које регулишу наведено питање.

3.9.3. Упоредни подаци за 2009 – 2017

МИШЉЕЊА									
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Укупно	22	89	120	185	230	290	267	206	199
Стручна мишљења	22	89	117	181	215	282	259	192	158
Јавним органима	14	47	44	56	94	80	84	64	68
Правним лицима	6	14	19	41	23	18	28	34	49
Физичким лицима	2	28	51	84	98	184	147	94	82
Мишљење на законе	0	0	3	3	9	6	6	8	38
Мишљење на подзаконске акте	0	0	0	0	5	1	0	4	2
Мишљење на друге правне акте	0	0	0	1	1	1	2	2	1

3.10. Главни регистар

Главни регистар је електронска евиденција основних података о збиркама личних података које воде контролори, а има за циљ да носиоце података информише које личне податке контролори могу прикупљати и на други начин обрађивати. Ове информације Агенција обједињава и објављује, на који начин и настаје Главни регистар. Главни регистар пружа могућност Агенцији за сагледавање и анализу које врсте података су садржане у збиркама личних података контролора у одређеној области.

Регистрација контролора је обавеза контролора да прије успостављања збирке личних података доставе Агенцији обавијест о намјераваном успостављању збирке личних података са информацијама о збирци личних података прописаним чланом 13. Закона о заштити личних података. Начин испуњавања ове обавезе прописан је Правилником о начину вођења и обрасцу евиденције о збиркама личних података („Службени гласник БиХ“ бр. 52/09). У току 2017. године у Главни регистар је регистровано 145 контролора.

У сљедећој табели приказан је број контролора и збирки уписаних у Главни регистар за сваку годину. Исто је представљено и графички.

Контролори и збирке уписане у Главни регистар									
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Укупно
Контролори	14	19	76	66	21	81	169	145	591
Збирке личних под.	55	205	713	270	203	498	541	663	3148

Sarajevo-Сарајево, Dubrovačka broj 6 – Дубровачка број 6
tel/мел ++387 33 726-250, faks/факс 726-251

3.11. Информациони систем

Редовне активности потребне за несметано функционисање Информационог система Агенције обухватају низ активности, и то: инсталирање, одржавање и надоградњу софтвера; креирање сигурносних копија за интерну базу, Главни регистар и Филе сервер; утврђивање и отклањање неправилности; предлагање сервиса рачунара и других уређаја; припрему спецификација за набавку рачунара и рачунарске опреме; помоћ запосленима при коришћењу рачунара; обрађивање и вођење евиденције о хардверу и софтверу; техничко одржавање веб странице и додавање нових докумената на веб страницу Агенције.

Интерна база је у функцији од 2012. године и садржи модуле: Инспекција, Приговори и Мишљења. Интерна база је развијена са циљем да се службеницима који раде на овим пословима омогући бржи и једноставнији начин доласка до потребних информација. Сви службеници су дужни да у Интерну базу унесу податке о пословима који су везани за инспекције, приговоре и мишљења. Уписивањем ових података у базу исти постају доступни и другим службеницима који имају право приступа. Осим тога, могуће је извршити статистичке прегледе као што су: збирни преглед по службеницима и датуму, те прегледе по на примјер: предмету инспекције, врсти надзора, предмету приговора, подносиоцу приговора, покренутом управном спору, предмету мишљења и слично. У Интерну базу су до сада, између осталог, уписани подаци за 617 инспекција, 1588 мишљења и 828 приговора.

ИСО 27001 је међународни стандард објављен од стране Међународне организације за стандардизацију (ИСО) који описује како управљати информационом сигурношћу. Овај стандард се може примијенити у организацији било којег типа и представља скуп најбољих свјетских пракси при управљању информационом сигурношћу. Пројекат изградње система управљања информационом сигурношћу (Пројекат ИСМС) покренут је са циљем да се у Агенцији успостави систем безбједности информација који ће бити у складу са стандардом ИСО 27001. Агенција је започела активности на изградњи система управљања

информационом сигурношћу према стандарду ИСО 27001 у току 2014. године. У току 2017. године припремљен је извршен први интерни *аудит*, те су припремљени приједлози свих докумената који су захтијевани стандардом, а који нису били припремљени у претходним фазама. До краја 2017. године 39 докумената је завршено у потпуности.

3.12. Јавност рада и сарадња са медијима

Због сталне потребе промоције заштите личних података и приватности у Босни и Херцеговини, Агенција путем различитих активности, континуирано јача свијест јавности о заштити личних података и приватности у границама својих могућности.

Агенција је осму годину заредом обиљежила Дан заштите података у Босни и Херцеговини. Тим поводом 27.01.2017. организована је Прес конференција у Парламентарној скупштини БиХ и „Дан отворених врата“ у Агенцији. Дан раније Агенција је организовала састанак руководства Агенције са члановима Заједничке комисије за људска права Парламентарне Скупштине БиХ, узимајући у обзир заједничке надлежности при остваривању људских права и основних слобода.

Смисао обиљежавања Дана заштите података је промоција заштите личних података и приватности путем реализације различитих активности.

Савјет Европе је 2006. године прогласио 28. јануар европским Даном заштите података, који је у свијету познат и као Дан приватности. На овај дан уједно се обиљежава и годишњица Конвенције за заштиту лица у погледу аутоматизоване обраде личних података. Конвенција је на снази у 51 земљи чланици Савјета Европе, а приступиле су јој и још неке земље које нису чланице.

Активности везане за медије

Агенција је у сталном контакту са медијима и јавношћу и током 2017. године наставила је информисати јавност о предузетим активностима, актуелним предметима и питањима, давањем одговора на честе упите медија, институција и грађанства, путем саопштења и изјава за медије, гостовања у различитим медијима, те прес конференција. Сprovedено је укупно 37 активности које се односе на давање писаних одговора медијима, изјаве за медије или учешће у ТВ и радијским емисијама. Агенција је сачинила девет саопштења за јавност. Прегледом средстава јавног информирања и Интернета пронађен је већи број објављених чланака везаних за активности Агенције и заштиту личних података.

Активности везане за веб страницу

Путем веб странице Агенције www.azlp.ba, јавност је благовремено информисана о заштити личних података и приватности. Број посјетилаца странице Агенције у току 2017. године је 11594. Укупан број прегледаних страница, укључујући и поновљене прегледе појединачних страница, износи 73930. На веб страници Агенције, у току 2017. године, извршене су 104 објаве. Укупан број докумената који су објављени на веб страници Агенције је знатно већи, јер се сви садржаји објављују на три или четири језика. Укупан број документа који су додати на веб страницу износи 333. Садржаји објављени на веб страници Агенције по областима су: рјешења 18, мишљења 18, публикације пет, пресуде један, прописи пет, саопштења девет, документи везани за тендере и огласе 34, информације о активностима Агенције шест и информације о актуелностима осам.

Хелп деск

Основна сврха успостављања ХЕЛП ДЕСК-а је да физичка лица и заинтересовани правни субјекти могу путем контакт телефона поставити конкретна питања из области заштите личних података. Путем контакт телефона запримљено је 428 упита од стране физичких и правних лица и свима је дат правни савјет. Највећи број упита се односио на успоставу збирки личних података и пријаву евиденција, видео надзор, план безбједности података, подношење приговора, давање личних података трећој страни, могућности преноса података у иностранство, вршење увида у документе, обраду ЈМБ-а, давање података о платама у јавном сектору, обраду копије личне карте, обради података о брисаној осуди, давање података о запосленицима на захтјев треће стране, давање података о пацијентима, регистрација контролора, сагласност за обраду личних података, давање података на захтјев телеком оператера, објаву листе експерата, увјерење о некажњавању у конкурсној процедури, обрада отиска прста, директни маркетинг, јавно објављивање личних података, обраде података у сврху учешћа у петицији, обраде личних података у сврху плаћања паркинга у иностранству.

Иако је основна функција ХЕЛП ДЕСКА да се на брз и једноставан начин пружи подршка грађанима и правним лицима, исти се у великом броју користи и од представника јавних органа да би ријешили појединачне случајеве које имају у раду. На ово је редовно указивано јавним органима, те су упућивани да се Агенцији обрате захтјевом за давање мишљења.

Едукација о заштити личних података

У области заштите личних података, у извјештајном периоду је одржано укупно 11 предавања и обука, на којима је учествовало 475 полазника.

Агенција је организовала едукативна предавања о заштити личних података, студентима Правних факултета Универзитета у Сарајеву, Источном Сарајеву, Бања Луци, као и Правних факултета Универзитета и Свеучилишта у Мостару, те Факултета за криминалистику, криминологију и сигурносне студије у Сарајеву.

У сарадњи са надлежним ентитетским органима у Босни и Херцеговини, одржане су четири обуке за запослене у јединицама локалне самоуправе. Обуке су одржане у Босанском Петровцу, Витезу, Бања Луци и Источној Илици.

3.13. Међународна сарадња

По природи свог посла Агенција је упућена на међународну сарадњу. Једна од обавеза Агенције односи се на учешће на различитим радионицама, обукама, семинарима, нарочито међународним конференцијама и радним групама као активни члан или посматрач. Сходно могућностима, Агенција настоји редовно и активно учествовати на међународном плану и на тај начин доприносити континуираном развоју рада, проналажењу бољих рјешења, усклађивању законодавства Босне и Херцеговине у области заштите личних података са европским и свјетским нормама и стандардима, те испуњавати преузете међународне обавезе.

Босна и Херцеговина је пуноправна чланица Савјетодавног одбора Конвенције за заштиту појединаца у погледу аутоматске обраде личних података при Савјету Европе, Међународне конференције повјереника за заштиту података и приватности, Прољетне конференције европских органа за заштиту података, као и међународног форума сарадње ЦЕЕДПА -

Конференције органа за заштиту личних података земаља Централне и Источне Европе. Поменута пуноправна чланства, као и чланства у појединим радним групама, између осталог, намећу активно учешће Агенције и испуњавање различитих обавеза.

У извјештајном периоду представници Агенције учествовали су у сљедећим догађајима на међународном плану:

1. Прољетној конференцији европских органа за заштиту података, одржаној у Лимасолу, у организацији Повјереника за заштиту личних података Кипра, под називом „Нови хоризонти“;
2. Конференцији органа за заштиту података земаља Централне и Источне Европе која је одржана у Тбилисију, у организацији Канцеларије инспектора за заштиту личних података Грузије;
3. 34. пленарној сједници Савјетодавног одбора Конвенције о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде личних података, одржаној у Стразбуру;
4. 35. пленарној сједници Савјетодавног одбора Конвенције о заштити појединаца у погледу аутоматске обраде личних података, одржаној у Стразбуру;
5. Првом састанку Пројекта „Иницијатива 2017“ одржаном на Бледу. Пројекат представља сарадњу између органа за заштиту личних података земаља бивше Југославије. Потписана је Декларација о сарадњи органа за заштиту података, те постигнут договор о редовним годишњим састанцима Иницијативе и активној размјени стручних мишљења, искустава и најбољих пракси;
6. 8. Међународној конференцији „Заштита личних података“ одржаној у Москви у организацији Министарства веза и масовних комуникација Руске Федерације.

Агенција није била у могућности из финансијских разлога, као и због недовољног броја запослених, учествовати на 19 значајних међународних дешавања у пољу заштите података и приватности.

• Сарадња са TAIEX-ом

TAIEX – Канцеларија за размјену техничке помоћи и информација представља инструмент техничке помоћи и размјене информација којим управља Општа управа за проширење Европске Комисије. Главни задаци *TAIEX*-а су осигуравање краткорочне техничке помоћи и савјета о имплементацији ЕУ законодавства у национално законодавство земаља корисница.

У извјештајном периоду осигурана је подршка *TAIEX* у виду експертске мисије. Иста је реализована од 09. – 13. октобра 2017. када су у посјети Агенцији боравили експерти из саксонског повјереника за заштиту података из СР Њемачке и хрватске Агенције за заштиту личних података. Током пет радних дана експерти из ЕУ одржали су низ предавања којим су у одређеној мјери представили примјену одредби из наведене Уредбе и заједно са осталим учесницима разматрани су важнији кораци у изради нацрта новог Закона о заштити личних података, те успостављању стандарда заштите личних података у Босни и Херцеговини, по узору на земље чланице Европске уније. Због захтјевности поступка усклађивања законодавства, Агенција је планирала у 2018. години наставак сарадње са претходно наведеним експертима из ЕУ у виду Студијске посјете Повјеренику за заштиту података у Саксонији и хрватској Агенцији за заштиту личних података.

Генерална дирекција за сусједство и преговоре о проширењу Европске комисије у оквиру *TAIEX* Инструмента организовала је, у сарадњи са Високим судским и тужилачким Савјетом БиХ, *TAIEX* Мулти-државну радионицу о реформи поступка извршења – начин побољшања

правосудне дјелотворности, у Сарајеву, на којој је учествовао представник Агенције. Циљ Радионице био је израда акционог плана за побољшање судског поступка извршења, са нагласком на смањење заостатака комуналних предмета и идентификовање најбољих одрживих рјешења и за јачање извршења неплаћених комуналних рачуна.

- Упитник Европске комисије

Према Одлуци о поступку усклађивања законодавства Босне и Херцеговине са правном стечевином ЕУ, била је потребна Стручна редактура превода прописа и стручних термина. Релевантни правни акт који је Агенција ревидирала је Закон о заштити личних података. С обзиром да су питања из надлежности Агенције била садржана у Политичком критеријуму Упитника ЕК, обавеза одговарања ограничила се на укупно 19 питања. Унос 19 одговора у Информациони систем, Агенција је обавила 30.01.2017, те је обављена и техничка дорада одговора у онлајн обрасцима унутар Информационог система.

У складу са Одлуком о успостављању радних група за европске интеграције, испред Агенције је одређен члан Радне групе за политичке критерије, који је био укључен у даљи рад на одговорима из Упитника из области Политичког критерија, те Поглавља 23 (Правосуђе и људска права).

3.14. Сарадња са контролорима

У извјештајном периоду Агенција је спроводила и сарадњу са контролорима, између осталог, и учешћем на конференцијама које су имале за предмет унапрјеђење и заштиту људских права и основних слобода и јачању свијести јавности о значају заштите личних података.

Представници Агенције су узели учешће на шест конференција, семинара, радионица и других догађаја које су организовали контролори.

Други вид сарадње са контролорима остварен је кроз одржавање заједничких састанака, а у циљу разјашњења појединих питања заштите личних података. У извјештајном периоду одржана су 22 састанка.

3.15. Нормативни дио и администрација

У нормативном дијелу Агенција је у 2017. години сачинила три правилника, 34 одлуке и 84 рјешења.

У извјештајном периоду од административних послова урађено је следеће:

- примљено је и формирано 1319 нових предмета;
- протоколисано је 10666 аката;
- унутар Агенције, по секторима и одсјецима, задужено је 4306 аката;
- примљено је и протоколисано 288 рачуна;
- примљено је и протоколисано 113 службених гласника, 12 стручних часописа;
- путем курира, ПТТ-а и и-мејла из Агенције је отпремљено 2398 аката;
- архивирано је 1526 предмета, у уписник УП 1 уписано је 250 предмета, у уписник УП 2 није било предмета.

Такође, као остале редовне активности, у извјештајном периоду донесени су следећи документи:

- Програм рада Агенције за 2018. годину;
- Годишњи извјештај о поднесеним захтјевима за слободан приступ информацијама институцији Омбудсмана за људска права БиХ;
- Годишњи извјештај Министарству правде БиХ о рјешавању управних ствари у управним поступцима;
- Годишњи и полугодишњи извјештај прослијеђени Канцеларији координатора за реформу јавне управе;
- План за борбу против корупције у Агенцији, 2018-2019;
- Извјештај о спровођењу Плана борбе против корупције Агенцији за превенцију корупције и координацију борбе против корупције;
- План јавних набавки за 2017. годину, Измјене и допуне;
- Акти са пратећом документацијом за Канцеларију ревизије институција БиХ;
- Подаци за Централну хармонизацијску јединицу, који се односе на контролу финансијског управљања;
- Оцјењивање државних службеника у Агенцији за 2017;
- Информација о спровођењу активности из Акционог плана за спровођење Стратегије за борбу против корупције 2015-2019;
- Средњорочни план рада за период 2018-2020.

Агенција је у извјештајном периоду за примила четири захтјева за слободан приступ информацијама, на које је у законски прописаним роковима, доставила тражене информације. Од тога, Агенција је у форми Рјешења у једном случају одбила удовољити траженом захтјеву за приступ информацијама, јер информације нису у посједу Агенције, а у три случаја у потпуности одобрила приступ траженим информацијама.

3.16. Буџет – јавне набавке

У складу са Законом о буџету институција БиХ и међународних обавеза БиХ за 2017. годину, одобрена су средства из Буџета институција БиХ за потребе рада Агенције за 2017. годину у висини од **1.373.000 КМ**. Укупно одобрена средства су се односила на текуће издатке у износу од **1.322.500 КМ** и капиталне издатке у износу од **50.500 КМ**, од чега из буџета **41.500 КМ**, а из прихода остварених продајом сталних средстава у износу од **9.000 КМ**.

Према подацима, на дан сачињавања извјештаја, стање извршења Буџета од **01.01.2017 - 31.12.2017.** износи **1.255.192 КМ** и приказано је у сљедећој табели:

Ред. бр.	Врста расхода	Економ. код	Одобрено за период јануар - децембар	Одобрено за извјештај и период јануар-децембар	Разлика-Располож. средства	Проценат извршења %
1	2	3	4	5	4-6	5-6
	I ТЕКУЋИ ИЗДАЦИ		1.322.500	1.209.328	113.172	91,44
1.	бруто плате и накнаде	6111	973,000	921.828	51.172	94,70

2.	накнаде трошкова запослених	6112	102,000	86.802	15.198	85,10
3.	путни трошкови	6131	28,000	19.859	8.141	70,92
4.	издаци телефонских и поштанских услуга	6132	26,000	19.349	6.651	74,40
5.	издаци за енергију и комуналне услуге	6133	0	0	0	0
6.	набавке материјала	6134	12.600	12.236	364	97,10
7.	издаци за услуге превоза и горива	6135	12.800	7.609	5.191	59,40
8.	унајмљивање имовине и опреме	6136	116,000	112.838	3.163	97,30
9.	издаци за текуће одржавање	6137	17,000	5.179	11.821	30,50
10.	издаци за осигурање и банкарске услуге	6138	3,600	3.310	290	91,90
11.	уговорене услуге	6139	31.500	20.318	11.182	64,50
	II КАПИТАЛНИ ИЗДАЦИ	8213	50.500	45.864	4.636	90,81
1.	набавка опреме	821300	50.500	1.255.192	4.636	90,81
	УКУПНО		1.373.000	1.255.192	117.808	91,41

Проценат извршења буџета за период 01.01.2017. – 31.12.2017. износи 91,41 %.

• Активности везане за буџет:

Министарству финансија и трезора БиХ су достављени сљедећи документи:

- Годишњи оперативни план динамике расхода за 2017. годину са образложењем, као и намјенска структура капиталних издатака за набавку сталних средстава за 2017. годину;
- Захтјев за реструктурирање расхода буџета Агенције, као и Измијењена намјенска структура капиталних улагања са потребним образложењем и Оперативни план за извршење буџета Агенције за 2017. годину;
- Извјештај о извршењу буџета за период 01.01.-31.03.2017;
- Извјештај о броју запослених и динамици броја упослених Агенције за период 01.01.-31.03.2017;
- Извјештај о извршењу буџета са потребним образложењем;
- Извјештај о броју упослених и динамици броја упослених Агенције за период 01.01.-30.06.2017;
- Извјештај о извршењу буџета за период 01.01.-30.09.2017. са потребним образложењем;
- Извјештај о броју упослених и динамици броја упослених Агенције за период 01.01.-30.09.2017;
- Годишњи извјештај Агенције за заштиту личних података у БиХ о извршењу Буџета за период од 01.01. – 31.12.2016;
- Допуна Извјештаја о извршењу буџета за период 01.01. – 31.12.2016;

- Извјештај о броју и динамици броја уписаних Агенције за 2017. годину;
- Захтјев за додјелу средстава из буџета за 2018. годину;
- Кориговани захтјев за додјелу средстава из буџета за 2018. годину;
- Документ оквирног буџета Агенције за период 2018. до 2020. по програмима;
- Кориговани захтјев Документа оквирног буџета Агенције за период 2018. – 2020;
- Извјештај о попису новчаних средстава у благајни Агенције на дан 31.12.2017;
- Извјештај о попису обавеза и потраживања Агенције на дан 31.12.2017;
- Одлука о усвајању извјештаја о попису имовине и обавеза на дан 31.12.2017, те Одлука о отпису сталних средстава.

Активности везане за јавне набавке

Формирана је Комисија за јавне набавке која је спроводила поступке јавних набавки. Током 2017. године покренути су и спроведени следећи поступци јавних набавки:

1. Конкурентски поступци

а) Набавка роба путем конкурентског поступка износила је	63.419,34 KM
б) Набавка услуга путем конкурентског поступка износила је	4.014,31 KM
Укупне набавке путем конкурентског поступка	<u>67.433,65 KM</u>

2. Директни поступци

а) Набавка роба путем директног поступка износила је	9.658,15 KM
б) Набавка услуга путем директног поступка износила је	23.818,34 KM
Укупне набавке путем директног поступка	<u>33.476,49 KM</u>

3. Посебан режим

17.492,00 KM

УКУПНО НАБАВКЕ

118.402,14 KM

О свим набавкама донесена је Одлука о набавци и достављани извјештаји (у програму е-набавке) према Агенцији за јавне набавке БиХ.

• Извјештај ревизије

Канцеларија за ревизију институција БиХ извршила је редовну контролу финансијског пословања за 2016. годину и усаглашености пословања са одговарајућим законима и прописима за 2016. годину.

Према мишљењу Ревизора, финансијски извјештаји Агенције приказују фер и истинито, у свим материјалним аспектима, стање имовине, обавеза и извора средстава на дан 31.12.2016, као и извршење буџета у складу са оквирима финансијског извјештавања. Активности, финансијске трансакције и информације Агенције за 2016. годину у складу су, у свим материјалним аспектима, са законима и другим прописима којима су регулисане.

Препорука ревизије односи се на предузимање активности на изради Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у складу са Одлуком о разврставању радних мјеста и критеријумима за опис послова радних мјеста у институцијама БиХ, као претпоставке за стручно и ефикасно обављање послова из области основне дјелатности институције. Препорука ревизије Агенцији односи се на то да у складу са

прописима, документује и имплементира процес финансијског управљања и контроле који треба да допринесе смањењу ризика пословања цјелокупне институције. У току су активности о доношењу Правилника о финансијском управљању и контроли.

Канцеларији за ревизију институција БиХ достављен је одговор на Нацрт извјештаја о финансијској ревизији за 2016. годину, те одговор на Извјештај о финансијској ревизији за 2016. годину са акцентом на извршавању наведених препорука.

У складу са најавом претходне ревизије за 2017. годину, достављена је документација за извршење претходне ревизије Канцеларији за ревизију институција БиХ. Парламентарној скупштини БиХ и Канцеларији за ревизију институција БиХ достављено је Обавјештење о предузетим активностима, с циљем успостављања јавних интерних финансијских контрола у институцијама.

- *Интерна ревизија*

Спровођење интерне контроле у Агенцији одвија се кроз доношење и поштовање прописа, интерних аката, упутстава и правила, с циљем намјенског трошења буџетских средстава, као и кроз вођење помоћних евиденција за поједине области потрошње. Интерна контрола се одвија истовремено са текућим процесом рада, кроз надгледање запослених путем редовног извјештавања, те кроз законитости у спровођењу писаних интерних аката.

Према Закону о интерној ревизији Агенција не испуњава критеријуме за успостављање сопствене јединице за интерну ревизију. Одлуком о критеријумима за успостављање јединица интерне ревизије у институцијама БиХ (Сл. БиХ бр. 49/12) интерну ревизију у Агенцији врши Јединица интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ. Наведеној Јединици на основу њеног захтјева достављена је документација с циљем обављања интерне ревизије у нашој институцији.

Обављене су сљедеће активности са Јединицом интерне ревизије Парламентарне скупштине БиХ: сачињен је Стратешки план рада Јединице за интерну ревизију у Агенцији за период 2016-2018. и Годишњи план рада Јединице за интерну ревизију у за 2016. годину, достављен је одговор на Анкету – Задовољство корисника услугама интерне ревизије у институцијама БиХ.

IV. ЗАКЉУЧЦИ

Када је у питању 2017. година, у погледу заштите личних података у Босни и Херцеговини, Агенција није задовољна ни тренутним стањем ни напретком. До сада је постојао евидентан и сталан напредак у овој области. Међутим, у 2017. години дошло је до застоја, умјесто да се убрзано ради на унапријеђењу заштите личних података, као што је то случај у државама чланицама Европске уније и државама које се налазе на путу придруживања Европској унији. Наравно, и можда прије свега, то подразумијева преузимање европских прописа.

Понављамо да је неприхватљиво непоступање Савјета министара БиХ по захтјевима Агенције којима се онемогућава законит и ефикасан рад Агенције. Приоритетно је да се, кроз подршку приједлозима и захтјевима Агенције помогне очувању афирмације заштите личних података у Босни и Херцеговини. Посебно је штетно довођење Агенције у ситуацију да смањује своје активности у дијелу инспекцијских надзора, сарадње са агенцијама за државну службу, издавања прекршајних налога и сл. Агенција без адекватних људских и финансијских

потенцијала неће моћи одговорити својим надлежностима, што ће се негативно одразити и на заштиту људских права, а тиме и јавни интерес у овој области.

На основу изнесених показатеља произлази да је Агенција предано извршавала своје законом утврђене надлежности у границама својих умањених капацитета.

Као што смо констатовали у Извјештају за 2016. годину, тако и у овом понављамо, исти закључак да контролори из јавног и приватног сектора нису поштовали релевантне правне прописе, које су дужни примјењивати у свом раду, што је имало за посљедицу кршење права на приватни живот у погледу обраде личних података. Иако непоштовање правних прописа има исту важност, у формално правном смислу, независно да ли су у питању јавни органи, приватна предузећа, банке и сл., намеће се потреба да се истакне већа тежина непоштовања правних прописа, а тиме и права на приватни живот у погледу обраде личних података, од стране јавних органа. Јавни органи, органи које је установила држава и преко којих се представља, уколико не поштују властите правне прописе, грађанима, благо речено, преносе поруке о непостојању владавине права.

У контексту наведеног, значајно је истаћи да, и поред тога што контролисани субјекти у правилу изврше наложене управне мјере, те да исте активности Агенција континуирано публикује, то се на очекивани начин не одражава на друге субјекте. То је посебно изражено када је у питању обрада ЛМБ и обрада копије личне карте, обрада личних података у конкурсним процедурама, објављивање личних података на службеним веб страницама и сл.

За већину контролисаних субјеката из јавног сектора, обавезе из Закона су само пука формалност, без тенденција да исте буду примијењене у пракси на прави и дјелотворан начин. Доношење Плана безбједности, као једног од најважнијих докумената који су дужни израдити сви контролори или институт „давања личних података трећој страни“, за већину субјеката су још увијек непознаница, као што је била и на почетку примјене Закона.

Заштита личних података, је жива материја, а посебно у свијетлу новог европског законодавства. Усклађивање домаћег законодавства са европским стандардима и у овом извјештајном периоду се показало као веома захтјеван задатак. Агенција је овај задатак покушала изнијети самостално, те ће се прави резултати ових њених активности видјети у наредном извјештајном периоду када буду окончане активности на изради Приједлога новог Закона о заштити личних података.

ДИРЕКТОР
Петар Ковачевић

САДРЖАЈ

I.	УВОД	2
II.	НАЈАКТУЕЛНИЈЕ У ВЕЗИ СА ЗАШТИТОМ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА	3
2.1.	<i>Ново европско законодавство о заштити личних података</i>	3
2.2.	<i>Пројекат „Не остављајте своје трагове на Интернету“</i>	5
2.3.	<i>Проблеми у раду Агенције</i>	6
III.	РАД АГЕНЦИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЧНИХ ПОДАТАКА У БОСНИ И ХЕРЦЕГОВИНИ.....	9
3.1.	<i>Надлежности Агенције</i>	9
3.2.	<i>Овлашћења Агенције</i>	10
3.3.	<i>Независност и капацитети Агенције</i>	10
3.4.	<i>Инспекцијски надзори</i>	12
3.4.1.	Редовни инспекцијски надзори	12
3.4.2.	Ревизијски инспекцијски надзори	14
3.4.3.	Ванредни инспекцијски надзори	14
3.4.4.	Жалбе контролора.....	15
3.4.5.	Инспекцијски надзори урађени у 2016. години	16
3.4.6.	Упоредни подаци за 2009 – 2017.....	16
3.5.	<i>Приговори</i>	17
3.5.1.	Рјешавање по приговорима.....	17
3.5.2.	Приговори против контролора из јавног сектора	18
3.5.3.	Приговори против контролора из приватног сектора	19
3.5.4.	Приговори из 2016. године који су окончани у извјештајном периоду	19
3.5.5.	Примјери из праксе.....	20
3.5.6.	Упоредни подаци за 2009 – 2017	30
3.6.	<i>Поступци по службеној дужности</i>	31
3.6.1.	Поступци по службеној дужности према јавним органима.....	31
3.6.2.	Поступци по службеној дужности према контролорима из приватног сектора...32	
3.6.3.	Поступци по службеној дужности из 2016. године, окончани у извјештајном периоду.....	33
3.6.4.	Примјери из праксе.....	33
3.6.5.	Упоредни подаци за 2009 – 2017	39
3.7.	<i>Кажњавање – прекршајни поступци</i>	39
3.7.1.	Упоредни подаци за 2009 – 2017.....	42
3.8.	<i>Управни спорови</i>	43
3.8.1.	Упоредни подаци за 2009 – 2017	45
3.9.	<i>Мишљења</i>	45
3.9.1.	Мишљења на законе, подзаконске акте и друге правне акте	46
3.9.2.	Примјери из праксе за друга стручна мишљења	54
3.9.3.	Упоредни подаци за 2009 – 2017.....	63
3.10.	<i>Главни регистар</i>	64
3.11.	<i>Информациони систем</i>	65
3.12.	<i>Јавност рада и сарадња са медијима</i>	66
3.13.	<i>Међународна сарадња</i>	67
3.14.	<i>Сарадња са контролорима</i>	69
3.15.	<i>Нормативни дио и администрација</i>	69
3.16.	<i>Буџет – јавне набавке</i>	70
IV.	ЗАКЉУЧЦИ	73
	САДРЖАЈ.....	75